

Projekt z dnia 4 lutego 2010 r.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

z dnia.....2010 r.

**Regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych
prokuratury**

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (Dz. U. z 2008 r. Nr 7, poz. 39, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

Dział I

Przepisy wstępne

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) wewnętrzną strukturę i zadania Prokuratury Generalnej, prokuratur apelacyjnych oraz pozostałych powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury, a także liczbę zastępców Prokuratora Generalnego, o których mowa w art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze, zwanej dalej „ustawą”;
- 2) organizację pracy i sposób kierowania pracą;
- 3) dysponentów środków budżetowych;
- 4) formy i tryb sprawowania nadzoru służbowego;
- 5) tryb załatwiania spraw osobowych;
- 6) organizację pracy organów kolegialnych;

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 1 poz. 4, Nr 26, poz. 156 i 157, Nr 56, poz. 459, Nr 178, poz. 1375 i Nr 190, poz. 1474.

- 7) szczegółowy porządek wykonywania przez prokuratora czynności w ramach postępowania karnego, postępowania w sprawach o wykroczenia, o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe;
- 8) sposób realizacji zadań związanych z udziałem prokuratora w sprawach cywilnych, rodzinnych, opiekuńczych oraz ze stosunku pracy;
- 9) szczegółowy porządek wykonywania przez prokuratora czynności w postępowaniu administracyjnym i przed sądami administracyjnymi;
- 10) tryb działań podejmowanych przez prokuratora w celu zapobieżenia naruszeniom prawa;
- 11) tryb postępowania w sprawach skarg i wniosków.

§ 2. Właściwość prokuratora bez bliższego określenia oznacza zakres jego zadań w jednostce organizacyjnej prokuratury, będącej jego miejscem służbowym.

§ 3. Zadania związane ze współpracą powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury ze środkami przekazu wykonują:

- 1) w Prokuraturze Generalnej - rzecznik prasowy Prokuratury Generalnej;
- 2) w prokuraturach apelacyjnych i okręgowych - kierownicy tych prokuratur i rzecznicy prasowi;
- 3) w prokuraturach rejonowych - prokurator rejonowy lub jego zastępca.

§ 4. Odpowiedzi na krytykę prasową oraz sprostowania publikowanych wiadomości nieprawdziwych lub nieścisłych kierują rzecznicy prasowi.

Rozdział 2

Nazwy, tablice i pieczęcie urzędowe prokuratur

§ 5. Nazwę prokuratury apelacyjnej, prokuratury okręgowej i prokuratury rejonowej ustala się zgodnie z nazwą miejscowości stanowiącej jej siedzibę.

§ 6. 1. Na zewnątrz budynku prokuratury umieszcza się w widocznym miejscu tablicę z nazwą prokuratury oraz godłem państwowym.

2. Wewnątrz budynku umieszcza się tablicę informacyjną, wskazującą pełne nazwy komórek organizacyjnych prokuratury, ich rozmieszczenie oraz dni i godziny przyjęć interesantów, a także godziny przyjęć kierownika jednostki organizacyjnej prokuratury wyższego stopnia w sprawach skarg i wniosków.

§ 7. Prokuratura Generalna, prokuratury apelacyjne, prokuratury okręgowe i prokuratury rejonowe używają pieczęci urzędowych z nazwą prokuratury i wizerunkiem orła określonym w ustawie z dnia 31 stycznia 1980 r. o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej oraz o pieczęciach państwowych (Dz. U. z 2005 r. Nr 235, poz. 2000, z 2006 r. Nr 220, poz. 1600 oraz z 2009 r. Nr 168, poz. 1323).

Dział II

Organizacja prokuratury

Rozdział 1

Wewnętrzna struktura organizacyjna i zadania Prokuratury Generalnej oraz pozostałych powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury

Oddział 1

Przepisy ogólne

§ 8. 1. Wewnętrzną strukturę organizacyjną powszechnej jednostki organizacyjnej prokuratury, zwanej dalej „jednostką organizacyjną” lub „jednostką” ustala kierownik tej jednostki w uzgodnieniu z kierownikiem jednostki wyższego stopnia, określając komórki organizacyjne i rodzaj wykonywanych przez nie zadań oraz zakres sprawowanego nad nimi nadzoru przez przełożonego w rozumieniu art. 17a ust. 3 ustawy.

2. Ustalenie wewnętrznej struktury organizacyjnej prokuratury rejonowej wymaga nadto zgody prokuratora apelacyjnego.

§ 9. 1. Prokuratorzy wykonują samodzielnie zlecone im czynności na stanowiskach pracy lub samodzielnych stanowiskach pracy, których zakres ustala się rzeczowo lub terytorialnie.

2. Łączenie stanowisk pracy w komórki organizacyjne jest wskazane wtedy, gdy liczba wpływających spraw przekracza możliwości sprawowania bezpośredniego nadzoru nad poszczególnymi stanowiskami pracy przez kierownika jednostki i jego zastępcę.

3. W prokuraturach apelacyjnych, prokuraturach okręgowych i prokuraturach rejonowych tworzy się komórki organizacyjne wtedy, gdy liczba spraw przewidywanych do załatwienia uzasadnia zatrudnienie w niej:

- 1) w dziale prokuratury apelacyjnej i okręgowej oraz w sekcji prokuratury rejonowej - co najmniej trzech prokuratorów;
- 2) w wydziale prokuratury apelacyjnej i okręgowej oraz w dziale prokuratury rejonowej - co najmniej czterech prokuratorów;
- 3) w funkcjonalnych komórkach organizacyjnych - odpowiednio trzech lub czterech prokuratorów lub pracowników prokuratury.

4. W Prokuraturze Generalnej tworzy się:

- a) departamenty - gdy przewidziany do załatwienia zakres zadań merytorycznych uzasadnia zatrudnienie w nich co najmniej dwunastu prokuratorów lub pracowników prokuratury;
- b) biura - gdy przewidziany do załatwienia zakres zadań merytorycznych uzasadnia zatrudnienie w nich co najmniej sześciu prokuratorów lub pracowników prokuratury;
- c) wydziały - gdy przewidziany do załatwienia zakres zadań merytorycznych uzasadnia zatrudnienie w nich co najmniej czterech prokuratorów lub pracowników prokuratury.

5. W departamentach i biurach Prokuratury Generalnej mogą być także tworzone, w zależności od potrzeb, zespoły. Zespoły tworzy się dla co najmniej trzech prokuratorów lub pracowników prokuratury.

§ 10. Odpis zarządzenia określającego wewnętrzną strukturę organizacyjną jednostki przesyła do wiadomości:

- 1) prokurator apelacyjny zarządzenia o strukturze organizacyjnej prokuratury apelacyjnej i podległych prokuratur okręgowych - Prokuraturze Generalnej;
- 2) prokurator okręgowy - prokuratorowi apelacyjnemu;
- 3) prokurator rejonowy - prokuratorowi apelacyjnemu za pośrednictwem prokuratora okręgowego.

§ 11. 1. Prokurator Generalny wykonuje swoje zadania przy pomocy Pierwszego Zastępcy Prokuratora Generalnego, dwóch pozostałych zastępców Prokuratora Generalnego, Naczelnego Prokuratora Wojskowego oraz Dyrektora Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.

2. Prokurator Generalny w drodze zarządzenia określi zakres nadzoru nad departamentami i biurami Prokuratury Generalnej wykonywany przez Pierwszego Zastępcę Prokuratora Generalnego i dwóch pozostałych zastępców Prokuratora Generalnego.

Oddział 2

Struktura organizacyjna i zadania Prokuratury Generalnej

§ 12. W skład Prokuratury Generalnej wchodzi następujące komórki organizacyjne:

- 1) Biuro Prokuratora Generalnego;
- 2) Departament Organizacji Pracy Prokuratur, Wizytacji i Lustracji;
- 3) Departament Postępowania Przygotowawczego;
- 4) Departament do Spraw Przystępności Zorganizowanej i Korupcji;
- 5) Departament Postępowania Sądowego;

- 6) Departament Spraw Konstytucyjnych;
- 7) Departament Współpracy Międzynarodowej;
- 8) Departament Budżetu i Majątku Prokuratury;
- 9) Biuro Prawne;
- 10) Biuro do Spraw Informatyzacji Prokuratur i Analiz;
- 11) Biuro Kadr;
- 12) Biuro Informacji i Kontakt z Mediami;
- 13) Biuro Administracyjno – Finansowe Prokuratury Generalnej;
- 14) Biuro Ochrony Informacji Niejawnych i Spraw Obronnych;
- 15) Samodzielne stanowisko pracy do Spraw Audytu Wewnętrznego.

§ 13. 1. Do podstawowych zadań Biura Prokuratora Generalnego należy:

- 1) wykonywanie czynności związanych z realizacją zadań Prokuratora Generalnego;
- 2) przygotowywanie sprawozdania Prokuratora Generalnego z rocznej działalności prokuratury, o którym mowa w art. 10e ustawy;
- 3) przygotowywanie informacji o charakterze ogólnym dla Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Rady Ministrów i innych organów w zakresie działania prokuratury, przy uwzględnieniu materiałów przedstawionych przez inne departamenty i biura;
- 4) organizowanie ogólnopolskich narad Kierownictwa Prokuratury Generalnej z prokuratorami apelacyjnymi i okręgowymi;
- 5) koordynowanie działalności w zakresie realizacji zadań wspólnych dla departamentów i biur Prokuratury Generalnej;
- 6) obsługa posiedzeń Kierownictwa Prokuratury Generalnej;
- 7) obsługa Sądów Dyscyplinarnych dla Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym;
- 8) wykonywanie zadań określonych w przepisach o odpowiedzialności dyscyplinarnej prokuratorów;
- 9) obsługa posiedzeń Krajowej Rady Prokuratury;

- 10) sprawowanie nadzoru nad prawidłowością oraz terminowością rozpatrywania skarg i wniosków dotyczących pracy i działalności powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury;
- 11) rozpatrywanie skarg i wniosków dotyczących pracy i działalności powszechnych jednostek organizacyjnych w zakresie nie przekazanym do załatwienia prokuratorom podległych jednostek;
- 12) wykonywanie zadań na podstawie odrębnych przepisów dotyczących realizacji kompetencji Prokuratora Generalnego w zakresie kontroli operacyjnej i innych czynności operacyjno-rozpoznawczych dokonywanych przez uprawnione organy.

2. W skład Biura Prokuratora Generalnego wchodzi:

- 1) Zespół Prezydialny;
- 2) Wydział Skarg i Wniosków;
- 3) Zespół Kontroli Działań Operacyjnych Organów Ścigania;
- 4) Rzecznik Dyscyplinarny Prokuratora Generalnego.

§ 14. 1. Do podstawowych zadań Departamentu Organizacji Pracy Prokuratur, Wizytacji i Lustracji należy:

- 1) opracowywanie sprawozdań z realizacji zadań prokuratury na najważniejszych odcinkach działalności wykonywanych przez powszechne jednostki organizacyjne prokuratury;
- 2) współdziałanie z organami państwowymi, państwowymi jednostkami organizacyjnymi i organizacjami społecznymi w zapobieganiu przestępczości oraz innym naruszeniom prawa;
- 3) opracowywanie materiałów analitycznych i uogólniających dotyczących stanu przestępczości i praktyki jednostek prokuratury w tym realizacji wytycznych Prokuratora Generalnego;
- 4) opracowywanie programów dotyczących podstawowych kierunków działania prokuratury;
- 5) opracowywanie rozwiązań organizacyjnych określających funkcjonowanie powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury, w tym:

- a) rozpatrywanie wniosków dotyczących tworzenia, znoszenia i przekształcania jednostek prokuratury, a także zmian ich struktury wewnętrznej,
 - b) przygotowywanie wstępnych projektów aktów prawnych dotyczących tworzenia, znoszenia i przekształcania jednostek prokuratury,
 - c) nadzorowanie prawidłowości tworzenia wewnętrznych struktur jednostek prokuratury i wprowadzanych zmian w tym zakresie,
 - d) opracowywanie projektów przepisów regulaminowych i instrukcyjnych dla powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury;
- 6) opracowywanie rozwiązań organizacyjnych określających funkcjonowanie jednostek prokuratury;
 - 7) podejmowanie działań w zakresie usprawniania i doskonalenia organizacji oraz metod pracy powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury;
 - 8) prowadzenie działalności wizytacyjnej i lustracyjnej w jednostkach prokuratury;
 - 9) koordynowanie działalności wizytacyjnej i lustracyjnej prowadzonej w prokuraturach apelacyjnych;
 - 10) dokonywanie przez wizytatorów Prokuratury Generalnej oceny pracy prokuratorów wykonujących czynności w prokuraturach apelacyjnych oraz koordynowanie działań w tym zakresie prowadzonych przez prokuratorów apelacyjnych i prokuratorów okręgowych;
 - 11) opiniowanie projektów aktów prawnych w zakresie kompetencji Departamentu;
 - 12) monitorowanie spraw, w których strona wniosła skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora bez nieuzasadnionej zwłoki i przygotowywanie analiz w tym zakresie;
 - 13) koordynowanie działalności szkoleniowej prowadzonej w prokuraturach apelacyjnych i prokuraturach okręgowych;
 - 14) dokonywanie, we współpracy z Biurem Kadr, analiz obciążenia pracą prokuratorów oraz równomierności ich rozmieszczenia i wykorzystania w

poszczególnych jednostkach, opracowywanie propozycji limitów zatrudnienia prokuratorów oraz wielkości zatrudnienia w innych grupach zawodowych pracowników jednostek prokuratury w powiązaniu z planowanymi zadaniami rzeczowymi do projektu budżetu prokuratury na dany rok;

- 15) organizowanie, koordynowanie i nadzorowanie sprawozdawczości statystycznej z działalności jednostek prokuratury oraz innych materiałów informacyjnych z tego zakresu;
- 16) gromadzenie, opracowywanie i analizowanie danych statystycznych w zakresie działania prokuratury oraz prowadzenie informatycznej bazy danych statystycznych prokuratury;
- 17) współpraca w zakresie sprawozdawczości i statystyki z Głównym Urzędem Statystycznym i Komendą Główną Policji;
- 18) nadzór nad biurowością i pracą sekretariatu Prokuratury Generalnej;
- 19) prowadzenie spraw związanych z aktualizacją i zapewnieniem kompletności wzorów formularzy urzędów ewidencyjnych i druków procesowych.

2. W skład Departamentu Organizacji Pracy Prokurator, Wizytacji i Lustracji wchodzi:

- 1) Wydział Organizacji Pracy Prokurator;
- 2) Wydział do Spraw Wizytacji, Lustracji i Oceny Prokuratorów;
- 3) Wydział do Spraw Sprawozdawczości i Statystyki.

§ 15. Do podstawowych zadań Departamentu Postępowania Przygotowawczego należy:

- 1) sprawowanie nadzoru procesowego związanego z realizacją uprawnień Prokuratora Generalnego w postępowaniu przygotowawczym;
- 2) koordynowanie i kontrolowanie prawidłowości sprawowania zwierzchniego nadzoru służbowego nad postępowaniem przygotowawczym przez prokuratury apelacyjne i okręgowe;
- 3) kontrolowanie prawidłowości prowadzenia postępowań przygotowawczych w sprawach nie objętych zwierzchnim nadzorem służbowym;

- 4) koordynowanie działań prokuratury w zakresie określonych rodzajów przestępstw;
- 5) monitorowanie postępowań przygotowawczych prowadzonych w sprawach o określone rodzaje przestępstw;
- 6) koordynowanie działalności innych organów państwowych w zakresie ścigania przestępstw;
- 7) kształtowanie praktyki w zakresie zwalczania przestępczości na podstawie badań aktowych, analiz informacji przekazywanych przez prokuratury apelacyjne i okręgowe, innych ustaleń Departamentu oraz w ramach współpracy międzynarodowej;
- 8) przygotowywanie informacji dla Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, Senatu Rzeczypospolitej Polskiej oraz innych organów w zakresie kompetencji Departamentu;
- 9) opracowywanie opinii prawnych zakresie postępowania przygotowawczego.

§ 16. 1. Do podstawowych zadań Departamentu do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji należy:

- 1) nadzorowanie postępowań przygotowawczych w sprawach o przestępstwa:
 - a) o charakterze terrorystycznym,
 - b) noszące cechy zorganizowanej przestępczości,
 - c) łapownictwa w organach władzy ustawodawczej, organach administracji rządowej, samorządowej, wymiaru sprawiedliwości, ścigania i kontroli,
 - d) inne, które ze względu na wagę sprawy, na podstawie polecenia Prokuratora Generalnego, zostały przekazane do prowadzenia w Wydziałach do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji prokuratur apelacyjnych;
- 2) zbieranie i analizowanie informacji oraz materiałów dotyczących przestępczości zorganizowanej, a także opracowywanie na ich podstawie ocen dotyczących kierunków i dynamiki tej przestępczości;
- 3) koordynowanie działalności prokuratury i innych organów państwowych w zakresie ścigania przestępczości zorganizowanej i zwalczania terroryzmu,

- ściganie przestępczości zorganizowanej, korupcji, prania pieniędzy, handlu ludźmi, produkcji oraz obrotu środkami odurzającymi i psychotropowymi;
- 4) współpraca międzynarodowa w zakresie opracowywania strategii zwalczania międzynarodowej przestępczości zorganizowanej oraz ścigania jej sprawców, współdziałanie z polskim przedstawicielem w Eurojust w zakresie działań prokuratury oraz z przedstawicielami innych organizacji międzynarodowych i ponadnarodowych działających na podstawie umów międzynarodowych ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską w zakresie zwalczania przestępczości zorganizowanej i terroryzmu;
 - 5) sprawowanie zwierzchniego nadzoru służbowego oraz nadzoru procesowego w sprawach prowadzonych w Wydziałach do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji prokuratur apelacyjnych;
 - 6) kształtowanie praktyki ścigania na podstawie prowadzonych analiz i badań w zakresie właściwości Departamentu do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji;
 - 7) opiniowanie wniosków kierowanych do Prokuratora Generalnego o wyrażenie zgody na wystąpienie do sądu o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka koronnego;
 - 8) obrót prawny z zagranicą w zakresie spraw prowadzonych w Wydziałach do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji prokuratur apelacyjnych.

§ 17. 1. Do podstawowych zadań Departamentu Postępowania Sądowego należy:

- 1) opracowywanie projektów stanowisk w sprawach cywilnych, w których Sąd Najwyższy zobowiązał Prokuratora Generalnego do zajęcia na piśmie stanowiska co do skargi kasacyjnej wniesionej przez stronę i odpowiedzi na skargę;
- 2) udział w posiedzeniach Sądu Najwyższego w składach zwykłych i powiększonych dotyczących zagadnień prawnych w sprawach karnych i cywilnych oraz w posiedzeniach Naczelnego Sądu Administracyjnego rozpoznającego zagadnienia prawne;

- 3) udział w postępowaniu przed Sądem Najwyższym, udział w posiedzeniu składu siedmiu sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego, udział w posiedzeniu Naczelnego Sądu Administracyjnego w sprawie, w której skargę kasacyjną wniósł prokurator Prokuratury Generalnej lub strona, jeżeli w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji brał udział prokurator oraz udział w postępowaniu przed wojewódzkim sądem administracyjnym w sprawie, w której skargę wniósł prokurator wykonujący czynności służbowe w Prokuraturze Generalnej oraz w sprawie dotyczącej decyzji wydanej w postępowaniu administracyjnym, w którym udział zgłosił prokurator Prokuratury Generalnej;
- 4) opracowywanie projektów wniosków Prokuratora Generalnego do Sądu Najwyższego i do Naczelnego Sądu Administracyjnego o podejmowanie uchwał mających na celu wyjaśnienie przepisów prawnych, których stosowanie wywołało rozbieżności w orzecznictwie oraz opracowywanie wniosków zawierających propozycje rozstrzygnięć zagadnień prawnych w sprawach nadesłanych przez Sąd Najwyższy i Naczelny Sąd Administracyjny;
- 5) rozpatrywanie, kierowanych do Prokuratury Generalnej, pism kwestionujących stanowisko prokuratur apelacyjnych zajmowane w sprawach przed sądami administracyjnymi i związanych z udziałem prokuratora w postępowaniu administracyjnym;
- 6) analiza orzecznictwa Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu Administracyjnego;
- 7) oddziaływanie na praktykę oskarżycielską jednostek w szczególności przez opracowywanie wyników badań problematyki kasacyjnej i kierowanie pism instrukcyjnych do prokuratur apelacyjnych;
- 8) opracowywanie projektów sprzeciwów od decyzji wydanych przez ministrów, skarg do wojewódzkiego sądu administracyjnego na decyzje nieuwzględniające sprzeciwu Prokuratora Generalnego,

skarg kasacyjnych do Naczelnego Sądu Administracyjnego od orzeczeń wojewódzkiego sądu administracyjnego w tego rodzaju sprawach oraz innych środków prawnych zastrzeżonych do kompetencji Prokuratora Generalnego;

- 9) opracowywanie opinii prawnych w zakresie postępowania sądowego;
- 10) udzielanie pomocy instruktażowej prokuratorom podległych jednostek prokuratury;
- 11) prowadzenie spraw związanych z postępowaniem o ulaskawienie;
- 12) opracowywanie projektów kasacji Prokuratora Generalnego od orzeczeń sądów powszechnych w sprawach karnych i nieletnich rozpoznawanych na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.²⁾), zwanego dalej "k.p.k.";
- 13) koordynowanie spraw związanych z udziałem prokuratora w postępowaniu wykonawczym;
- 14) współdziałanie z Centralnym Zarządem Służby Więziennej i innymi właściwymi organami w zakresie udziału prokuratora w postępowaniu wykonawczym.

2. W skład Departamentu Postępowania Sądowego wchodzi:

- 1) Wydział Postępowania Sądowego w Sprawach Karnych;

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 83 i poz. 931, z 2000 r. Nr 50, poz. 580, Nr 62, poz. 717, Nr 73, poz. 852 i Nr 93, poz. 1027, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 106, poz. 1149, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, z 2003 r. Nr 17, poz. 155, Nr 111, poz. 1061 i Nr 130, poz. 1188, z 2004 r. Nr 51, poz. 514, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889, Nr 240, poz. 2405 i Nr 264, poz. 2641, z 2005 r. Nr 10, poz. 70, Nr 48, poz. 461, Nr 77, poz. 680, Nr 96, poz. 821, Nr 141, poz. 1181, Nr 143, poz. 1203, Nr 163, poz. 1363, Nr 169, poz. 1416 i Nr 178, poz. 1479, z 2006 r. Nr 15, poz. 118, Nr 66, poz. 467, Nr 95, poz. 659, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 141, poz. 1009 i 1013, Nr 167, poz. 1192, Nr 226, poz. 1647 i 1648, z 2007 r. Nr 20, poz. 116, Nr 64, poz. 432, Nr 80, poz. 539, Nr 89, poz. 589, Nr 99, poz. 664, Nr 112, poz. 766, Nr 123, poz. 849 i Nr 128, poz. 903, z 2008 r. Nr 27, poz. 162, Nr 100, poz. 648, Nr 107, poz. 686, Nr 123, poz. 802, Nr 182, poz. 1133, Nr 208, poz. 1308, Nr 214, poz. 1344, Nr 225, poz. 1485 i Nr 237, poz. 1651 oraz z 2009 r. Nr 8, poz. 39, Nr 20, poz. 104, Nr 28, poz. 171 i Nr 68, poz. 585, Nr 85, poz. 716, Nr 127, poz. 1051, Nr 144, poz. 1178, Nr 168, poz. 1323, Nr 190, poz. 1474 i Nr 234, poz. 1571 oraz z 2009 r. Nr 8, poz. 39, Nr 20, poz. 104, Nr 28, poz. 171, Nr 68, poz. 585, Nr 85, poz. 716, Nr 127, poz. 1051, Nr 144, poz. 1178, Nr 168, poz. 1323, Nr 190, poz. 1474 i Nr 206, poz. 1589.

- 2) Wydział do Spraw Cywilnych i Administracyjnych;
- 3) Zespół Kasacji;
- 4) Zespół do Spraw Ułaskawień.

§ 18. 1. Do podstawowych zadań Departamentu Spraw Konstytucyjnych należy:

- 1) prowadzenie spraw związanych z wykonywaniem przez Prokuratora Generalnego jego konstytucyjnych uprawnień do inicjowania kontroli konstytucyjności aktów normatywnych, w tym przygotowywanie projektów wniosków Prokuratora Generalnego do Trybunału Konstytucyjnego w przedmiocie konstytucyjności aktów normatywnych w sprawach zgłaszanych przez obywateli lub inne podmioty zewnętrzne albo z własnej inicjatywy;
- 2) podejmowanie działań związanych z wykonywaniem obowiązków i uprawnień procesowych Prokuratora Generalnego jako uczestnika postępowania w sprawach rozpoznawanych przez Trybunał Konstytucyjny;
- 3) bieżąca analiza wydawanych przez Trybunał Konstytucyjny orzeczeń oraz przedstawianie informacji w tym zakresie i wniosków wpływających z orzecznictwa Trybunału dla pracy prokuratury;
- 4) przygotowywanie, dla potrzeb członków kierownictwa Prokuratury Generalnej, opinii oraz innych opracowań dotyczących konstytucyjności aktów normatywnych.

§ 19. 1. Do podstawowych zadań Departamentu Współpracy Międzynarodowej należy:

- 1) analiza formalnoprawna, ekspedycja i nadzorowanie realizacji kierowanych za granicę wniosków o pomoc prawną w sprawach karnych, prowadzonych w powszechnych jednostkach organizacyjnych prokuratury i w wojskowych jednostkach organizacyjnych prokuratury oraz przez Instytut Pamięi Narodowej - Komisję Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu;

- 2) nadzorowanie i koordynowanie wykonywania wniosków o pomoc prawną pochodzących z zagranicy;
- 3) nadzorowanie i koordynowanie działań podejmowanych przez jednostki prokuratury w zakresie realizacji i wdrażania procedur związanych z europejskim nakazem aresztowania;
- 4) nadzorowanie postępowań ekstradycyjnych realizowanych w Rzeczypospolitej Polskiej, przygotowywanie projektów decyzji ekstradycyjnych Ministra Sprawiedliwości oraz ekspediowanie wniosków ekstradycyjnych i monitorowanie postępowań wszczynanych w tych sprawach za granicą;
- 5) przygotowywanie projektów porozumień o utworzeniu międzynarodowych zespołów śledczych;
- 6) obsługa służbowych wyjazdów zagranicznych przedstawicieli kierownictwa Prokuratury Generalnej oraz przedstawicieli organów obcych państw i organizacji międzynarodowych przybywających na ich zaproszenie;
- 7) wykonywanie zadań związanych ze współpracą kierownictwa Prokuratury Generalnej z przedstawicielstwami dyplomatycznymi, organami obcych państw i organizacji międzynarodowych;
- 8) współpraca z organami Rady Europy i Unii Europejskiej polegająca w szczególności na przygotowywaniu opinii prawnych, sprawozdań, oceny stanu prawnego i innych opracowań w związku inicjatywą legislacyjną tych organów, a także udział w pracach legislacyjnych związanych z wdrażaniem prawa Unii Europejskiej do prawa polskiego;
- 9) nadzorowanie działalności punktów kontaktowych Europejskiej Sieci Sądowej w jednostkach prokuratury;
- 10) udział w pracach międzyresortowych grup multidyscyplinarnych oceniających stan polskiego prawa pod kątem jego zgodności z prawem Unii Europejskiej oraz opiniowanie projektów aktów prawnych w zakresie ich zgodności z międzynarodowymi zobowiązaniami Rzeczypospolitej Polskiej;

11) przygotowywanie projektów porozumień dotyczących współpracy prawnej, zawieranych pomiędzy Prokuratorem Generalnym a przedstawicielami organów centralnych prokuratury państw obcych;

2. W skład Departamentu Współpracy Międzynarodowej wchodzi:

- 1) Wydział Spraw Międzynarodowych;
- 2) Wydział Obrotu Prawnego z Zagranicą.

§ 20. 1. Do podstawowych zadań Departamentu Budżetu i Majątku Prokuratury należy:

- 1) wykonywanie zadań i funkcji dysponenta głównego części budżetowej odpowiadającej prokuraturze;
- 2) opracowywanie materiałów do projektu ustawy budżetowej obejmujących plany rzeczowe zadań realizowanych ze środków budżetowych powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury;
- 3) sprawowanie nadzoru i kontroli:
 - a) nad całością gospodarki finansowej podległych jednostek organizacyjnych prokuratury; w tym nad dokonywaniem przez te jednostki wstępnej oceny celowości poniesionych wydatków oraz realizacją właściwych procedur, a także sygnalizowanie potrzeb w zakresie przeprowadzenia kontroli ich działalności i audytu przez właściwe komórki,
 - b) wykorzystania dotacji udzielonych z budżetu państwa,
 - c) realizacji zadań finansowanych z budżetu państwa,
 - d) sporządzania okresowych ocen dotyczących wykonywania zadań oraz dochodów i wydatków przez podległe jednostki organizacyjne prokuratury oraz podejmowanie, w razie potrzeby, działań zmierzających do prawidłowego wykonania budżetu;
- 4) planowanie, finansowanie i nadzorowanie inwestycji części budżetowej odpowiadającej prokuraturze;

- 5) ustalanie, na wniosek departamentów lub biur, skutków finansowych projektowanych przez te komórki organizacyjne aktów normatywnych, po uzyskaniu niezbędnych do tego informacji;
- 6) opiniowanie projektów aktów normatywnych, przedstawianych Prokuratorowi Generalnemu do uzgodnienia przez inne podmioty, w aspekcie skutków finansowych projektowanych regulacji dla budżetu prokuratury;
- 7) monitorowanie wykonania wydatków w układzie zadaniowym i sporządzanie informacji w tym zakresie;
- 8) nadzorowanie wykonywania zadań z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej w jednostkach prokuratury.

2. Do podstawowych zadań Głównego Księgowego Budżetu Prokuratury należy kierowanie wszelkimi pracami mającymi na celu realizację praw i obowiązków dysponenta głównego w trybie i na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240), zwaną dalej „ustawą o finansach publicznych”, a w szczególności:

- 1) planowanie i wykonywanie budżetu części oraz sporządzanie sprawozdań i informacji z wykonania zadań budżetowych;
- 2) sprawowanie nadzoru i kontroli;
- 3) opracowanie harmonogramu realizacji budżetu państwa w części;
- 4) wykonywanie dyspozycji środkami budżetowymi z rachunku bieżącego dysponenta części na rachunki bieżące podległych dysponentów na sfinansowanie wydatków ujętych w ich planach finansowych;
- 5) przygotowywanie i wprowadzanie zmian w budżecie części;
- 6) sporządzanie wniosków o rezerwy celowe, rezerwę ogólną i zapewnienie dofinansowania, oraz decyzji o blokowaniu planowanych wydatków w części;
- 7) planowanie budżetu środków europejskich w części i kontrola wykonywania wydatków w tym zakresie;
- 8) dokonywanie oceny skutków projektowanych regulacji prawnych dla budżetu części.

3. W skład Departamentu Budżetu i Majątku Prokuratury wchodzi:

- 1) Główny Księgowy Budżetu Prokuratury;
- 2) Wydział Budżetu;
- 3) Wydział Majątku i Inwestycji;
- 4) Wydział Nadzoru Finansowego i Analiz;
- 5) Samodzielne Stanowisko do Spraw Bezpieczeństwa i Higieny Pracy oraz Ochrony Przeciwpożarowej.

4. Główny Księgowy Budżetu Prokuratury realizuje zadania przy pomocy podległych wydziałów: Wydziału Budżetu oraz Wydziału Nadzoru Finansowego i Analiz.

§ 21. Do podstawowych zadań Biura Prawnego należy:

- 1) opracowywanie opinii prawnych dotyczących zgłaszanych przez inne komórki organizacyjne Prokuratury Generalnej wątpliwości co do wykładni prawa;
- 2) opracowywanie opinii, na podstawie własnych analiz oraz uwag i opinii przedstawianych przez inne komórki organizacyjne Prokuratury Generalnej w zakresie ich właściwości rzeczowej, do projektów aktów normatywnych przekazywanych Prokuratorowi Generalnemu na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 9 ustawy;
- 3) udział w pracach legislacyjnych związanych z projektami aktów normatywnych dotyczących prokuratury.

§ 22. Do podstawowych zadań Biura do Spraw Informatyzacji Prokuratur i Analiz należy:

- 1) opracowywanie kierunków rozwoju informatyzacji jednostek prokuratury;
- 2) opracowywanie wstępnych projektów aktów normatywnych w zakresie wdrażania, stosowania i rozwoju systemów informatycznych w prokuraturze;
- 3) opracowywanie i wdrażanie centralnego systemu informatycznego oraz systemów informatycznych w jednostkach prokuratury i nadzór nad ich eksploatacją oraz koordynowanie działań zabezpieczających prawidłowe funkcjonowanie systemów informatycznych w jednostkach, a także opiniowanie i standaryzacja zakupów sprzętu informatycznego;

- 4) realizacja zadań informatycznych finansowanych ze środków pomocowych w ramach funduszy Unii Europejskiej i innych funduszy;
- 5) współpraca z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji, Komendą Główną Policji, Centralnym Zarządem Służby Więziennej oraz innymi organizacjami i instytucjami w zakresie dostępu do prowadzonych przez te podmioty baz danych;
- 6) wdrażanie systemu analizy kryminalnej w powszechnych jednostkach organizacyjnych prokuratury;
- 7) wykorzystywanie systemów informatycznych w zakresie odzyskiwania mienia pochodzącego z przestępstw;
- 8) koordynowanie działań związanych z wypełnianiem obowiązków wynikających z ustawy z dnia 24 sierpnia 2007 r. o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym w Schengen oraz Systemie Informacji Wizowej (Dz. U. Nr 165, poz. 1170 oraz z 2008 r. Nr 195, poz. 1198 i Nr 216, poz. 1367);
- 9) koordynowanie działań związanych z przekazywaniem i otrzymywaniem informacji kryminalnych z Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych;
- 10) wykonywanie zadań związanych z administrowaniem przez Prokuratora Generalnego danymi przetwarzanymi w ogólnopolskich systemach informatycznych prokuratury;
- 11) zapewnienie obsługi informatycznej w Prokuraturze Generalnej i prawidłowego funkcjonowania centralnych urzędów informatycznych;
- 12) prowadzenie ewidencji sprzętu komputerowego.

§ 23. 1. Do podstawowych zadań Biura Informacji i Kontaktów z Mediami należy:

- 1) informowanie Prokuratora Generalnego o publikacjach dotyczących istotnych problemów funkcjonowania prokuratury;
- 2) współpraca w zakresie kontaktów z mediami i z innymi organami, instytucjami i organizacjami;

- 3) udostępnianie informacji publicznej w zakresie właściwości Prokuratury Generalnej;
- 4) zapewnienie obsługi kierownictwa Prokuratury Generalnej w zakresie kontaktów z mediami;
- 5) organizowanie i koordynowanie działalności informacyjnej oraz współpraca z mediami;
- 6) koordynowanie i nadzorowanie działalności informacyjnej prowadzonej w prokuraturach apelacyjnych i prokuraturach okręgowych;
- 7) obsługa strony internetowej Prokuratury Generalnej;
- 8) organizacja działalności informacyjnej Prokuratury Generalnej;
- 9) obsługa Biuletynu Informacji Publicznej Prokuratury Generalnej.

2. W strukturze Biura Informacji i Kontaktu z Mediami działa Rzecznik Prasowy Prokuratury Generalnej.

§ 24. 1. Do podstawowych zadań Biura Kadr należy:

- 1) realizacja zadań związanych z problematyką zatrudniania i wynagradzania prokuratorów oraz problematyką uposażeń prokuratorów w stanie spoczynku i uposażeń rodzinnych;
- 2) prowadzenie spraw osobowych prokuratorów i asesorów prokuratorskich, asystentów prokuratora w powszechnych jednostkach organizacyjnych prokuratury, urzędników i innych pracowników prokuratury w Prokuraturze Generalnej, prokuratorów w stanie spoczynku oraz członków ich rodzin pobierających uposażenie rodzinne;
- 3) przygotowywanie decyzji Prokuratora Generalnego związanych z powoływaniem i odwoływaniem z funkcji w jednostkach prokuratury, z zastrzeżeniem art. 13 ust. 4 ustawy;
- 4) obsługa nominacji prokuratorskich;
- 5) wykonywanie czynności związanych z realizacją uprawnień Prokuratora Generalnego wynikających z przepisów o odpowiedzialności dyscyplinarnej prokuratorów;

6) wykonywanie zadań związanych z realizacją ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944 – 1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 63 poz. 425, z późn. zm.³⁾);

7) przygotowywanie projektów decyzji kadrowych dotyczących prokuratorów Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, zastrzeżonych do kompetencji Prokuratora Generalnego, wynikających z ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. z 2007 r. Nr 63, poz. 424, z późn. zm.⁴⁾);

8) przygotowywanie projektów decyzji kadrowych dotyczących prokuratorów wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury, zastrzeżonych do kompetencji Prokuratora Generalnego, wynikających z art. 11-13, 16, 50, 62a i 65a ustawy;

9) wykonywanie czynności związanych z nadawaniem orderów i odznaczeń państwowych oraz resortowych prokuratorom i pozostałym pracownikom jednostek;

10) rozpatrywanie skarg i wniosków dotyczących spraw osobowych pracowników jednostek;

11) zapewnienie przestrzegania dyscypliny pracy prokuratorów i pracowników Prokuratury Generalnej;

12) badanie akt osobowych prokuratorów w stanie spoczynku oraz analiza wszelkich zasobów archiwalnych i przygotowywanie projektów decyzji Prokuratora Generalnego związanych z realizacją art. 7 ust. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1997 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 1998 r. Nr 98, poz. 607 oraz z 2001 r. Nr 98, poz. 1070);

13) opracowywanie dla Departamentu Budżetu i Majątku Prokuratury materiałów do projektu i układu wykonawczego budżetu w zakresie uposażeń i świadczeń

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 83, poz. 561, Nr 85, poz. 571, Nr 115, poz. 789, Nr 165, poz. 1171 i Nr 176, poz. 1242.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 64, poz. 432, Nr 83, poz. 561, Nr 85, poz. 571 i Nr 140, poz. 983.

prokuratorów w stanie spoczynku oraz członków ich rodzin pobierających uposażenie rodzinne;

14) opracowywanie analiz, informacji i sprawozdań w zakresie liczby prokuratorów, w zależności od stażu pracy, niezbędnych do wyliczenia wynagrodzeń w poszczególnych stawkach wynagrodzenia oraz uposażeń w stanie spoczynku i uposażeń rodzinnych;

15) opiniowanie i przygotowywanie projektów aktów prawnych pozostających w zakresie właściwości rzeczowej Biura Kadr dotyczących prokuratorów i pracowników jednostek;

16) dokonywanie, we współpracy z Departamentem Organizacji Pracy Prokurator, Wizytacji i Lustracji, analiz obciążenia pracą pracowników powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury oraz ich rozmieszczenia i wykorzystania w poszczególnych jednostkach;

17) przygotowywanie decyzji o delegowaniu prokuratorów do wykonywania czynności w Ministerstwie Sprawiedliwości, Prokuraturze Generalnej, Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury oraz innych jednostkach podległych Ministrowi Sprawiedliwości lub przez niego nadzorowanych;

18) rozpatrywanie wniosków oraz przygotowywanie decyzji o udzieleniu płatnego urlopu dla poratowania zdrowia dla prokuratorów;

19) sporządzanie projektów decyzji płacowych w związku z przyznaniem lub zmianą dodatków funkcyjnego i specjalnego oraz spowodowanych nabyciem prawa do stawki awansowej lub nagrody jubileuszowej;

20) wykonywanie czynności związanych z realizacją obowiązku składania Prokuratorowi Generalnemu oświadczeń o stanie majątkowym prokuratorów z zachowaniem zasad określonych w przepisach ustawy o ochronie informacji niejawnych;

21) przygotowywanie informacji w sprawach kadrowych.

2. W skład Biura Kadr wchodzi:

1) Wydział Spraw Osobowych Prokuratorów;

2) Zespół do Spraw Prokuratorów w Stanie Spoczynku;

- 3) Zespół do Spraw Osobowych Pracowników Prokuratury;
- 4) Zespół do Spraw Etatyzacji Prokuratorów i Pracowników Prokuratury.

§ 25. 1. Do podstawowych zadań Biura Administracyjno – Finansowego Prokuratury Generalnej należy:

- 1) wykonywanie zadań i funkcji dysponenta budżetu trzeciego stopnia;
- 2) prowadzenie rachunkowości Prokuratury Generalnej;
- 3) sporządzanie dokumentacji płacowej we współpracy z Biurem Kadr;
- 4) prowadzenie obsługi kasowej Prokuratury Generalnej;
- 5) prowadzenie rejestru zawartych umów Prokuratury Generalnej;
- 6) administrowanie nieruchomościami, z których korzysta Prokuratura Generalna;
- 7) prowadzenie spraw związanych z zaopatrzeniem, wyposażeniem oraz usługami z zakresu obsługi administracyjno-gospodarczej;
- 8) planowanie i realizacja zadań inwestycyjno – remontowych w odniesieniu do nieruchomości z których korzysta Prokuratura Generalna;
- 9) wykonywanie funkcji zamawiającego w rozumieniu ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz.1655, z późn. zm.⁵⁾);
- 10) prowadzenie spraw socjalno – bytowych;
- 11) gromadzenie i udostępnianie zbiorów bibliotecznych Prokuratury Generalnej;
- 12) prowadzenie spraw związanych z zapewnieniem ochrony przeciwpożarowej oraz bezpieczeństwa i higieny pracy w Prokuraturze Generalnej;
- 13) wykonywanie zadań w zakresie realizacji przez Prokuraturę Generalną projektów finansowanych z budżetu środków europejskich, zgodnie z obowiązującymi przepisami i procedurami w tym zakresie;

2. W skład Biura Administracyjno – Finansowego wchodzi:

- 1) Wydział Rachunkowości i Finansów;

⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 171, poz. 1058, Nr 220, poz. 1420 i Nr 227, poz. 1505 oraz z 2009 r. Nr 19, poz. 101, Nr 65, poz. 545, Nr 91, poz. 742, Nr 157, poz. 1241 i Nr 206, poz. 1591.

- 2) Wydział Administracyjno – Gospodarczy;
- 3) Zespół do Spraw Zamówień Publicznych;
- 4) Zespół do Spraw Bezpieczeństwa i Higieny Pracy oraz Ochrony Przeciwpożarowej.

3. Wydziałem Rachunkowości i Finansów kieruje Główny Księgowy Prokuratury Generalnej, którego zadania określają odrębne przepisy.

§ 26. W Prokuraturze Generalnej wykonywanie zadań w zakresie audytu wewnętrznego, zgodnie z przepisami ustawy o finansach publicznych, należy do audytora wewnętrznego, który podlega bezpośrednio Prokuratorowi Generalnemu.

§ 27. 1. Do podstawowych zadań Biura do Spraw Ochrony Informacji Niejawnych i Spraw Obronnych należy:

- 5) zapewnienie ochrony informacji niejawnych wytwarzanych, przetwarzanych, przekazywanych lub przechowywanych w Prokuraturze Generalnej;
- 6) zapewnienie ochrony systemów i sieci teleinformatycznych, w których są wytwarzane, przetwarzane, przechowywane lub przekazywane informacje niejawne;
- 7) przeprowadzanie postępowań sprawdzających,
- 8) szkolenie pracowników w zakresie ochrony informacji niejawnych;
- 9) prowadzenie Kancelarii Tajnej Prokuratury Generalnej;
- 10) kontrola ochrony informacji niejawnych oraz przestrzegania przepisów o ochronie tych informacji;
- 11) okresowa kontrola ewidencji, materiałów i obiegu dokumentów niejawnych;
- 12) zapewnienie ochrony fizycznej obiektów Prokuratury Generalnej, w tym kontrola ruchu osobowego w tych obiektach;
- 13) realizowanie zadań Prokuratora Generalnego w zakresie obronności państwa określonych w przepisach ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2004

r. Nr 241, poz. 2416, z późn. zm.⁶⁾) i innych ustaw oraz wydanymi na ich podstawie aktami wykonawczymi.

2. Biurem do Spraw Ochrony Informacji Niejawnych i Spraw Obronnych kieruje pełnomocnik do spraw ochrony informacji niejawnych podlegający bezpośrednio Prokuratorowi Generalnemu.

3. W skład Biura do Spraw Ochrony Informacji Niejawnych i Spraw Obronnych wchodzi:

- 1) Kancelaria Tajna;
- 2) Zespół do Spraw Obronnych.

Oddział 3

Struktura organizacyjna i zadania prokuratury apelacyjnej

§ 28. 1. W skład prokuratury apelacyjnej wchodzi:

- 1) Wydział do Spraw Wizytacji i Okresowej Oceny Prokuratorów;
- 2) Wydział Postępowania Sądowego;
- 3) Wydział do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji.

2. W prokuraturze apelacyjnej można ponadto utworzyć:

- 1) Wydział Organizacji Pracy Prokurator;
- 2) Wydział Nadzoru nad Postępowaniem Przygotowawczym;
- 3) Wydział Budżetowo-Administracyjny;
- 4) Samodzielny Dział do Spraw Ochrony Informacji Niejawnych.

3. Poszczególne wydziały prokuratury apelacyjnej oznacza się następującymi cyframi rzymskimi:

I - Wydział Organizacji Pracy Prokurator;

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 277, poz. 2742, z 2005 r. Nr 180, poz. 1496, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 220, poz. 1600, z 2007 r. Nr 107, poz. 732 i Nr 176, poz. 1242, z 2008 r. Nr 171, poz. 1056, Nr 180, poz. 1109, Nr 206, poz. 1288, Nr 208, poz. 1308 i Nr 223, poz. 1458 oraz z 2009 r. Nr 22, poz. 120, Nr 97, poz. 801, Nr 161, poz. 1278 i Nr 190, poz. 1474.

- II - Wydział Postępowania Sądowego;
- III - Wydział Nadzoru nad Postępowaniem Przygotowawczym;
- IV - Wydział do Spraw Wizytacji i Okresowej Oceny Prokuratorów;
- V - Wydział do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji;
- VI - Wydział Budżetowo-Administracyjny.

§ 29. 1. Do podstawowych zadań Wydziału Organizacji Pracy Prokuratur należą sprawy:

- 1) organizacyjne i kadrowe;
- 2) przygotowywania posiedzeń zgromadzenia prokuratorów i kolegium prokuratury apelacyjnej;
- 3) szkoleń prokuratorów, pozostałych pracowników prokuratury oraz aplikantów prokuratorskich;
- 4) działalności rzecznika dyscyplinarnego;
- 5) udostępniania informacji publicznej;
- 6) skarg i wniosków;
- 7) kontaktów z prasą;
- 8) sprawozdawczości i statystyki;
- 9) nadzoru nad biurowością i pracą sekretariatu;
- 10) wykonywania zadań związanych z administrowaniem przez prokuratora apelacyjnego danymi w systemach informatycznych;
- 11) koordynowania wprowadzania do praktyki w prokuraturach okręgowych ogólnopolskich oraz lokalnych systemów informatycznych;
- 12) prowadzenia stanowiska dostępowego do Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych;
- 13) zapewnienia technicznej obsługi czynności związanych z zastosowaniem w postępowaniu karnym technik informatycznych;
- 14) zapewnienia przestrzegania zasad bezpieczeństwa systemów informatycznych oraz ochrony danych osobowych w prokuraturze apelacyjnej i prokuraturach okręgowych;

- 15) dokonywanie analizy kryminalnej;
- 16) prowadzenia strony internetowej prokuratury apelacyjnej;
- 17) obsługi Biuletynu Informacji Publicznej.

2. W szczególnie uzasadnionych wypadkach, zwłaszcza liczbą i wielkością podległych prokuratur okręgowych, dla realizacji zadań określonych w ust. 1 pkt 10 – 17, w Wydziale Organizacji Pracy Prokuratur może zostać utworzony dział do spraw informatyzacji i analiz.

§ 30. Do podstawowych zadań Wydziału Postępowania Sądowego należy:

- 1) udział prokuratorów w postępowaniu odwoławczym przed sądem apelacyjnym w sprawach karnych;
- 2) udział prokuratorów w postępowaniu odwoławczym przed sądem apelacyjnym w sprawach cywilnych, ze stosunku pracy, ubezpieczeń społecznych i gospodarczych;
- 3) udział prokuratorów w postępowaniu przed sądami administracyjnymi;
- 4) nadzór nad udziałem prokuratorów prokuratur okręgowych i rejonowych w postępowaniu przed sądem i innymi organami;
- 5) kształtowanie praktyki prokuratorskiej w zakresie postępowania sądowego;
- 6) analiza orzecznictwa sądu apelacyjnego i wojewódzkiego sądu administracyjnego oraz badanie zasadności i poziomu wnoszonych przez podległe jednostki środków odwoławczych.

§ 31. Do podstawowych zadań Wydziału Nadzoru nad Postępowaniem Przygotowawczym należy:

- 1) wykonywanie nadzoru instancyjnego w zakresie środków odwoławczych rozpoznawanych przez prokuratora nadrzędnego oraz innych form nadzoru procesowego;
- 2) sprawowanie zwierzchniego nadzoru służbowego oraz kontroli nad śledztwami i dochodzeniami prowadzonymi w prokuraturach okręgowych;

- 3) koordynowanie i kontrola prawidłowości sprawowania nadzoru służbowego nad postępowaniem przygotowawczym przez prokuratury okręgowe;
- 4) koordynowanie działalności w zakresie ścigania przestępstw, prowadzonej przez inne organy;
- 5) kształtowanie praktyki w zakresie zwalczania przestępczości na podstawie badań aktowych, analiz informacji przekazywanych przez prokuratury okręgowe oraz innych ustaleń;
- 6) rozstrzyganie sporów kompetencyjnych;
- 7) obrót prawny z zagranicą.

§ 32. Do podstawowych zadań Wydziału do Spraw Wizytacji i Okresowej Oceny Prokuratorów należy:

- 1) przeprowadzanie wizytacji i lustracji prokuratur okręgowych oraz koordynowanie działań podległych prokuratur okręgowych w tym zakresie;
- 2) przeprowadzanie innych działań o charakterze kontrolnym i analitycznym na podstawie badań aktowych oraz innych ustaleń w szczególności w sferze postępowania karnego i działalności pozakarnej w okręgu prokuratury apelacyjnej;
- 3) dokonywanie okresowych ocen pracy prokuratorów wykonujących czynności w podległych prokuraturach okręgowych;
- 4) wykonywanie zadań z zakresu dokonywania ocen kwalifikacyjnych pracowników prokuratury apelacyjnej.

§ 33. Do podstawowych zadań Wydziału do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji należy:

- 1) prowadzenie i nadzorowanie postępowań przygotowawczych w sprawach o przestępstwa:
 - a) o charakterze terrorystycznym,
 - b) noszące cechy zorganizowanej przestępczości,

- c) korupcji, a w szczególności łapownictwa w organach władzy ustawodawczej, organach administracji rządowej, samorządowej, wymiaru sprawiedliwości, ścigania i kontroli,
 - d) inne, które ze względu na wagę sprawy, zostały przekazane przez prokuratora apelacyjnego do prowadzenia w wydziale;
- 2) udział prokuratorów w postępowaniu sądowym w sprawach wymienionych w pkt 1, rozstrzyganych w pierwszej i drugiej instancji oraz w toku czynności sądowych w postępowaniu przygotowawczym.

§ 34. 1. Do zadań Wydziału Budżetowo-Administracyjnego należy:

- 1) wykonywanie zadań i funkcji dysponenta budżetu odpowiednio drugiego i trzeciego stopnia;
- 2) prowadzenie rachunkowości;
- 3) wykonywanie funkcji zamawiającego, w rozumieniu ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych;
- 4) obsługa administracyjno – gospodarcza;
- 5) prowadzenie spraw socjalno – bytowych;
- 6) zapewnienie ochrony przeciwpożarowej oraz bezpieczeństwa i higieny pracy.

2. W wypadkach uzasadnionych wielkością prokuratury apelacyjnej oraz liczbą i wielkością podległych jednostek prokuratury, w Wydziale VI Budżetowo-Administracyjnym można utworzyć dział finansowo - księgowy.

3. Wydziałem kieruje dyrektor finansowo-administracyjny. Funkcji dyrektora finansowo-administracyjnego nie może pełnić, pozostający w strukturze tego wydziału, główny księgowy.

§ 35. 1. Samodzielny Dział do Spraw Ochrony Informacji Niejawnych obejmuje zakresem swego działania ochronę wytwarzanych, przetwarzanych, przekazywanych lub przechowywanych informacji niejawnych.

2. W skład samodzielnego działu, o którym mowa w ust. 1, wchodzi kancelaria tajna. W uzasadnionych wypadkach może być utworzony oddział kancelarii tajnej prokuratury apelacyjnej.

3. Samodzielnym działem, o którym mowa w ust. 1, kieruje pełnomocnik do spraw ochrony informacji niejawnych, podlegający bezpośrednio prokuratorowi apelacyjnemu.

§ 36. W prokuraturach apelacyjnych wykonywanie zadań w zakresie obronności państwa, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej i innych ustaw oraz wydanych na ich podstawie aktów wykonawczych, należy do starszego inspektora do spraw obronnych, który podlega bezpośrednio kierownikowi jednostki.

§ 37. W prokuraturach apelacyjnych wykonywanie zadań w zakresie audytu wewnętrznego zgodnie z przepisami ustawy o finansach publicznych należy do audytora wewnętrznego, który podlega bezpośrednio kierownikowi jednostki.

§ 38. 1. W prokuraturach apelacyjnych, w których, poza wymienionymi w art. 17 ust. 18 ustawy, nie utworzono pozostałych wydziałów wymienionych w § 28 lub utworzono niektóre z nich, zadania przewidziane dla tych wydziałów wykonywane są w działach samodzielnych albo wchodzących w skład wydziałów albo przez prokuratorów lub pracowników wykonujących czynności na samodzielnych stanowiskach pracy.

2. W prokuraturach apelacyjnych do kompetencji komórek organizacyjnych wykonujących zadania z zakresu organizacji pracy prokuratur należą także zadania, które nie są objęte właściwością innych komórek organizacyjnych tych jednostek.

Oddział 4

Struktura organizacyjna i zadania prokuratury okręgowej

§ 39. 1. W skład prokuratury okręgowej mogą wchodzić następujące komórki organizacyjne:

- 1) Wydział Organizacyjny;
- 2) Wydział Postępowania Sądowego;
- 3) Wydział Nadzoru nad Postępowaniem Przygotowawczym;
- 4) Wydział Śledczy;
- 5) Wydział do Spraw Przestępczości Gospodarczej;
- 6) Wydział Budżetowo-Administracyjny;
- 7) Samodzielny Dział do Spraw Informatyzacji i Analiz;
- 8) Samodzielny Dział do Spraw Ochrony Informacji Niejawnych.

2. W uzasadnionych wypadkach w prokuraturach okręgowych, którym podlega więcej niż 10 prokuratur rejonowych, zamiast Samodzielnych Działów do Spraw Informatyzacji i Analiz mogą zostać utworzone Wydziały do Spraw Informatyzacji i Analiz.

3. Poszczególne wydziały prokuratury apelacyjnej oznacza się następującymi cyframi rzymskimi:

- I - Wydział Organizacyjny;
- II - Wydział Postępowania Sądowego;
- III - Wydział Nadzoru nad Postępowaniem Przygotowawczym;
- IV - Wydział do Spraw Informatyzacji i Analiz,
- V - Wydział do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji;
- VI - Wydział do Spraw Przestępczości Gospodarczej,
- VII - Wydział Budżetowo-Administracyjny.

§ 40. Do podstawowych zadań Wydziału I Organizacyjnego należą sprawy:

- 1) organizacyjne i kadrowe;
- 2) szkoleń prokuratorów i pozostałych pracowników prokuratury okręgowej i podległych jednostek;

- 3) kontroli realizacji ustawowych zadań przez podległe prokuratury rejonowe poprzez przeprowadzanie, w uzgodnieniu z jednostką nadrzędną, wizytacji, lustracji i badań aktowych oraz innych działań o charakterze kontrolnym i analitycznym;
- 4) okresowych ocen pracy prokuratorów wykonujących czynności w podległych prokuraturach rejonowych;
- 5) z zakresu dokonywania ocen kwalifikacyjnych pracowników prokuratury okręgowej i podległych prokuratur rejonowych;
- 6) skarg i wniosków;
- 7) udostępniania informacji publicznej;
- 8) kontaktów z prasą;
- 9) sprawozdawczości i statystyki;
- 10) nadzoru nad biurowością i pracą sekretariatu;

§ 41. Do podstawowych zadań Wydziału Postępowania Sądowego należy:

- 1) udział prokuratorów w postępowaniu przed sądem okręgowym w sprawach karnych, cywilnych, ze stosunku pracy, ubezpieczeń społecznych, gospodarczych oraz w sprawach o wykroczenia i w innych postępowaniach przewidzianych przez ustawy;
- 2) nadzór nad udziałem prokuratorów prokuratur rejonowych w postępowaniu przed sądem;
- 3) udział prokuratorów w postępowaniu administracyjnym, przed sądami administracyjnymi oraz w innych postępowaniach;
- 4) udział prokuratorów przed sądem w postępowaniu wykonawczym i w postępowaniu o ułaskawienie;
- 5) kształtowanie praktyki prokuratorskiej w zakresie postępowania sądowego;
- 6) analiza orzecznictwa sądu okręgowego oraz badanie zasadności i poziomu wnoszonych przez podległe jednostki środków odwoławczych.

§ 42. Do podstawowych zadań Wydziału Nadzoru nad Postępowaniem Przygotowawczym należy:

- 1) sprawowanie nadzoru instancyjnego w zakresie środków odwoławczych rozpoznawanych przez prokuratora nadrzędnego oraz innych form nadzoru procesowego;
- 2) sprawowanie zwierzchniego nadzoru służbowego i kontroli nad śledztwami i dochodzeniami prowadzonymi w prokuraturach rejonowych;
- 3) koordynowanie działalności w zakresie ścigania przestępstw, prowadzonej przez inne organy;
- 4) kształtowanie praktyki w zakresie zwalczania przestępczości na podstawie badań akt, analiz informacji przekazywanych przez prokuratury rejonowe oraz innych ustaleń;
- 5) rozstrzyganie sporów kompetencyjnych;
- 6) obrót prawny z zagranicą.

§ 43. Do zadań Wydziału Śledczego należy:

- 1) prowadzenie śledztw własnych i nadzorowanie śledztw powierzonych innym organom w sprawach o poważne przestępstwa o charakterze kryminalnym;
- 2) udział prokuratorów w postępowaniu sądowym w tych sprawach rozstrzyganych w pierwszej instancji oraz w toku czynności sądowych w postępowaniu przygotowawczym.

§ 44. Do zadań Wydziału do Spraw Przestępczości Gospodarczej należy:

- 1) prowadzenie śledztw własnych i nadzorowanie śledztw powierzonych innym organom w sprawach o poważne przestępstwa przeciwko obrotowi gospodarczemu, przestępstwa skarbowe i inne przestępstwa o charakterze gospodarczym;
- 2) udział prokuratorów w postępowaniu sądowym w tych sprawach rozstrzyganych w pierwszej instancji oraz w toku czynności sądowych w postępowaniu przygotowawczym.

§ 45. W prokuraturach okręgowych, w których nie utworzono Wydziału Śledczego lub Wydziału do Spraw Przeszeczności Gospodarczej, zadania w zakresie prowadzenia śledztw i występowania w tych sprawach przed sądem pierwszej instancji, realizuje się w Wydziale Nadzoru nad Postępowaniem Przygotowawczym, który w tych jednostkach otrzymuje nazwę Wydziału Postępowania Przygotowawczego.

§ 46. 1. Do zadań Wydziału Budżetowo-Administracyjnego należy:

- 1) wykonywanie zadań i funkcji dysponenta budżetu trzeciego stopnia;
- 2) prowadzenie rachunkowości;
- 3) wykonywanie funkcji zamawiającego, w rozumieniu ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych;
- 4) obsługa administracyjno – gospodarcza;
- 5) prowadzenie spraw socjalno – bytowych;
- 6) zapewnienie ochrony przeciwpożarowej oraz bezpieczeństwa i higieny pracy.

2. W wypadkach uzasadnionych wielkością prokuratury okręgowej oraz liczbą i wielkością podległych prokuratur rejonowych, w Wydziale Budżetowo-Administracyjnym można utworzyć działy: finansowo – księgowy, płac i spraw socjalnych oraz dział inwestycji, remontów i eksploatacji obiektów.

3. Wydziałem kieruje dyrektor finansowo-administracyjny. Funkcji dyrektora finansowo-administracyjnego nie może pełnić, pozostający w strukturze tego wydziału, główny księgowy.

§ 47. Do podstawowych zadań Samodzielnego Działu do Spraw Informatyzacji i Analiz należy:

- 1) administrowanie przez prokuratora okręgowego danymi w systemach informatycznych;

- 2) koordynowanie wprowadzania do praktyki w prokuraturach okręgowych ogólnopolskich oraz lokalnych systemów informatycznych;
- 3) prowadzenie stanowiska dostępowego do Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych oraz Punktu Informacyjnego Krajowego Rejestru Karnego;
- 4) zapewnienie technicznej obsługi czynności dokonywanych w postępowaniu karnym z zastosowaniem technik informatycznych;
- 5) zapewnienie przestrzegania zasad bezpieczeństwa systemów informatycznych oraz ochrony danych osobowych w prokuraturze okręgowej i podległych prokuraturach rejonowych;
- 6) dokonywanie analizy kryminalnej;
- 7) prowadzenie strony internetowej prokuratury okręgowej;
- 8) obsługa Biuletynu Informacji Publicznej.

§ 48. 1. Samodzielny Dział do Spraw Ochrony Informacji Niejawnych obejmuje zakresem swego działania ochronę wytwarzanych, przetwarzanych, przekazywanych lub przechowywanych informacji niejawnych.

2. W skład samodzielnego działu, o którym mowa w ust. 1, wchodzi kancelaria tajna. W razie potrzeby w prokuraturze rejonowej można utworzyć oddział kancelarii tajnej prokuratury okręgowej.

3. Samodzielnym działem, o którym mowa w ust. 1, kieruje pełnomocnik do spraw ochrony informacji niejawnych, podlegający bezpośrednio prokuratorowi okręgowemu.

4. Pełnomocnik do spraw ochrony informacji niejawnych prokuratury okręgowej obejmuje zakresem swego działania prokuratury rejonowe pozostające w obszarze właściwości miejscowej prokuratury okręgowej.

§ 49. W prokuraturach okręgowych wykonywanie zadań w zakresie obronności państwa, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej i innych ustaw oraz wydanych na ich

podstawie aktów wykonawczych, należy do starszego inspektora do spraw obronnych, który podlega bezpośrednio kierownikowi jednostki.

§ 50. W prokuraturach okręgowych wykonywanie zadań w zakresie audytu wewnętrznego zgodnie z przepisami ustawy o finansach publicznych należy do audytora wewnętrznego, który podlega bezpośrednio kierownikowi jednostki.

§ 51. 1. W prokuraturach okręgowych, w których nie utworzono wydziałów wymienionych w § 28 lub utworzono niektóre z nich, zadania przewidziane dla tych wydziałów wykonywane są w działach samodzielnych albo wchodzących w skład wydziałów albo przez prokuratorów lub pracowników, wykonujących czynności na samodzielnych stanowiskach pracy.

2. W prokuraturach okręgowych do kompetencji komórek wykonujących zadania z zakresu organizacji pracy należą także zadania, które nie są objęte właściwością innych komórek organizacyjnych tych jednostek.

§ 52. 1. W ośrodkach zamiejscowych prokuratur okręgowych nie wyodrębnia się komórek organizacyjnych.

2. W prokuraturze okręgowej, w której utworzono ośrodek zamiejscowy, funkcję kierownika ośrodka pełni zastępca prokuratora okręgowego.

Oddział 4

Struktura organizacyjna i zadania prokuratury rejonowej

§ 53. W prokuraturze rejonowej mogą być tworzone działy dla określonego rodzaju spraw lub dla spraw z określonego obszaru właściwości.

§ 54. W działach o obsadzie kadrowej przekraczającej 12 prokuratorów mogą być tworzone sekcje.

§ 55. W prokuraturze rejonowej o obsadzie kadrowej przekraczającej 8 prokuratorów wydziela się stanowisko pracy albo tworzy sekcję lub dział do prowadzenia śledztw.

§ 56. Wydzielenie stanowiska pracy lub utworzenie działu do spraw cywilnych, ze stosunku pracy i ubezpieczeń społecznych oraz administracyjnych może nastąpić, gdy uzasadnia to liczba wpływających wniosków w tych sprawach, wymagających podjęcia czynności przez prokuratora.

§ 57. 1. W ośrodkach zamiejscowych prokuratur rejonowych nie wyodrębnia się komórek organizacyjnych.

2. W prokuraturze rejonowej, w której utworzono ośrodek zamiejscowy, funkcję kierownika ośrodka pełni zastępca prokuratora rejonowego.

Rozdział 2

Organizacja pracy i sposób kierowania pracą

Oddział 1

Organizacja pracy

§ 58. 1. Prokurator, wykonując samodzielnie czynności określone w ustawach, jest odpowiedzialny za prawidłowe i terminowe ich wykonanie, zwłaszcza za treść i formę wydanych postanowień i zarządzeń oraz sporządzonych pism procesowych, a także za rzetelność ustnych sprawozdań i ścisłość udzielanych informacji.

2. Prokurator podpisuje sporządzone przez siebie pisma w ramach prowadzonych spraw, jeżeli przepisy regulaminu lub wewnętrznego podziału czynności nie stanowią inaczej. Każde sporządzone przez prokuratora pismo i adnotacja powinny zawierać jego imię i nazwisko, stanowisko służbowe oraz datę.

§ 59. 1. Prokurator bezpośrednio przełożony, stwierdzając potrzebę zmiany lub uchylecia decyzji prokuratora podległego:

- 1) wydaje nową decyzję osobiście albo powierza jej wydanie innemu prokuratorowi podległemu;
- 2) w szczególnie uzasadnionych wypadkach może polecić opracowanie projektu nowej decyzji, na podstawie pisemnych wytycznych, prokuratorowi, którego decyzję zmienia lub uchyla.

2. W wypadkach określonych w ust. 1 pkt. 2:

- 1) nową decyzję podpisuje prokurator bezpośrednio przełożony;
- 2) polecenie i wytyczne włącza się do akt głównych sprawy.

§ 60. 1. Prokurator przełożony, wydając polecenie, powinien zachować drogę służbową. Zachowanie drogi służbowej obowiązuje również w korespondencji z prokuratorem przełożonym.

2. Jeżeli polecenie zostało wydane z pominięciem drogi służbowej, wykonujący je prokurator zawiadamia o tym swojego zwierzchnika służbowego.

§ 61. 1. Kierownik jednostki prokuratury określa podział czynności podległych prokuratorów oraz zasady organizacji pracy i zastępowania się prokuratorów przy wykonywaniu czynności;

2. Odstąpienie od zasad wymienionych w ust. 1 wymaga zgody zwierzchnika służbowego, a w wypadkach niecierpiących zwłoki zawiadomienia zwierzchnika służbowego, niezwłocznie po wykonaniu czynności.

§ 62. W wypadku zaistnienia okoliczności uzasadniających przekazanie sprawy według właściwości innej jednostce prokuratury, prokurator, który sprawę przekazuje, przeprowadza czynności niecierpiące zwłoki.

§ 63. 1. W razie potrzeby dokonania czynności w okręgu działania innego prokuratora, prokurator prowadzący postępowanie może zwrócić się do niego o udzielenie pomocy prawnej.

2. W pisemnym wniosku o udzielenie pomocy prawnej należy wskazać okoliczności wymagające wyjaśnienia oraz określić czynności, które mają być dokonane. Do wniosku dołącza się kopie niezbędnych dokumentów z akt sprawy. Akta sprawy lub odpowiednią ich część przesyła się tylko w razie konieczności.

3. Prokurator wezwany do udzielenia pomocy prawnej powinien niezwłocznie, nie później niż w terminie 14 dni, dokonać wnioskowanych czynności, tak aby nie zachodziła konieczność ich powtarzania lub uzupełniania.

4. W szczególnie uzasadnionych wypadkach prokurator wezwany do udzielenia pomocy prawnej jest uprawniony do powierzenia dokonania wnioskowanych czynności organom Policji lub innym organom uprawnionym do prowadzenia postępowań.

5. Jeżeli w toku realizacji wniosku o pomoc prawną wyłoni się potrzeba dokonania również innych, niewskazanych we wniosku czynności, prokurator wezwany powinien niezwłocznie je wykonać oraz poinformować o tym prokuratora wnioskującego.

6. Jeżeli wykonanie czynności w ramach pomocy prawnej w terminie określonym w ust. 3 nie jest możliwe, należy niezwłocznie zawiadomić prokuratora zwracającego się o pomoc prawną o przyczynie zwłoki, z podaniem terminu wykonania czynności.

§ 64. 1. Zawiadomienie o odmowie uwzględnienia w całości lub w części złożonego w sprawie wniosku lub innego żądania przesyła się zainteresowanemu

bezzwłocznie, z uzasadnieniem zajętego stanowiska, a w razie potrzeby z pouczeniem o przysługujących mu uprawnieniach.

2. Jeżeli wniosek lub inne żądanie pochodzi od osoby nie będącej w stanie samodzielnie dochodzić swoich praw, prokurator – gdy nie jest zobowiązany do podjęcia działania z urzędu – powinien rozważyć możliwość udzielenia jej pomocy prawnej lub potrzebą udzielenia takiej pomocy zainteresować właściwy organ, instytucję lub organizację.

§ 65. 1. Korespondencję kierowaną do nadrzędnych jednostek organizacyjnych prokuratury podpisują:

1) prokurator apelacyjny - pisma kierowane do Prokuratora Generalnego, do dyrektora departamentu Prokuratury Generalnej lub dyrektora biura Prokuratury Generalnej; inne pisma kierowane do Prokuratury Generalnej może podpisywać naczelnik wydziału prokuratury apelacyjnej;

2) prokurator okręgowy - pisma kierowane do prokuratora apelacyjnego oraz naczelnika wydziału prokuratury apelacyjnej; inne pisma do prokuratury apelacyjnej może podpisywać naczelnik wydziału prokuratury okręgowej;

3) prokurator rejonowy - pisma kierowane do prokuratora okręgowego oraz naczelnika wydziału prokuratury okręgowej; inne pisma do prokuratury okręgowej, na podstawie upoważnienia prokuratora rejonowego, może podpisywać kierownik działu lub sekcji prokuratury rejonowej.

2. Korespondencję kierowaną do podległych jednostek organizacyjnych prokuratury podpisują:

1) Prokurator Generalny, dyrektor departamentu Prokuratury Generalnej lub dyrektor biura Prokuratury Generalnej – pisma kierowane do prokuratora apelacyjnego;

2) prokurator apelacyjny, naczelnik wydziału, kierownik samodzielnego działu lub prokurator nadrzędny, działający w zakresie zleconych mu czynności – pisma kierowane do prokuratora okręgowego;

3) prokurator okręgowy, naczelnik wydziału, kierownik samodzielnego działu lub prokurator nadrzędny, działający w zakresie zleconych mu czynności – pisma kierowane do prokuratora rejonowego.

3. Do korespondencji prokuratury apelacyjnej i okręgowej z prokuratorem rejonowym stosuje się odpowiednio przepisy ust. 2 pkt 2 i 3.

4. Prokurator okręgowy może na żądanie dyrektora departamentu Prokuratury Generalnej lub dyrektora biura Prokuratury Generalnej przekazać korespondencję bez pośrednictwa prokuratora apelacyjnego.

5. Do korespondencji prokuratury rejonowej z prokuratą apelacyjną i Prokuratą Generalną stosuje się odpowiednio przepis ust. 4

6. W wypadkach określonych w ust. 4 i 5 stosuje się odpowiednio przepis § 60 ust. 2.

§ 66. 1. Pisma do ministrów oraz do przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych państw obcych przesyła się za pośrednictwem odpowiednich departamentów Prokuratury Generalnej, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do przesyłania pism procesowych.

§ 67. 1. Godziny urzędowania w prokuraturze apelacyjnej ustala prokurator apelacyjny.

2. Godziny urzędowania w prokuraturze okręgowej i podległych jej prokuraturach rejonowych ustala prokurator okręgowy.

§ 68. 1. Prokurator przełożony może zarządzić pełnienie przez prokuratorów dyżurów po godzinach urzędowania lub w dni ustawowo wolne od pracy.

2. W razie niepełnienia dyżurów, o których mowa w ust. 1, prokurator przełożony zobowiązany jest do zapewnienia możliwości kontaktu służbowego z wyznaczonym prokuratorem po godzinach urzędowania.

3. W związku z rozpoznawaniem spraw w postępowaniu przyspieszonym prokurator przełożony może zarządzić pełnienie dyżurów przez prokuratorów w godzinach pełnienia dyżurów we właściwych sądach rejonowych.

4. Prokurator przełożony w wypadku, o którym mowa w ust. 3, ustala z właściwym prezesem sądu rejonowego sposób nawiązania kontaktu z wyznaczonym prokuratorem.

5. Dla zapewnienia dostępu do danych zgromadzonych w Krajowym Rejestrze Karnym, w związku z rozpoznawaniem spraw w postępowaniu przyspieszonym, prokurator przełożony w prokuraturze, przy której działa Punkt Informacyjny Krajowego Rejestru Karnego, może zarządzić odpowiednio dłuższe godziny urzędowania Punktu.

6. O wydaniu zarządzenia, o którym mowa w ust. 5, prokurator przełożony informuje niezwłocznie Dyrektora Biura Informacyjnego Krajowego Rejestru Karnego.

7. Prokurator przełożony może zarządzić przebywanie wyznaczonego prokuratora i pracownika prokuratury w dni ustawowo wolne od pracy oraz w określonych godzinach w dni robocze, poza siedzibą prokuratury, w warunkach stałego kontaktu telefonicznego.

§ 69. 1. Prokurator rejonowy zapewnia odpowiednie warunki kadrowe, techniczne i organizacyjne niezbędne do udziału prokuratora w postępowaniu przyspieszonym.

2. Informację o warunkach pełnienia dyżuru prokurator rejonowy przekazuje właściwemu komendantowi Policji, wskazując sposób bezpośredniego kontaktowania się z prokuratorem pełniącym dyżur.

3. Prokurator rejonowy ustala listę prokuratorów wyznaczonych do pełnienia dyżurów, zarządzonych w związku z rozpoznawaniem spraw w postępowaniu przyspieszonym; wykaz przekazuje się niezwłocznie prezesowi właściwego sądu rejonowego oraz właściwemu komendantowi Policji.

§ 70. 1. W Prokuraturze Generalnej interesantów przyjmuje Prokurator Generalny i jego Zastępcy lub wyznaczeni prokuratorzy i pracownicy Prokuratury Generalnej.

2. W pozostałych jednostkach prokuratury interesantów przyjmują odpowiednio: prokurator apelacyjny, okręgowy i rejonowy, ich zastępcy lub wyznaczeni prokuratorzy i pracownicy prokuratury.

3. Godziny przyjęć interesantów ustala kierownik jednostki, przy czym co najmniej raz w tygodniu przyjęcia powinny się odbywać w ustalonym dniu po godzinach urzędowania.

4. Czas przyjęć interesantów przez pracowników prokuratury nie może być krótszy niż połowa czasu urzędowania jednostki.

Oddział 2

Kierowanie pracą prokuratur

§ 71. Prokuratorzy pełniący funkcje kierownicze zapewniają prawidłową i sprawną realizację zadań służbowych przez podległych im prokuratorów i pracowników prokuratury oraz właściwą organizację pracy w powierzonych im jednostkach i komórkach organizacyjnych prokuratury, odpowiednio poprzez:

- 1) dobór odpowiednich kadr;
- 2) usprawnianie organizacji i techniki pracy prokuratury;
- 3) dbałość o sprawność postępowania i należyłą kulturę pracy w podległej jednostce;
- 4) bieżącą współpracę z podmiotami uprawnionymi do prowadzenia postępowań przygotowawczych;
- 5) kierowanie wykonaniem budżetu;
- 6) wykonywanie zarządu i zapewnienie oszczędnego gospodarowania mieniem prokuratury;
- 7) czuwanie nad przestrzeganiem zasad ochrony i bezpieczeństwa obiektów prokuratury stosownie do przepisów aktualnego ramowego wewnętrznego

regulaminu w sprawie zapewnienia bezpieczeństwa i porządku w jednostkach;

- 8) rzetelną i terminową sprawozdawczość statystyczną;
- 9) zapewnienie ochrony informacji niejawnych;
- 10) zapewnienie ochrony danych osobowych.

§ 72. W celu realizacji zadań służbowych kierownicy jednostek mogą wydawać zarządzenia, wytyczne i polecenia służbowe, z zastrzeżeniem art. 8 ust. 2 ustawy.

§ 73. Kierownicy jednostek organizacyjnych reprezentują prokuraturę wobec organów państwowych i samorządowych działających na obszarze ich właściwości oraz współdziałają z nimi w zakresie przewidzianym w ustawach.

§ 74. Współdziałanie, o którym mowa w § 73 nie może naruszać niezależności prokuratora.

§ 75. 1. Kierownicy jednostek organizacyjnych dokonują podziału czynności podległych im prokuratorów, określając zakres i rodzaj wykonywanych przez nich zadań, z jednoczesnym wskazaniem zastrzeżonych dla siebie czynności, sporządzają plany pracy podległych jednostek obejmujące ważniejsze ich działania, a w razie potrzeby zwołują narady i konferencje oraz podejmują inne niezbędne czynności dla prawidłowego i sprawnego kierowania jednostką.

2. Przy podziale czynności kierownicy jednostek organizacyjnych uwzględniają kwalifikacje, uzdolnienia oraz doświadczenie zawodowe prokuratorów i pracowników prokuratury, a także przestrzegają zasady odpowiedniego obciążenia ich pracą.

3. Podziału czynności dokonuje się w formie zarządzenia, którego treść podaje się do wiadomości wszystkich pracowników.

§ 76. 1. Przełożeni i zwierzchnicy służbowi, niezależnie od sprawowania funkcji kierowniczych, powinni także wykonywać czynności bezpośrednio związane z realizacją zadań ustawowych prokuratury.

2. Prokuratorzy powołani do pełnienia funkcji kierownika działu, kierownika sekcji, wizytatora, rzecznika prasowego, rzecznika dyscyplinarnego oraz kierownika szkolenia wykonują także inne zlecone im zadania, niezwiązane z pełnioną funkcją.

Oddział 3

Nadzór służbowy

§ 77. 1. W celu zapewnienia prawidłowej realizacji ustawowych zadań prokuratury w zakresie czuwania nad ściganiem przestępstw, a zwłaszcza należytego i sprawnego przebiegu postępowań przygotowawczych prowadzonych lub nadzorowanych w podległych jednostkach, prokurator przełożony i zwierzchnik służbowy w ramach przekazanych mu uprawnień mogą podjąć czynności w trybie nadzoru służbowego.

2. Czynności w trybie nadzoru służbowego wykonywane są jako wewnętrzny nadzór służbowy sprawowany przez prokuratora bezpośrednio przełożonego lub zwierzchnika służbowego w tej samej jednostce prokuratury lub jako zwierzchni nadzór służbowy wykonywany przez prokuratora nadrzędnego albo jako kontrola służbowa.

3. Czynności w trybie kontroli służbowej realizowane są przez:

- 1) wizytacje i lustracje;
- 2) badania akt prowadzonego lub zakończonego postępowania przygotowawczego;
- 3) ocenę prawidłowości działań prokuratorów podległych jednostek dokonywaną w szczególności w związku informacją przekazaną prokuratorowi nadrzędnemu, o której mowa w § 83 ust. 1;
- 4) monitorowanie lub koordynowanie ścigania określonej kategorii przestępstw.

§ 78. 1. Wewnętrzny nadzór służbowy prokurator bezpośrednio przełożony lub zwierzchnik służbowy sprawuje poprzez:

- 1) zapoznawanie się z aktami prowadzonych postępowań;
- 2) żądanie relacji o przebiegu postępowania w poszczególnych sprawach;

- 3) wydawanie, w razie potrzeby, poleceń dotyczących prowadzenia postępowania przy uwzględnieniu zasad określonych w art. 8 ust. 1 i 2 oraz art. 8a ust. 1 ustawy;
- 4) sprawdzanie przygotowania i poziomu wystąpień prokuratorów przed sądem;
- 5) kontrolę terminowości i poziomu czynności wykonywanych przez prokuratorów;
- 6) przeprowadzanie analiz prawidłowości realizacji zadań służbowych.

2. W ramach wewnętrznego nadzoru służbowego, prokurator bezpośrednio przełożony może przekazać sprawę do dalszego prowadzenia innemu prokuratorowi.

3. Wewnętrzny nadzór służbowy wobec asesora jest sprawowany również przez aprobatę.

§ 79. 1. Aprobata, o której mowa w art. 99 ust. 1a ustawy lub jej odmowa następuje poprzez zamieszczenie na rękopisie albo odpisie pisma procesowego odpowiedniej adnotacji, daty i podpisu oraz odcisnięcie pieczęci służbowej.

2. W razie odmowy aprobaty, informuje się asesora o powodach tej decyzji i udziela mu wskazówek co do sposobu załatwienia sprawy lub usunięcia stwierdzonych uchybień.

§ 80. W szczególnie uzasadnionych wypadkach, jeżeli uzyskanie aprobaty przed podjęciem określonej decyzji jest niemożliwe lub w znacznym stopniu utrudnione, a okoliczności sprawy wymagają niezwłocznego działania, asesor decyduje samodzielnie, zawiadamiając bezzwłocznie przełożonego lub zwierzchnika służbowego o zajętych stanowisku.

§ 81. Zwierzchni nadzór służbowy stanowi zespół czynności, podejmowanych przez prokuratora nadrzędnego w celu zapewnienia prawidłowego i sprawnego przebiegu postępowania przygotowawczego prowadzonego lub nadzorowanego w bezpośrednio podległej jednostce w sprawach, które tego wymagają ze względu na ich wagę lub zawikłłość.

§ 82. 1. Prokurator kierujący jednostką wyższego stopnia może podjąć decyzję o wdrożeniu zwierzchniego nadzoru służbowego w sprawie prowadzonej w bezpośrednio podległej jednostce z własnej inicjatywy albo na wniosek prokuratora bezpośrednio przełożonego nad prokuratorem prowadzącym lub nadzorującym postępowanie przygotowawcze.

2. Do sprawowania zwierzchniego nadzoru służbowego prokurator kierujący jednostką wyższego stopnia wyznacza prokuratora wykonującego czynności w kierowanej przez siebie jednostce oraz zawiadamia o tym kierownika jednostki bezpośrednio podległej.

§ 83. 1. Wykonywanie zwierzchniego nadzoru służbowego polega na:

- 1) zapoznawaniu się z aktami sprawy;
- 2) udzielaniu pisemnych lub bezpośrednich konsultacji prokuratorowi prowadzącemu lub nadzorującemu postępowanie przygotowawcze, w szczególności co do zakresu i kierunków postępowania oraz efektywnego wykonywania czynności procesowych;
- 3) przyjmowaniu referatów o przebiegu postępowania;
- 4) omawianiu przebiegu postępowania w toku narad służbowych.

2. W toku czynności określonych w ust. 1 przepis § 254 stosuje się odpowiednio.

3. W wyjątkowych wypadkach prokurator sprawujący zwierzchni nadzór służbowy może żądać przedstawienia mu akt sprawy w oryginale lub w postaci kserokopii albo w formie zapisu na nośniku elektronicznym. Przedstawienie akt nie może tamować biegu postępowania przygotowawczego.

4. Prokurator sprawujący zwierzchni nadzór służbowy nie może wydawać prokuratorowi prowadzącemu lub nadzorującemu postępowanie przygotowawcze poleceń dotyczących prowadzenia postępowania. Jeżeli prokurator sprawujący zwierzchni nadzór służbowy stwierdzi potrzebę wydania takiego polecenia, występuje

z pisemnym wnioskiem o jego wydanie do prokuratora bezpośrednio przełożonego nad prokuratorem prowadzącym lub nadzorującym postępowanie przygotowawcze, a w razie potrzeby - do prokuratora nadrzędnego nad prokuratorem prowadzącym lub nadzorującym postępowanie przygotowawcze.

5. Prokurator sprawujący zwierzchni nadzór służbowy może, w formie pisemnej, wystąpić o przejęcie sprawy objętej zwierzchnim nadzorem przez innego prokuratora podległej jednostki prokuratury albo prokuratora jednostki wyższego stopnia.

6. Prokurator sprawujący zwierzchni nadzór służbowy nie może rozstrzygać zażaleń na decyzje podjęte w toku nadzorowanego przez niego postępowania przygotowawczego. Do rozstrzygnięcia zażaleń w tej sprawie wyznacza się innego prokuratora.

§ 84. 1. O wszczęciu śledztwa oraz istotnych dla przebiegu postępowania czynnościach i zdarzeniach w ich toku w sprawach dużej wagi ze względu na ich rodzaj, charakter, skutki lub społeczny rezonans, prokurator jest zobowiązany bezzwłocznie informować prokuratora nadrzędnego. Z własnej inicjatywy prokurator powinien informować prokuratora nadrzędnego także o sprawach zawiłych, wymagających konsultacji.

2. Prokurator nadrzędny może zwrócić się do podległej jednostki o nadesłanie informacji dotyczącej postępowania przygotowawczego lub sądowego w każdej sprawie, określając zakres żądanej informacji.

§ 85. 1. W razie wystąpienia takiej potrzeby prokurator nadrzędny może dokonać kontroli akt toczącego się lub zakończonego postępowania przygotowawczego.

2. O poczynionych w toku kontroli ustaleniach, w tym zwłaszcza o stwierdzonych uchybieniach, prokurator nadrzędny informuje kierownika jednostki podległej.

§ 86. 1. Wydane w toku wykonywania czynności nadzoru i kontroli polecenia, zalecenia, a także treść ustaleń i konsultacji, dokumentuje się na piśmie.

2. O stwierdzonych w toku wykonywania czynności nadzoru i kontroli wypadkach oczywistej i rażącej obrazy przepisów prawa przez prokuratora zawiadamia się przełożonego dyscyplinarnego tego prokuratora.

§ 87. Prokurator nadrzędny w każdym czasie może dokonać analizy akt toczącego się lub zakończonego w podległej jednostce prokuratury postępowania przygotowawczego i zająć pisemne stanowisko w kwestii zgłoszonej przez strony lub inne uprawnione osoby.

§ 88. W celu poprawy sprawności i efektywności prowadzonych postępowań przygotowawczych, prokurator nadrzędny może zarządzić monitorowanie lub koordynowanie ścigania określonej kategorii przestępstw.

§ 89. Monitorowanie lub koordynowanie ścigania przestępstw polegają w szczególności na:

- 1) systematycznym zbieraniu i analizowaniu materiałów, w tym danych statystycznych, dotyczących form, kierunków i dynamiki przestępczości, sposobu działania sprawców przestępstw oraz okoliczności sprzyjających ich popełnianiu;
- 2) prowadzeniu badań aktowych spraw dotyczących określonej kategorii przestępstw oraz opracowywanie, przy uwzględnieniu danych, o których mowa w pkt 1, sprawozdań i raportów o stanie przestępczości;
- 3) opracowywaniu i wdrażaniu do praktyki prokuratorskiej metodyki prowadzenia postępowań przygotowawczych, dotyczącej wybranej kategorii przestępstw.

§ 90. Przepisy niniejszego oddziału stosuje się odpowiednio do sprawowania nadzoru służbowego i kontroli spraw z zakresu działalności pozakarnej prokuratury.

Oddział 4

Wizytacja i lustracja

§ 91. Wizytację i lustrację przeprowadza się stosownie do potrzeb, w szczególności, gdy pojawią się sygnały o istotnych nieprawidłowościach w działalności danej prokuratury.

§ 92.1. Wizytacja jednostki prokuratury obejmuje:

- 1) zgodność ukształtowania wewnętrznej struktury jednostki z obowiązującymi w tym zakresie przepisami;
- 2) prawidłowość podziału czynności prokuratorów i pozostałych pracowników jednostki;
- 3) prawidłowość kierowania podległymi komórkami organizacyjnymi, formy i organizację nadzoru wewnętrznego;
- 4) sposób planowania zadań i realizacji harmonogramu pracy;
- 5) prawidłowość prowadzenia działalności wizytacyjnej i lustracyjnej;
- 6) organizację i poziom prowadzenia wewnętrznej działalności szkoleniowej;
- 7) organizację wewnętrznego obiegu informacji i systemu zapoznawania pracowników z obowiązującymi w prokuraturze poleceniami i wytycznymi;
- 8) prawidłowość załatwiania spraw kadrowych, w tym udzielania kar porządkowych i inicjowania postępowań dyscyplinarnych;
- 9) organizację kontaktów z mediami;
- 10) prawidłowość postępowania w sprawach skarg i wniosków;
- 11) organizację zabezpieczenia tajemnicy państwowej i służbowej;
- 12) wykonywanie zadań związanych z administrowaniem danymi w systemach informatycznych;
- 13) prawidłowość prowadzenia postępowań przygotowawczych;
- 14) poziom i sprawność postępowań przygotowawczych w badanych sprawach;

- 15) działalność w zakresie postępowania sądowego w sprawach karnych;
- 16) działalność w pozostałych sprawach;
- 17) funkcjonowanie i organizację sekretariatu.

2. Wizytacja powinna obejmować co najmniej 6 miesięczny okres działalności jednostki prokuratury, a jej zakres może być rozszerzony w zależności od potrzeb.

3. Wizytację przeprowadza się nie rzadziej niż co 5 lat.

4. Wizytacja nie może trwać dłużej niż 14 kolejnych dni roboczych.

§ 93. 1. Lustrację, w celu kontroli prawidłowości praktyki na wybranych odcinkach pracy, zbadania przyczyn uchybień w pracy lub nieprawidłowości działania jednostki można przeprowadzić w każdym czasie.

2. Zakresem lustracji obejmuje się okres niezbędny dla dokonania ocen prawidłowości praktyki na określonym odcinku pracy oraz ustalenia przyczyn nieprawidłowości w działaniu jednostki.

§ 94. W toku wizytacji i lustracji udziela się instruktażu niezbędnego dla usprawnienia działania kontrolowanej jednostki oraz pomocy w rozwiązywaniu bieżących problemów w jej działaniu.

§ 95. Zarządzenie o przeprowadzeniu wizytacji lub lustracji prokuratury apelacyjnej wydaje Prokurator Generalny, prokuratury okręgowej - prokurator apelacyjny, prokuratury rejonowej – prokurator okręgowy.

§ 96. 1. W zarządzeniu określa się zadania, zakres kontroli i termin jej przeprowadzenia oraz skład zespołu wizytacyjnego lub lustracyjnego, ze wskazaniem prokuratora - przewodniczącego zespołu.

2. O zamierzonej wizytacji lub lustracji zawiadamia się kierownika jednostki prokuratury w terminie umożliwiającym przygotowanie żądanych materiałów i akt spraw.

3. W odniesieniu do planowanej wizytacji termin określony w ust.1 nie może być krótszy niż 14 dni.

§ 97. 1. Wizytacje i lustracje prokuratur apelacyjnych przeprowadzają wizytatorzy Prokuratury Generalnej i wyznaczeni prokuratorzy Prokuratury Generalnej lub prokuratur apelacyjnych. Zespołowi wizytacyjnemu przewodniczy wizytator Prokuratury Generalnej.

2. Wizytacje i lustracje prokuratur okręgowych przeprowadzają wizytatorzy prokuratury apelacyjnej i wyznaczeni prokuratorzy prokuratury apelacyjnej lub podległych prokuratur okręgowych. Zespołowi wizytacyjnemu przewodniczy wizytator prokuratury apelacyjnej.

3. Wizytacje i lustracje prokuratur rejonowych przeprowadzają wizytatorzy prokuratury okręgowej i wyznaczeni prokuratorzy prokuratury okręgowej. Zespołowi wizytacyjnemu przewodniczy wizytator prokuratury okręgowej.

4. W skład zespołu przeprowadzającego wizytację lub lustrację, powołuje się również inspektorów do spraw biurowości lub pracowników sekretariatu jednostki nadrzędnej.

§ 98. W zależności od potrzeb skład zespołu wizytacyjnego lub lustracyjnego w każdym czasie może zostać zmieniony, zwłaszcza gdy w związku z poczynionymi ustaleniami, zakres przeprowadzanej kontroli wymaga rozszerzenia.

§ 99. 1. Ustalenia poczynione w toku wizytacji lub lustracji omawia się bezpośrednio po jej zakończeniu, na naradzie z prokuratorami i pracownikami kontrolowanej jednostki prokuratury.

2. W toku narady określonej w ust. 1 informuje się kierownika kontrolowanej jednostki prokuratury o najistotniejszych spostrzeżeniach wskazujących na potrzebę bezzwłocznego usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

§ 100. 1. Z przebiegu wizytacji i lustracji sporządza się sprawozdanie.

2. Sprawozdanie z wizytacji powinno zawierać:

- 1) określenie celu i zakresu wizytacji;
- 2) poczynione ustalenia oraz, w razie potrzeby, zalecany sposób usunięcia przyczyn stwierdzonych nieprawidłowości;
- 3) oceny badanych odcinków pracy i ogólną ocenę kontrolowanej jednostki, określenie poziomu pracy prokuratorów i pracowników prokuratury oraz odrębną ocenę pracy kierownika jednostki i jego zastępców;
- 4) wnioski końcowe.

3. Sprawozdanie z lustracji powinno zawierać dane dotyczące zakresu poczynionych ustaleń, ujawnionych uchybień i ich przyczyn oraz wynikające z nich wnioski. W sprawozdaniu, w razie potrzeby, należy zamieścić zalecenia polustracyjne.

4. W sprawozdaniu z wizytacji i lustracji należy wskazać zakres badań dokonywanych przez poszczególnych członków zespołu wizytacyjnego lub lustracyjnego, a w załączniku do sprawozdania - wykaz zbadanych spraw.

§ 101. 1. Przy formułowaniu ocen poszczególnych odcinków pracy jednostki uwzględnia się dokonane w toku wizytacji ustalenia dotyczące zwłaszcza:

- 1) prawidłowości i terminowości dokonywanych czynności procesowych w toku postępowań przygotowawczych i po ich zakończeniu;
- 2) sprawności i poziomu prowadzonych lub nadzorowanych postępowań przygotowawczych;
- 3) prawidłowości ustaleń faktycznych;
- 4) przestrzegania terminów procesowych;
- 5) trafności podejmowanych decyzji i poziomu ich sporządzenia oraz poziomu opracowywania pism procesowych;
- 6) aktywności i poziomu wystąpień prokuratora w postępowaniu sądowym;
- 7) prawidłowości oceny orzeczeń sądowych i praktyki odwoławczej;
- 8) poziomu i terminowości czynności podejmowanych w toku innych postępowań.

2. Za oczywiste rażące uchybienia w pracy prokuratora uważa się zwłaszcza:

- 1) znaczną i zawinioną przewlekłość postępowania;
- 2) bezpodstawny wniosek o zastosowanie przez sąd tymczasowego aresztowania lub podjęcie przez prokuratora innej bezpodstawnej decyzji w przedmiocie tymczasowego aresztowania;
- 3) bezpodstawne postanowienie kończące postępowanie przygotowawcze;
- 4) nieuzasadniony akt oskarżenia;
- 5) oczywiście niesłuszny wniosek w zakresie wymiaru kary;
- 6) niezaskarżenie oczywiście niesłusznego orzeczenia sądowego;
- 7) niezachowanie terminu zawitego.

3. Przy formułowaniu ogólnej oceny kontrolowanej jednostki uwzględnia się ponadto:

- 1) wyniki pracy jednostki na poszczególnych odcinkach;
- 2) stan kadrowy i warunki pracy jednostki;
- 3) stopień obciążenia pracą prokuratorów i pracowników prokuratury;
- 4) odsetek prowadzonych w jednostce spraw o skomplikowanym charakterze;
- 5) liczbę oraz zasadność skarg na prokuratorów i pracowników prokuratury;
- 6) liczbę oraz zasadność skarg na przewlekłość postępowania przygotowawczego.

4. Przy ustalaniu wyników wizytacji ocenia się prawidłowość realizacji ustawowych zadań prokuratury na poszczególnych odcinkach pracy, całokształt funkcjonowania kontrolowanej jednostki oraz określa stopień realizacji zaleceń poprzedniej kontroli.

5. Odrębnej ocenie podlega prawidłowość i poziom wykonywania zadań przez kierownika jednostki, jego zastępców, naczelników wydziałów, kierowników samodzielnych działów, kierowników ośrodków zamiejscowych i wizytatorów.

§ 102. 1. Sprawozdanie z wizytacji przesyła się kierownikowi kontrolowanej jednostki prokuratury w terminie 30 dni od dnia jej zakończenia.

2. W wypadkach, uzasadnionych zwłaszcza wielkością wpływu spraw do kontrolowanej jednostki prokuratury lub zakresem kontroli, zarządzający wizytację, na

wniosek przewodniczącego zespołu wizytacyjnego może przedłużyć termin sporządzenia sprawozdania z wizytacji na dalszy czas oznaczony, nie dłuższy niż 60 daty od dnia jej zakończenia.

3. Kierownik kontrolowanej jednostki prokuratury może zgłosić uwagi do sprawozdania w terminie 14 dni od daty jego otrzymania. W razie potrzeby do uwag tych ustosunkowuje się zespół wizytacyjny.

4. Po rozpatrzeniu uwag kierownika kontrolowanej jednostki prokuratury, prokurator zarządzający wizytację zatwierdza przedstawione przez zespół wizytacyjny oceny pracy jednostki, jej kierownika i zastępców kierownika.

5. Prokurator zarządzający wizytację podpisuje i przesyła do podległej jednostki prokuratury zalecenia powizytacyjne.

§ 103. 1. Omówienie wyników wizytacji z prokuratorami kontrolowanej jednostki prokuratury powinno nastąpić w terminie do 30 dni od daty zatwierdzenia ocen, o której mowa w § 102 ust. 4.

2. W omówieniu wyników wizytacji w prokuraturze apelacyjnej uczestniczy Prokurator Generalny, w prokuraturze okręgowej - prokurator apelacyjny, a w prokuraturze rejonowej – prokurator okręgowy.

3. Ustalenia dokonane w toku wizytacji przedstawia przewodniczący zespołu wizytacyjnego.

§ 104. W wypadku stwierdzenia oczywiste rażących uchybień, a także uzyskania niezadowolającej lub zaledwie zadowolającej oceny pracy jednostki lub też oceny pracy na określonym odcinku, przeprowadza się, po upływie wyznaczonego terminu, sprawdzenie prawidłowości wykonania zaleceń powizytacyjnych.

§ 105. 1. Sprawozdanie z lustracji przesyła się kierownikowi kontrolowanej jednostki w terminie 14 dni od dnia jej zakończenia.

2. W wypadkach, uzasadnionych zwłaszcza wielkością wpływu spraw do jednostki prokuratury lub zakresem kontroli, zarządzający lustrację, na wniosek

przewodniczącego zespołu lustracyjnego, termin sporządzenia sprawozdania z lustracji może przedłużyć na dalszy czas oznaczony, nie dłuższy niż 30 dni od daty jej zakończenia.

3. Kierownik kontrolowanej jednostki prokuratury może zgłosić uwagi do sprawozdania w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania. W razie potrzeby do uwag tych ustosunkowuje się zespół lustracyjny.

4. Po rozpatrzeniu zgłoszonych uwag zarządzający lustracją bezzwłocznie zatwierdza zalecenia polustracyjne, które przekazuje kierownikowi kontrolowanej jednostki określając termin ich wykonania.

§ 106. 1. Przepisy niniejszego oddziału nie mają zastosowania do doraźnych lustracji prowadzonych na polecenie Prokuratora Generalnego lub jego Zastępców.

2. Sprawozdanie z lustracji, o której mowa w ust. 1, przedstawia się Prokuratorowi Generalnemu.

3. Informację o sposobie wykonania zaleceń sformułowanych na tle ustaleń doraźnie przeprowadzonej lustracji przedstawia się Prokuratorowi Generalnemu w terminie określonym w poleceniu.

Oddział 5

Sprawy osobowe

§ 107. Prokurator rejonowy przedstawia prokuratorowi okręgowemu pisemne wnioski w sprawach ze stosunku pracy podległych pracowników.

§ 108. Prokurator okręgowy:

- 1) dokonuje podziału etatów prokuratorskich i asesorskich, etatów asystenta prokuratora oraz pozostałych pracowników prokuratury na prokuratury rejonowe i komórki organizacyjne prokuratury okręgowej;

- 2) przed przedstawieniem Krajowej Radzie Prokuratury zgłoszenia kandydata na stanowisko prokuratora prokuratury rejonowej przeprowadza kontrolę formalną zgłoszenia, wyznacza wizytatora prokuratury okręgowej do przeprowadzenia oceny kwalifikacyjnej, którą następnie przedstawia kolegium prokuratury okręgowej;
- 3) występuje z zachowaniem drogi służbowej, z wnioskami o odwołanie ze stanowiska prokuratora prokuratury rejonowej i prokuratora prokuratury okręgowej oraz o mianowanie i zwolnienie asesora prokuratury, a także w innych sprawach zastrzeżonych do decyzji Prokuratora Generalnego;
- 4) występuje z wnioskami do prokuratora apelacyjnego, upoważnionego na podstawie odrębnych przepisów do podejmowania decyzji w tym przedmiocie, z wnioskami o powołanie do pełnienia określonych funkcji w prokuraturach rejonowych i prokuraturze okręgowej oraz o odwołania z ich pełnienia, a także w innych sprawach zastrzeżonych do decyzji prokuratora apelacyjnego;
- 5) podejmuje pozostałe decyzje kadrowe w zakresie pozostawionym do jego kompetencji na podstawie przepisów szczególnych;
- 6) w granicach posiadanych środków finansowych, z zachowaniem przepisów o wynagrodzeniu, przyznaje podległym pracownikom prokuratur rejonowych i prokuratury okręgowej kolejne wyższe stawki wynagrodzenia zasadniczego, określa wysokość przysługujących im dodatków oraz ustala wysokość wynagrodzenia podległych asystentów prokuratora;
- 7) na podstawie przepisów szczególnych udziela urlopów wychowawczych oraz urlopów bezpłatnych asesorum i prokuratorom prokuratur rejonowych, prokuratorom prokuratury okręgowej oraz pozostałym pracownikom podległych jednostek;
- 8) podejmuje decyzje we wszystkich innych sprawach dotyczących pracowników, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

§ 109. Prokurator apelacyjny:

- 1) dokonuje podziału etatów prokuratorskich, etatów asystenta prokuratora oraz etatów pozostałych pracowników prokuratury na prokuratury okręgowe i komórki organizacyjne prokuratury apelacyjnej;
- 2) przed przedstawieniem Krajowej Radzie Prokuratury zgłoszenia kandydata na stanowisko prokuratora prokuratury okręgowej lub prokuratury apelacyjnej przeprowadza kontrolę formalną zgłoszenia, wyznacza wizytatora prokuratury apelacyjnej do przeprowadzenia oceny kwalifikacyjnej, którą następnie przedstawia kolegium prokuratury apelacyjnej;
- 3) na podstawie odrębnych przepisów, powołuje prokuratorów do pełnienia funkcji w prokuraturze apelacyjnej, prokuraturach okręgowych i rejonowych oraz odwołuje z ich pełnienia;
- 4) w stosunku do prokuratorów oraz pozostałych pracowników prokuratury apelacyjnej uprawnienia przewidziane w § 108 pkt 3, 5 - 7 przysługują odpowiednio prokuratorowi apelacyjnemu.

§ 110. Prokurator Generalny:

- 1) dokonuje podziału etatów prokuratorskich, etatów asystenta prokuratora oraz etatów pozostałych pracowników prokuratury na poszczególne prokuratury apelacyjne;
- 2) przed przedstawieniem Krajowej Radzie Prokuratury zgłoszenia kandydata na stanowisko prokuratora Prokuratury Generalnej przeprowadza kontrolę formalną zgłoszenia oraz wyznacza wizytatora Prokuratury Generalnej do przeprowadzenia oceny kwalifikacyjnej;
- 3) w stosunku do prokuratorów oraz pozostałych pracowników Prokuratury Generalnej uprawnienia przewidziane w § 108 pkt 6 i 7 przysługują odpowiednio Prokuratorowi Generalnemu.

§ 111. Kierownik jednostki organizacyjnej wydaje decyzje i składa wnioski w sprawach odpowiedzialności dyscyplinarnej:

- 1) prokuratorów - w ramach ustawowych uprawnień przełożonego dyscyplinarnego;
- 2) pracowników prokuratury - w ramach określonych przepisami prawa uprawnień kierownika urzędu.

§ 112. 1. Roczny plan urlopów prokuratorów i pracowników prokuratury ustala kierownik jednostki.

2. Prokurator apelacyjny ustala także plan urlopów prokuratorów okręgowych, a prokurator okręgowy - plan urlopów prokuratorów rejonowych.

3. Kierownicy jednostek organizacyjnych, zgodnie z ustalonym planem, udzielają urlopów wypoczynkowych oraz decydują o konieczności odwołania z urlopu wypoczynkowego podległych im prokuratorów i pozostałych pracowników.

§ 113. 1. Opinia o prokuratorach i pracownikach prokuratury w związku z rozwiązaniem lub wygaśnięciem stosunku pracy może być wydana wyłącznie na ich prośbę.

2. Opinie o prokuratorach i pracownikach prokuratury wykonujących czynności w Prokuraturze Generalnej wydaje Prokurator Generalny, o prokuratorach i pracownikach prokuratury wykonujących czynności w prokuraturze apelacyjnej wydaje prokurator apelacyjny, a o prokuratorach i pracownikach prokuratury wykonujących czynności w prokuraturze okręgowej i w prokuraturze rejonowej - prokurator okręgowy.

3. Przepisy ust. 1 i 2 nie dotyczą opinii wydawanych o aplikantach i asesorach oraz innych opinii służbowych sporządzonych w czasie trwania stosunku służbowego (stosunku pracy) prokuratorów i pracowników prokuratury.

§ 114. Opinia może być udostępniona do wglądu tylko prokuratorowi i pracownikowi prokuratury, którego dotyczy, jego zwierzchnikom i przełożonym oraz osobom prowadzącym postępowanie służbowe lub dyscyplinarne wobec danego pracownika.

Rozdział 3

Organizacja pracy organów kolegialnych

§ 115. Zakres zadań i sposób działania Krajowej Rady Prokuratorów określają oddzielne przepisy.

§ 116. Prokurator apelacyjny ustala projekt porządku dziennego posiedzenia zgromadzenia prokuratorów w prokuraturze apelacyjnej oraz posiedzenia kolegium prokuratury apelacyjnej, a prokurator okręgowy projekt porządku dziennego posiedzenia kolegium prokuratury okręgowej.

§ 117. 1. Na posiedzenie zgromadzenia prokuratorów w prokuraturze apelacyjnej oraz posiedzenie kolegium prokuratury apelacyjnej i kolegium prokuratury okręgowej mogą być zaproszeni prokuratorzy okręgowi i prokuratorzy rejonowi, kierownicy komórek organizacyjnych prokuratury apelacyjnej i prokuratury okręgowej oraz przedstawiciele związków zawodowych, stowarzyszeń lub innych organizacji działających w prokuraturze.

2. W razie potrzeby w posiedzeniu, o którym mowa w ust. 1, lub w jego części mogą uczestniczyć inni zaproszeni pracownicy prokuratury bądź zaproszone osoby spoza prokuratury.

§ 118. 1. Zebranie prokuratorów w Prokuraturze Generalnej oraz kolegium prokuratury apelacyjnej i kolegium prokuratury okręgowej wyrażają opinię lub zajmują inne stanowisko w formie uchwały, której treść zamieszcza się w protokole posiedzenia.

2. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów członków zgromadzenia prokuratorów w prokuraturze apelacyjnej oraz kolegium prokuratury apelacyjnej i kolegium prokuratury okręgowej obecnych na posiedzeniu.

3. Z przebiegu posiedzenia zgromadzenia prokuratorów w prokuraturze apelacyjnej oraz kolegium prokuratury apelacyjnej i kolegium prokuratury okręgowej sporządza się protokół, który powinien zawierać streszczenie dyskusji oraz treść powziętych uchwał.

§ 119. Szczegółowy tryb pracy zgromadzenia prokuratorów w prokuraturze apelacyjnej określa uchwalony przez nie regulamin.

Rozdział 4

Dysponenci środków budżetowych

§ 120. 1. Środkami budżetu prokuratur w zakresie pobierania dochodów i dokonywania wydatków dysponują - stosownie do zakresu swoich kompetencji - dysponenci poszczególnych stopni.

2. Dysponentem głównym jest Prokurator Generalny, jako dysponent części budżetu państwa odpowiadającej prokuraturze.

3. Dysponentem drugiego stopnia jest prokurator apelacyjny w zakresie dysponowania środkami budżetu prokuratur okręgowych na obszarze działania danej prokuratury apelacyjnej.

4. Dysponentem trzeciego stopnia jest odpowiednio:

- 1) Prokurator Generalny w zakresie dysponowania środkami budżetu Prokuratury Generalnej;
- 2) prokurator apelacyjny w zakresie dysponowania środkami budżetu danej prokuratury apelacyjnej;
- 3) prokurator okręgowy w zakresie dysponowania środkami budżetu danej prokuratury okręgowej oraz prokuratur rejonowych na obszarze działania prokuratury okręgowej.

§ 121. Zadania i kompetencje dysponenta głównego obejmują:

- 1) przygotowywanie i przedstawianie Ministrowi Finansów projektu budżetu wraz z uzasadnieniem, a następnie wykonywanie budżetu w części budżetu państwa odpowiadającej prokuraturze;
- 2) opracowywanie i przedkładanie Ministrowi Finansów projektu budżetu w układzie zadaniowym wraz z uzasadnieniem, a następnie wykonywanie wydatków w układzie zadaniowym w części budżetu państwa odpowiadającej prokuraturze;

- 3) opracowywanie, w porozumieniu z Ministrem Finansów, harmonogramu realizacji budżetu państwa, w części odpowiadającej prokuraturze;
- 4) wydawanie dyspozycji uruchomienia środków budżetowych z centralnego rachunku bieżącego budżetu państwa na wydatki dla dysponentów drugiego stopnia, w granicach określonych harmonogramem, o którym mowa w pkt 3;
- 5) sprawowanie nadzoru i kontroli nad całością gospodarki finansowej prokuratury, w tym:
 - a) kontroli nad dokonywaniem przez podległe jednostki wstępnej oceny celowości poniesionych wydatków oraz realizacją właściwych procedur,
 - b) gospodarowaniem mieniem Skarbu Państwa,
 - c) funkcjonowaniem adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej,
 - d) przestrzeganiem dyscypliny finansów publicznych,
 - e) realizacją zadań finansowanych z budżetu państwa,
 - f) efektywnością i skutecznością realizacji planów w układzie zadaniowym na podstawie mierników stopnia realizacji celów,
 - g) ustalaniem dla podległych jednostek sposobu dokonywania wydatków przy wykorzystaniu służbowych kart płatniczych;
- 6) dokonywanie ocen przebiegu wykonania zadań w części budżetu państwa odpowiadającej prokuraturze oraz dochodów i wydatków prokuratur, w tym przede wszystkim prawidłowości i terminowości pobierania dochodów; zgodności wydatków z planowanym przeznaczeniem; prawidłowości wykorzystania środków finansowych, w tym zakresu zrealizowanych zadań oraz podejmowanie, w razie potrzeby, działań zmierzających do prawidłowego wykonania budżetu;
- 7) przedstawianie Ministrowi Finansów za pośrednictwem Ministra Sprawiedliwości informacji o realizacji Wieloletniego Planu Finansowego Państwa w części budżetu państwa odpowiadającej prokuraturze, w tym o stopniu realizacji celów, w terminach określonych w ustawie o finansach publicznych;

- 8) przedstawianie Ministrowi Finansów sprawozdania z wykonania ustawy budżetowej w części budżetu państwa odpowiadającej prokuraturze;
- 9) ustalanie szczegółowych zasad i organizowanie przepływu informacji w zakresie realizacji zadań finansowo-rzeczowych oraz koordynowanie wykonania tych zadań na obszarach apelacji;
- 10) opracowywanie (w tym także w układzie zadaniowym), po zasięgnięciu opinii dysponentów drugiego stopnia, zgodnych ze strategią przyjętą przez Radę Ministrów programów wieloletnich do realizacji przez prokuratury i – po ustanowieniu przez Radę Ministrów programu wieloletniego – zabezpieczanie środków i limitów środków budżetowych na jego realizację;
- 11) przekazywanie Ministrowi Sprawiedliwości planu działalności prokuratury na rok następny w terminach umożliwiających sporządzenie przez Ministra Sprawiedliwości planu działalności kierowanego przez niego działu administracji rządowej;
- 12) przekazywanie Ministrowi Sprawiedliwości sprawozdania z wykonania planu działalności prokuratury oraz oświadczenia o stanie kontroli zarządczej za poprzedni rok w zakresie prokuratury w terminach umożliwiających sporządzenie przez Ministra Sprawiedliwości sprawozdania z wykonania planu działalności oraz złożenie oświadczenia o stanie kontroli zarządczej za poprzedni rok w zakresie kierowanych przez niego działów administracji rządowej;
- 13) inicjowanie i wprowadzanie efektywnych form zarządzania finansami i majątkiem prokuratury oraz koordynowanie i nadzorowanie tych procesów;
- 14) określanie, w uzasadnionych przypadkach, zakresu zadań i kompetencji podległych dysponentów;
- 15) wykonywanie obowiązków w zakresie planowania, finansowania i nadzorowania inwestycji prokuratury.

§ 122. Zadania i kompetencje dysponenta drugiego stopnia obejmują:

- 1) przygotowywanie przy współpracy z podległymi dysponentami trzeciego stopnia projektu planu finansowego prokuratur na obszarze działania danej prokuratury apelacyjnej i przedstawianie go dysponentowi głównemu, opracowywanie planu finansowego prokuratur na obszarze działania danej prokuratury apelacyjnej, a następnie wykonywanie budżetu prokuratur na obszarze działania danej prokuratury apelacyjnej;
- 2) przygotowywanie przy współpracy z podległymi dysponentami trzeciego stopnia projektu budżetu w układzie zadaniowym na obszarze działania danej prokuratury apelacyjnej, a następnie wykonywanie wydatków w układzie zadaniowym na obszarze działania danej prokuratury apelacyjnej;
- 3) opracowywanie, w porozumieniu z podległymi dysponentami trzeciego stopnia, harmonogramu realizacji budżetów poszczególnych prokuratur na obszarze działania danej prokuratury apelacyjnej;
- 4) dysponowanie rachunkami bieżącymi prokuratury apelacyjnej, z wyodrębnieniem rachunków dochodów i wydatków;
- 5) sprawowanie nadzoru i kontroli przebiegu wykonania zadań określonych w planach finansowych podległych dysponentów oraz przestrzegania przez nich zasad gospodarki finansowej, w tym gospodarowania mieniem Skarbu Państwa, przestrzegania dyscypliny finansów publicznych oraz funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej;
- 6) uczestniczenie w opracowywaniu projektów programów wieloletnich w zakresie dotyczącym obszaru działania danej prokuratury apelacyjnej;
- 7) podejmowanie działań organizacyjnych na rzecz optymalizacji wydatków związanych z funkcjonowaniem prokuratur na obszarze działania danej prokuratury apelacyjnej;
- 8) organizowanie na obszarze działania danej prokuratury apelacyjnej właściwego przepływu informacji w zakresie realizacji zadań oraz dochodów i wydatków, w tym programów wieloletnich, przez podległe

prokuratury; dokonywanie ich kwartalnych ocen oraz przekazywanie tych ocen wraz z niezbędnymi wnioskami dysponentowi głównemu;

- 9) wykonywanie obowiązków w zakresie planowania, finansowania i nadzorowania inwestycji prokuratur na obszarze działania danej prokuratury apelacyjnej.

§ 123. Zadania i kompetencje dysponenta trzeciego stopnia obejmują:

- 1) przygotowywanie projektu planu finansowego – odpowiednio Prokuratury Generalnej, prokuratury apelacyjnej lub prokuratury okręgowej i prokuratur rejonowych na obszarze działania danej prokuratury okręgowej, a następnie przedstawianie go dysponentowi wyższego stopnia; przygotowanie planu finansowego – odpowiednio Prokuratury Generalnej, prokuratury apelacyjnej lub prokuratury okręgowej i prokuratur rejonowych na obszarze działania danej prokuratury okręgowej, a następnie wykonywanie budżetu danych jednostek;
- 2) przygotowywanie projektu budżetu w układzie zadaniowym – odpowiednio Prokuratury Generalnej, prokuratury apelacyjnej lub prokuratury okręgowej i prokuratur rejonowych na obszarze działania danej prokuratury okręgowej, a następnie wykonywanie wydatków w układzie zadaniowym;
- 3) opracowywanie w porozumieniu z właściwym dysponentem wyższego stopnia harmonogramu realizacji budżetu – odpowiednio Prokuratury Generalnej, prokuratury apelacyjnej lub prokuratury okręgowej i prokuratur rejonowych na obszarze działania danej prokuratury okręgowej;
- 4) dysponowanie rachunkiem bieżącym – odpowiednio Prokuratury Generalnej, prokuratury apelacyjnej lub prokuratury okręgowej – z wyodrębnieniem rachunku dochodów i wydatków;
- 5) sprawowanie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań określonych w planie finansowym – odpowiednio Prokuratury Generalnej, prokuratury apelacyjnej lub prokuratury okręgowej i prokuratur rejonowych na obszarze działania danej prokuratury okręgowej, przestrzeganie zasad gospodarki finansowej, w tym gospodarowania mieniem Skarbu Państwa, przestrzegania dyscypliny finansów

publicznych oraz funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej;

- 6) organizowanie właściwego przepływu informacji w zakresie realizacji zadań finansowanych z budżetu państwa, w tym programów wieloletnich – odpowiednio w Prokuraturze Generalnej, prokuraturze apelacyjnej lub prokuraturze okręgowej i prokuraturach rejonowych na obszarze działania danej prokuratury okręgowej – oraz dokonywanie ich kwartalnej oceny i przekazywanie jej wraz z niezbędnymi wnioskami dysponentowi wyższego stopnia;
- 7) podejmowanie działań organizacyjnych na rzecz optymalizacji wydatków związanych z funkcjonowaniem – odpowiednio Prokuratury Generalnej, prokuratury apelacyjnej lub prokuratury okręgowej i prokuratur rejonowych na obszarze działania danej prokuratury okręgowej;
- 8) prowadzenie działalności inwestycyjnej odpowiednio - Prokuratury Generalnej, prokuratury apelacyjnej lub prokuratury okręgowej i prokuratur rejonowych na obszarze działania danej prokuratury okręgowej.

Dział III

Postępowanie przygotowawcze

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 124. Postępowania przygotowawcze są prowadzone lub nadzorowane w prokuraturach rejonowych, okręgowych i apelacyjnych, z uwzględnieniem zakresu zadań określonych w art. 17 ust. 4, 6 i 8 ustawy.

§ 125. 1. Terytorialny zakres działania jednostek organizacyjnych w sprawach karnych, związany z obszarem ich właściwości ustalonym przepisami wydanymi na podstawie art. 17 ust. 13 ustawy, zwany dalej właściwością miejscową, określają:

- 1) przepisy § 126-129;
- 2) przepisy wydane na podstawie art. 17 ust. 14 ustawy;

3) przepisy odrębnych ustaw.

2. Ilekroć w odrębnych ustawach jest mowa o właściwości miejscowej lub właściwości prokuratora w sprawach karnych, należy przez to rozumieć właściwość miejscową, o której mowa w ust. 1.

3. Przekazanie sprawy według właściwości miejscowej innej jednostce organizacyjnej nie wymaga formy postanowienia ani zarządzenia i nie podlega zaskarżeniu.

4. Spór o właściwość miejscową między równorzędnymi jednostkami organizacyjnymi rozstrzyga ostatecznie kierownik nadrzędnej jednostki organizacyjnej nad jednostką organizacyjną, która pierwsza wszczęła spór.

5. W szczególnie uzasadnionych wypadkach kierownik nadrzędnej jednostki organizacyjnej może przekazać podległej jednostce organizacyjnej do prowadzenia lub nadzoru sprawę z pominięciem zasad właściwości miejscowej określonych w przepisach, o których mowa w ust. 1 pkt 1.

§ 126. 1. Postępowanie przygotowawcze prowadzi się lub nadzoruje w jednostce organizacyjnej, na której obszarze właściwości popełniono przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

2. Przepisy art. 31 § 2 i art. 32 § 1 k.p.k. stosuje się odpowiednio.

§ 127. 1. W sprawach o przestępstwo określone w art. 209 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.⁷⁾), zwanej dalej „k.k.”,

⁷⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 128, poz. 840, z 1999 r. Nr 64, poz. 729 i Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 48, poz. 548, Nr 93, poz. 1027 i Nr 116, poz. 1216, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 121, poz. 1142, Nr 179, poz. 1750, Nr 199, poz. 1935 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 25, poz. 219, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889 i Nr 243, poz. 2426, z 2005 r. Nr 86, poz. 732, Nr 90, poz. 757, Nr 132, poz. 1109, Nr 163, poz. 1363, Nr 178, poz. 1479 i Nr 180, poz. 1493, z 2006 r. Nr 190, poz. 1409, Nr 218, poz. 1592 i Nr 226, poz. 1648, z 2007 r. Nr 89, poz. 589, Nr 123, poz. 850, Nr 124, poz. 859 i Nr 192, poz. 1378, z 2008 r. Nr 90, poz. 560, Nr 122, poz. 782, Nr 171, poz. 1056, Nr 173, poz. 1080 i Nr 214, poz. 1344 oraz z 2009 r. Nr 62, poz. 504, Nr 63, poz. 533, Nr 166, poz. 1317, Nr 168, poz. 1323, Nr 190, poz. 1474, Nr 201, poz. 1540 i Nr 206, poz. 1589.

postępowanie przygotowawcze prowadzi się lub nadzoruje w jednostce organizacyjnej, na której obszarze właściwości stale mieszka lub czasowo przebywa pokrzywdzony.

2. W sprawach o przestępstwo popełnione za pośrednictwem sieci teleinformatycznej lub telekomunikacyjnej postępowanie przygotowawcze prowadzi się lub nadzoruje w jednostce organizacyjnej, na której obszarze właściwości sprawca działał.

3. W sprawach o kradzież w transporcie lądowym, wodnym i powietrznym oraz o przestępstwo na szkodę pasażerów korzystających ze środków tego transportu, postępowanie przygotowawcze prowadzi się lub nadzoruje w jednostce organizacyjnej, na której obszarze właściwości ujawniono przestępstwo lub przyjęto zawiadomienie o jego popełnieniu.

§ 128. Jeżeli nie można ustalić właściwości miejscowej według przepisów § 126-127, postępowanie przygotowawcze prowadzi się lub nadzoruje w jednostce organizacyjnej wyznaczonej przez kierownika prokuratury apelacyjnej, na której obszarze właściwości najwcześniej uzyskano informację o popełnieniu przestępstwa lub przestępstwa skarbowego.

§ 129. 1. Jeżeli przestępstwo lub przestępstwo skarbowe popełniono na obszarze właściwości kilku jednostek organizacyjnych, postępowanie przygotowawcze prowadzi się lub nadzoruje w jednostce organizacyjnej, na której obszarze właściwości najpierw wszczęto postępowanie przygotowawcze.

2. W jednostce organizacyjnej właściwej według przepisu ust. 1 prowadzi się lub nadzoruje postępowanie przygotowawcze także po wyłączeniu do prowadzenia w odrębnym postępowaniu sprawy poszczególnych osób lub o poszczególne czyny, chyba że przekazanie wyłączonej sprawy innej jednostce organizacyjnej w istotny sposób przyczyni się do przyspieszenia lub usprawnienia postępowania przygotowawczego w tej sprawie.

§ 130. Przed przekazaniem sprawy według właściwości miejscowej innej jednostce organizacyjnej dokonuje się czynności niecierpiących zwłoki w celu zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa lub przestępstwa skarbowego.

§ 131. Śledztwo lub dochodzenie wszczęte w sprawie prowadzi się w stosunku do wszystkich czynów ujawnionych w jego toku.

§ 132. Jednym postępowaniem przygotowawczym obejmuje się wszystkie czyny pozostające w związku podmiotowym lub przedmiotowym z czynem stanowiącym podstawę jego wszczęcia, chyba że zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 34 § 3 k.p.k.

§ 133. 1. W przypadku łączenia spraw do prowadzenia w jednym postępowaniu przygotowawczym, akta postępowania później wszczętego włącza się do akt postępowania wcześniej wszczętego.

2. Niezależnie od dnia wszczęcia postępowania przygotowawczego w łączonych sprawach akta dochodzenia włącza się do akt śledztwa, a akta innego postępowania do akt postępowania, w którym stosuje się tymczasowe aresztowanie.

3. W przypadku połączenia spraw, czas trwania postępowania przygotowawczego liczy się od dnia wszczęcia postępowania dokonanego najwcześniejszej.

§ 134. 1. Wyłączenie do prowadzenia w odrębnym postępowaniu sprawy poszczególnych osób lub o poszczególne czyny wymaga wydania postanowienia.

2. W postanowieniu, o którym mowa w ust. 1, określa się:

- 1) podmiotowy i przedmiotowy zakres wyłączenia;
- 2) sposób wyłączenia – przez dokładne wskazanie nazwy i daty przeprowadzonych dowodów lub innych sporządzonych dokumentów oraz numeru karty lub miejsca złożenia dowodów rzeczowych z zaznaczeniem, czy dokumenty wydzielą się w oryginale czy w odpisie lub kopii.

3. Czas trwania postępowania przygotowawczego w wyłączonej sprawie liczy się od dnia wszczęcia postępowania pierwotnego tylko wtedy, gdy sprawa ta była objęta

zakresem postanowienia o wszczęciu śledztwa lub dochodzenia. W takim przypadku wyłączona sprawa obejmuje także odpis postanowienia o wszczęciu oraz o przedłużeniu okresu śledztwa albo dochodzenia.

4. Jeżeli w podlegającej wyłączeniu innej sprawie, niż określona w ust. 3, były dokonywane czynności procesowe, czas trwania postępowania przygotowawczego liczy się od dnia pierwszej czynności, co należy określić w postanowieniu o wyłączeniu sprawy.

5. W wyłączonej sprawie wydaje się postanowienie o wszczęciu śledztwa albo dochodzenia, jeżeli w zakresie podlegającym wyłączeniu nie przeprowadzano czynności procesowych.

§ 135. W razie stwierdzenia, że sprawca przestępstwa podlegającego orzecznictwu sądów powszechnych popełnił także przestępstwo podlegające orzecznictwu sądów wojskowych lub wspólnie z osobą podlegającą orzecznictwu tych sądów, prokurator, po dokonaniu czynności niezbędnych dla zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa, wydaje postanowienie o przekazaniu sprawy właściwemu prokuratorowi wojskowemu.

§ 136. 1. Jeżeli zachodzi potrzeba pociągnięcia prokuratora do odpowiedzialności karnej, prokurator prowadzący śledztwo, po dokonaniu niezbędnych czynności dowodowych, występuje do prokuratora przełożonego o skierowanie do sądu dyscyplinarnego wniosku o zezwolenie na ściganie.

2. W razie przekazania sprawy innej jednostce na podstawie § 125 ust. 5, z wnioskiem o zezwolenie na ściganie występuje prokurator przełożony prokuratora prowadzącego śledztwo, właściwy ze względu na miejsce prowadzenia postępowania; o skierowaniu wniosku o zezwolenie na ściganie należy poinformować przełożonego dyscyplinarnego prokuratora, którego dotyczy ten wniosek.

§ 137. 1. W razie stwierdzenia w toku postępowania, że przestępstwo jest ścigane na wniosek, należy uzyskać oświadczenie pokrzywdzonego, czy żąda ścigania.

2. Prokurator wyraża zgodę na cofnięcie wniosku o ściganie lub odmawia jej w drodze zarządzenia.

§ 138. 1. Jeżeli prokurator uznaje, że zachodzi przyczyna wyłączająca go od udziału w sprawie na mocy art. 40 § 1 pkt 1 - 4, 6 i 10 w związku z art. 47 § 1 k.p.k., stosuje się odpowiednio tryb postępowania określony w art. 42 § 2 k.p.k. Prokurator bezpośrednio przełożony, po złożeniu przez prokuratora, którego dotyczy wyłączenie, oświadczenia na piśmie, wyznacza do prowadzenia lub nadzorowania postępowania innego prokuratora.

2. Jeżeli istnieją podstawy wyłączenia, o których mowa w ust. 1, a prokurator nie złożył stosownego oświadczenia, prokurator bezpośrednio przełożony z urzędu wyłącza tego prokuratora od udziału w sprawie, i wyznacza do prowadzenia lub nadzorowania postępowania innego prokuratora.

3. Prokurator, który wystąpił z żądaniem wyłączenia go lub co do którego złożono wnioski o wyłączenie na podstawie art. 41 w zw. z art. 47 § 1 k.p.k., powstrzymuje się od podejmowania czynności procesowych, z wyjątkiem czynności niecierpiących zwłoki, do czasu załatwienia żądania lub wniosku przez prokuratora bezpośrednio przełożonego.

4. W przypadku wyłączenia prokuratora jako oskarżyciela publicznego na wniosek obowiązuje termin wskazany w art. 41 § 2 k.p.k.

5. O wyłączeniu prowadzącego postępowanie przygotowawcze innego niż prokurator orzeka prokurator nadzorujący to postępowanie.

§ 139. Zarządzenie prokuratora w prowadzonym lub nadzorowanym przez niego postępowaniu przygotowawczym może być wydane ustnie, jeżeli nie przysługuje na nie zażalenie. O wydaniu takiego zarządzenia prokurator sporządza w aktach podręcznych adnotację.

Rozdział 2

Wszczęcie śledztwa i dochodzenia

§ 140. 1. Prokurator - niezależnie od właściwości miejscowej i rodzaju czynu zabronionego - przyjmuje zgłoszone ustnie w prokuraturze zawiadomienie o przestępstwie i sporządza protokół z uwzględnieniem art. 304a k.p.k.

2. Prokurator jest obowiązany nadać bieg sprawie niezwłocznie, najpóźniej w terminie 7 dni od dnia sporządzenia protokołu lub otrzymania pisemnego zawiadomienia o przestępstwie.

§ 141. Czynności, o których mowa w art. 307 § 1 k.p.k., mogą polegać w szczególności na:

- 1) zażądaniu od zawiadamiającego przedstawienia dodatkowych dokumentów lub informacji niezbędnych dla prawidłowej oceny zdarzenia, którego dotyczy zawiadomienie;
- 2) żądaniu przeprowadzenia kontroli w określonym zakresie;
- 3) zleceniu właściwemu organowi sprawdzenia faktów zawartych w zawiadomieniu;
- 4) żądaniu nadesłania dokumentacji lekarskiej dotyczącej osoby pokrzywdzonej;
- 5) przesłuchaniu w charakterze świadka osoby, która złożyła pisemne zawiadomienie o przestępstwie.

§ 142. Wszczęcie śledztwa albo dochodzenia na skutek anonimowego zawiadomienia może nastąpić po uprzednim sprawdzeniu przytoczonych w nim okoliczności. Zawiadomienie takie prokurator może przekazać Policji lub organom kontroli w celu sprawdzenia przytoczonych w zawiadomieniu okoliczności albo pozostawić je bez biegu. W razie niepotwierdzenia się okoliczności wskazanych w treści anonimowego zawiadomienia pozostawia się je bez biegu i bez wydawania postanowienia o odmowie wszczęcia śledztwa lub dochodzenia, chyba że ujawniono osobę pokrzywdzoną.

§ 143. Zatwierdzenie postanowienia Policji o odmowie wszczęcia śledztwa lub dochodzenia wymaga zbadania przez prokuratora, czy istotnie jest brak podstaw do wszczęcia postępowania i czy rozważono wszystkie okoliczności podniesione w zawiadomieniu o przestępstwie.

§ 144. Prokurator powinien zapewnić niezwłoczne uzyskiwanie bieżących informacji od Policji o najpoważniejszych zdarzeniach, z którymi jest związane uzasadnione podejrzenie zaistnienia przestępstwa; dotyczy to zwłaszcza przypadków

gwałtownej śmierci, uzasadniającej podejrzenie popełnienia zabójstwa, katastrof, poważnych wypadków drogowych i groźnych pożarów.

§ 145. 1. Jeżeli zachodzi potrzeba dokonania czynności procesowych, o których mowa w art. 308 § 1 i 2 k.p.k., prokurator, jeżeli jest obecny na miejscu zdarzenia, dokonuje tych czynności osobiście lub kieruje ich przebiegiem.

2. Prokurator, o którym w ust. 1, podejmuje decyzję w przedmiocie wszczęcia śledztwa lub dochodzenia, przekazując jednocześnie funkcjonariuszowi Policji dokonującemu czynności lub uczestniczącemu w ich dokonaniu ustne polecenia i wytyczne. Na wniosek funkcjonariusza Policji, polecenia i wytyczne prokurator potwierdza w odrębnej notatce urzędowej.

3. Jeżeli zachodzi konieczność kontynuowania postępowania przygotowawczego w formie śledztwa, prokurator po otrzymaniu akt sprawy z Policji lub innego organu uprawnionego do prowadzenia postępowania przygotowawczego niezwłocznie wydaje postanowienie o jego wszczęciu.

4. W przypadku zaistnienia podstaw do umorzenia postępowania przygotowawczego, wydaje się postanowienie o umorzeniu śledztwa albo dochodzenia bez uprzedniego wydania postanowienia o wszczęciu śledztwa lub dochodzenia.

§ 146. 1. W postanowieniu o wszczęciu śledztwa lub dochodzenia określa się czyn przez zwięzłe wskazanie okoliczności faktycznych należących do znamion przestępstwa, czasu i miejsca jego popełnienia oraz osoby pokrzywdzonej.

2. Wskazanie sprawcy w opisie czynu określonego w postanowieniu, o którym mowa w ust. 1, może nastąpić, gdy jest to niezbędne dla jego poprawnego określenia, a jednocześnie zachodzą warunki do bezzwłocznego sporządzenia postanowienia o przedstawieniu zarzutów.

Rozdział 3

Przebieg postępowania przygotowawczego

Oddział 1 Śledztwo

§ 147. Forma śledztwa obowiązuje w stosunku do wszystkich czynów ujawnionych w czasie jego trwania, objętych jednym postępowaniem ze względu na łączność podmiotową, przedmiotową lub podmiotowo-przedmiotową; dotyczy to również spraw poszczególnych osób lub o poszczególne czyny wyłączonych do odrębnego postępowania, z zastrzeżeniem § 134 ust. 5.

§ 148. 1. Niezwłocznie po wszczęciu śledztwa sporządza się, w miarę potrzeby, plan śledztwa lub plan czynności śledczych, zwłaszcza w sprawach zawiłych i o poważne przestępstwa. Plan śledztwa i plan czynności śledczych należy aktualizować stosownie do ujawnionych nowych okoliczności.

2. Plan śledztwa i plan czynności śledczych przechowuje się w aktach podręcznych sprawy.

§ 149. 1. Powierzenie Policji lub innemu organowi przeprowadzenia śledztwa w całości lub w określonym zakresie może nastąpić w szczególności wtedy, gdy zachodzi konieczność korzystania ze znajdujących się w ich dyspozycji środków operacyjno-technicznych.

2. Powierzenie Policji lub innemu organowi przeprowadzenia śledztwa w całości lub w określonym zakresie albo dokonania poszczególnych czynności śledztwa następuje w formie zarządzenia.

§ 150. W razie przejęcia dochodzenia do śledztwa okres śledztwa liczy się od dnia postanowienia o jego wszczęciu, przy czym czasu trwania dochodzenia nie wlicza się do okresu śledztwa.

§ 151. 1. Wniosek o przedłużenie okresu śledztwa powinien wyjaśniać powody, dla których nie można go zakończyć i wskazywać kierunki dalszego postępowania.

2. Wniosek o przedłużenie okresu śledztwa na czas powyżej 3 miesięcy do roku składa się prokuratorowi nadzorującemu śledztwo lub prokuratorowi bezpośrednio przełożonemu wobec prokuratora, który prowadzi śledztwo nie później niż na 7 dni przed upływem terminu zakończenia śledztwa.

3. Wniosek o przedłużenie okresu śledztwa na czas powyżej roku składa się właściwemu prokuratorowi nie później niż na 14 dni przed upływem terminu zakończenia śledztwa.

4. Z wnioskiem, o którym mowa w ust. 3, występuje prokurator, który prowadzi lub nadzoruje śledztwo.

§ 152. W rozumieniu art. 310 § 2 k.p.k. prokuratorem prowadzącym śledztwo jest prokurator, który po wszczęciu śledztwa prowadzi je osobiście bądź powierzył jego przeprowadzenie Policji w określonym zakresie lub zlecił dokonanie poszczególnych czynności śledztwa, zaś prokuratorem nadzorującym śledztwo jest prokurator, który po wszczęciu śledztwa powierzył jego przeprowadzenie w całości Policji.

Oddział 2

Dochodzenie

§ 153. Dochodzenia nie prowadzi się, jeżeli zarzucony podejrzanemu czyn wyczerpuje znamiona określone w dwóch lub więcej przepisach ustawy karnej, pozostających w zbiegu kumulatywnym, z których chociaż jeden wyłącza możliwość prowadzenia dochodzenia.

§ 154. Jeżeli zachodzi potrzeba przedłużenia czasu trwania dochodzenia, prokurator powinien spowodować przedłożenie mu wniosku o przedłużenie czasu trwania dochodzenia, wraz z aktami sprawy, nie później niż na 7 dni przed upływem terminu dochodzenia.

§ 155. Postanowienie o umorzeniu dochodzenia wobec braku dostatecznych podstaw do wykrycia sprawcy i wpisaniu sprawy do rejestru przestępstw jest dopuszczalne w każdej sprawie, w której może być prowadzone dochodzenie. W razie przedłużenia przez prokuratora okresu dochodzenia, stosuje się zasady ogólne.

Oddział 3

Przedstawienie, uzupełnienie i zmiana zarzutów

§ 156. Wydanie postanowienia o przedstawieniu zarzutów obejmuje jego sporządzenie, niezwłoczne ogłoszenie i przesłuchanie podejrzanego. Skierowanie postępowania przeciwko osobie o przestępstwo określone w postanowieniu o przedstawieniu zarzutów następuje z datą jego sporządzenia tylko wtedy, gdy ogłoszenie postanowienia lub przesłuchanie podejrzanego nie jest możliwe ze względów wskazanych w art. 313 § 1 k.p.k.

§ 157. 1. Potwierdzenie ogłoszenia postanowienia o przedstawieniu zarzutów oraz pouczenia podejrzanego o prawie żądania podania ustnie podstaw zarzutów, a także o prawie żądania sporządzenia uzasadnienia tego postanowienia, stanowi podpis podejrzanego. O odmowie złożenia podpisu lub przeszkodzie w jego złożeniu należy sporządzić adnotację.

2. Na postanowieniu o przedstawieniu zarzutów zamieszcza się wzmiankę o zgłoszeniu przez podejrzanego lub jego obrońcę żądań, o których mowa w ust. 1.

3. Fakt podania ustnie podstaw zarzutów należy udokumentować w protokole przesłuchania podejrzanego lub w notatce urzędowej.

4. W uzasadnieniu postanowienia o przedstawieniu zarzutów przytacza się w zwięzły sposób okoliczności faktyczne stanowiące podstawę przedstawienia zarzutów, a w razie potrzeby – argumenty przemawiające za przyjętą kwalifikacją prawną.

5. Przepisy ust. 1-4 stosuje się odpowiednio do postanowienia o uzupełnieniu lub o zmianie przedstawionych zarzutów.

§ 158. Postanowienie o przedstawieniu zarzutów należy sporządzić, mimo niemożności ogłoszenia go, jeżeli zachodzi konieczność zawieszenia postępowania przygotowawczego z przyczyn leżących po stronie osoby podejrzanego.

§ 159. 1. Postanowienie o uzupełnieniu zarzutów wydaje się, gdy podejrzanemu należy zarzucić czyn, który nie był objęty uprzednio wydanym postanowieniem o przedstawieniu, zmianie lub uzupełnieniu zarzutów.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, gdy okaże się, że podejrzanego nie popełnił czynu objętego uprzednio wydanym postanowieniem o przedstawieniu,

zmianie lub uzupełnieniu zarzutów lub że postępowanie karne o ten czyn nie może toczyć się z innych przyczyn wyłączających ściganie, postępowanie przygotowawcze w tej części umarza się.

§ 160. 1. Postanowienie o zmianie zarzutów dotyczy czynu, który był objęty uprzednio wydanym postanowieniem o przedstawieniu, zmianie lub uzupełnieniu zarzutów.

2. Postanowienie określone w ust. 1 wydaje się, jeżeli zachodzi potrzeba istotnej zmiany opisu czynu lub też zarzucony czyn należy zakwalifikować z surowszego przepisu albo z przepisu o takim samym zagrożeniu ustawowym lub z łagodniejszego przepisu, gdy ma to znaczenie dla obrony podejrzanego.

Oddział 4

Udostępnianie akt sprawy

§ 161. 1. W postępowaniu przygotowawczym uwzględnienie wniosku o udostępnienie akt, sporządzenie z nich odpisów i kserokopii oraz odpłatne wydanie uwierzytelnionych odpisów lub kserokopii następuje w formie zarządzenia, które wymaga pisemnego uzasadnienia.

2. W zarządzeniu należy dokładnie określić zakres i sposób udostępnienia akt oraz sporządzenia lub wydania z nich odpisów lub kserokopii.

3. Rozpoznając wniosek strony lub jej przedstawiciela procesowego lub ustawowego prokurator ma na uwadze dobro postępowania przygotowawczego, a w przypadku wniosku innej osoby, nadto uzasadniony interes społeczny, a także ważny interes prywatny oraz prawa osób trzecich.

§ 162. Prokurator podejmuje decyzje w przedmiocie udostępnienia akt, umożliwienia sporządzenia z nich odpisów i kserokopii oraz odpłatnego wydania uwierzytelnionych odpisów lub kserokopii także wówczas, gdy powierzył prowadzenia śledztwa w całości lub w części Policji lub innemu organowi.

§ 163. Prokurator podejmuje decyzję, o której mowa w § 162, również, gdy przekazuje akta sądowi wykonującemu czynności w toku postępowania przygotowawczego, co powinien zastrzec przy ich przekazaniu.

§ 164. 1. Udostępnienie akt lub ich odpisów i kserokopii na potrzeby sądów i innych organów niezwiązane z prowadzonym postępowaniem przygotowawczym może nastąpić wyłącznie na ich wniosek.

2. W przypadku żądania sporządzenia z akt odpisów lub kserokopii, podstawę uwzględnienia wniosku stanowią przepisy ustaw określających kompetencje tych organów, które winny zostać powołane w zarządzeniu prokuratora.

§ 165. 1. Wniosek prokuratora o zastosowanie lub przedłużenie tymczasowego aresztowania, o jakim mowa w art. 156 § 5a k.p.k., powinien zawierać uzasadnienie oraz stanowisko w przedmiocie udostępnienia podejrzanemu i jego obrońcy akt sprawy w części zawierającej dowody wskazane we wniosku.

2. Wniosek przesyła się sądowi wraz z odpowiednią liczbą kopii dla podejrzanego i jego obrońcy.

3. Zażalenie na zarządzenie prokuratora odmawiające udostępnienia akt w sytuacji określonej w art. 156 § 5a k.p.k., powinno zostać rozpatrzone niezwłocznie, nie później jednak niż do czasu rozpoczęcia posiedzenia sądu odwoławczego rozpoznającego zażalenie na zastosowanie lub przedłużenie tymczasowego aresztowania.

Rozdział 4

Postępowanie dowodowe

Oddział 1

Przesłuchanie osoby

§ 166. 1. Przed przesłuchaniem sprawdza się dane osobowe przesłuchiwanego na podstawie dowodu osobistego lub innego dokumentu stwierdzającego tożsamość,

czyniąc o tym stosowną wzmiankę w protokole przesłuchania. Brak dowodu tożsamości należy odnotować w protokole.

2. W razie, gdy tożsamość przesłuchiwanej osoby budzi wątpliwości i występuje niemożność jej ustalenia, należy w chwili dokonywania czynności procesowej posłużyć się uzyskanymi od niej danymi, a następnie zastosować tryb ustalenia tożsamości określony w ustawie z dnia 29 września 1986 r. - Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2004 r. Nr 161, poz. 1688, z późn. zm.⁸⁾) oraz w ustawie z dnia 10 kwietnia 1974 r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 993, z późn. zm.⁹⁾).

§ 167. W protokole przesłuchania należy przyjąć, jako formę gramatyczną relacji przesłuchiwanego pierwszą osobę czasu przeszłego i zamieszczać możliwie dokładnie charakterystyczne określenia lub zwroty użyte przez osobę przesłuchiwaną oraz wzmianki dotyczące szczególnego zachowania się tej osoby. Każdą stronę protokołu przesłuchania podpisują wszystkie osoby biorące udział w czynności.

§ 168. Przebieg czynności utrwalony za pomocą urządzenia rejestrującego obraz lub dźwięk, jak również przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających przeprowadzenie przesłuchania świadka na odległość, na żądanie osoby w niej uczestniczącej należy odtworzyć bezpośrednio po jej dokonaniu i fakt ten odnotować w protokole czynności.

§ 169. W przesłuchaniu dokonywanym osobiście przez prokuratora nie może brać udziału lub być przy nim obecny funkcjonariusz Policji lub organu dochodzeniowego prowadzący postępowanie lub wykonujący czynności procesowe z udziałem

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 21, poz. 125 i Nr 181, poz. 1287 oraz z 2008 r. Nr 182, poz. 1121, Nr 195, poz. 1198, Nr 220, poz. 1431 i Nr 234, poz. 1571.

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, z 2007 r. Nr 21, poz. 125, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 171, poz. 1056, Nr 195, poz. 1198 i Nr 220, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 22, poz. 120, Nr 39, poz. 306 i Nr 69, poz. 595.

przesłuchiwanej osoby. Czynność tą przeprowadza się w siedzibie prokuratury chyba, że szczególne względy stoją temu na przeszkodzie.

§ 170. 1. Prokurator poucza pokrzywdzonego przed pierwszym przesłuchaniem o przysługujących mu uprawnieniach oraz ciążących na nim obowiązkach i konsekwencjach ich niedopełnienia. Kopię doręzonego na piśmie i podpisanego przez pokrzywdzonego pouczenia załącza się do akt sprawy.

2. Jeżeli pokrzywdzonym jest osoba niewładająca w wystarczającym stopniu językiem polskim, należy do wszystkich czynności procesowych z jego udziałem wezwać tłumacza.

§ 171. W razie złożenia żądania, o którym mowa w art. 301 k.p.k., prokurator niezwłocznie wyznacza termin przesłuchania i zawiadamia o nim podejrzanego oraz jego obrońcę. Ponownemu żądaniu można odmówić z wyjątkiem sytuacji, gdy po uwzględnieniu żądania uzupełniono lub zmieniono podejrzanemu zarzuty.

§ 172. 1. Prokurator poucza podejrzanego przed pierwszym przesłuchaniem o przysługujących mu uprawnieniach oraz ciążących na nim obowiązkach i konsekwencjach ich niedopełnienia. Kopię doręzonego na piśmie i podpisanego przez podejrzanego pouczenia załącza się do akt sprawy.

2. Podejrzanego poucza się w miarę potrzeby także o uprawnieniach i obowiązkach innych niż wymienione w art. 300 k.p.k. O zakresie udzielonych podejrzanemu pouczeń zamieszcza się stosowną wzmiankę w początkowej części protokołu przesłuchania.

3. Odmowę zgody na złożenie przez podejrzanego wyjaśnień na piśmie, wraz z podaniem jej powodów, odnotowuje się w protokole przesłuchania.

Oddział 2

Biegli

§ 173. Prokurator powołuje biegłego niezwłocznie po zebraniu materiału dowodowego potrzebnego do wydania opinii. Materiał powinien być zebrany w sposób umożliwiający wydanie opinii w wyznaczonym terminie.

§ 174. 1. W postanowieniu o powołaniu biegłego prokurator określa materiały przekazane biegłemu w celu wydania opinii, w sposób umożliwiający ich identyfikację.

2. W razie przekazania biegłemu materiałów nieokreślonych w postanowieniu o powołaniu biegłego lub udzielenia dodatkowych informacji, prokurator sporządza notatkę urzędową z wyszczególnieniem zakresu udostępnionego biegłemu materiału dowodowego.

§ 175. 1. Prokurator kieruje tokiem prac biegłego, zaznajamiając go z wynikami prowadzonego postępowania, niezbędnymi do wydania opinii, a w razie potrzeby, stosownie do wyników badań, może zmienić zakres opinii lub postawionych pytań.

2. Po otrzymaniu opinii prokurator niezwłocznie zapoznaje się z jej treścią. Jeżeli opinia jest niepełna prokurator zleca jej uzupełnienie, a jeżeli opinia jest niejasna – prokurator osobiście dokonuje czynności zmierzających do jej wyjaśnienia.

3. Podejmując decyzję o przyznaniu biegłemu należności, prokurator ocenia, czy opinia jest pełna i jasna oraz sporządzona w sposób rzetelny, a nadto czy oparta jest na prawidłowych przesłankach, odpowiada aktualnemu stanowi wiedzy w danej dziedzinie i czy jest zgodna z zasadami logicznego rozumowania. Wynagrodzenie biegłego może ulec obniżeniu, jeżeli opinia jest wadliwa, niezgodna z postanowieniem prokuratora lub została złożona ze znacznym nieusprawiedliwionym opóźnieniem.

§ 176. 1. W razie zgłoszenia przez biegłych konieczności połączenia badania stanu zdrowia psychicznego podejrzanego z obserwacją w zakładzie leczniczym, prokurator kieruje do sądu wnioski w tym przedmiocie tylko wówczas, gdy zostały spełnione przesłanki, o których mowa w art. 203 § 1 k.p.k.

2. Przed wystąpieniem z wnioskiem o orzeczenie obserwacji, prokurator sprawdza, czy została udostępniona biegłym całość niezbędnej do wydania ostatecznej opinii dokumentacji lekarskiej dotyczącej podejrzanego, a w szczególności odnoszącej się do jego dotychczasowego leczenia psychiatrycznego a w razie potrzeby umożliwia

biegłym zapoznaniem się z aktami uprzednio prowadzonych przeciwko temu podejrzanemu spraw karnych oraz w porozumieniu z biegłymi zbiera odpowiednie dane, także w drodze przesłuchań i innych stosownych czynności.

Oddział 3

Zatrzymanie rzeczy. Przeszukanie. Dowody rzeczowe

§ 177. Zatrzymaniu w drodze dobrowolnego wydania lub odebrania albo po uprzednim przeszukaniu podlegają rzeczy mogące stanowić dowód w sprawie, które:

- 1) służyły lub były przeznaczone do popełnienia przestępstwa;
- 2) zachowały na sobie ślady przestępstwa;
- 3) pochodzą bezpośrednio lub pośrednio z przestępstwa;
- 4) mogą służyć jako środek dowodowy do wykrycia sprawcy czynu lub ustalenia przyczyn i okoliczności przestępstwa albo których posiadanie bez zezwolenia jest zabronione.

§ 178. Podejmując decyzję w przedmiocie zatwierdzenia zatrzymania rzeczy lub przeszukania, prokurator ustala, czy dokonanie przeszukania i zatrzymania rzeczy na podstawie nakazu kierownika właściwej jednostki Policji a także innego uprawnionego organu lub legitymacji służbowej ich funkcjonariusza było uzasadnione oraz czy postanowienie prokuratora o przeszukaniu nie mogło być uprzednio wydane, a także czy czynności te zostały przeprowadzone i udokumentowane zgodnie z przepisami k.p.k.

§ 179. 1. W postanowieniu o przeszukaniu należy podać cel tej czynności, ze wskazaniem osoby podejrzanej, która ma być wykryta, zatrzymana lub przymusowo doprowadzona, albo rzeczy, które mają być znalezione lub zatrzymane, jak również imię, nazwisko i adres osoby (nazwę i adres instytucji), u której czynności te mają być przeprowadzone, oraz organ wykonujący czynność.

2. W uzasadnieniu postanowienia należy przedstawić dowody lub przytoczyć okoliczności dające podstawę do przypuszczenia, że osoba podejrzana lub wymienione rzeczy znajdują się w miejscu wskazanym w postanowieniu. W razie zarządzenia zatrzymania i przymusowego doprowadzenia osoby podejrzanej należy nadto wykazać istnienie przesłanek wymienionych w art. 247 § 1 k.p.k.

§ 180. Prokurator kontroluje prawidłowość postępowania z dowodami rzeczowymi, nie dopuszczając zwłaszcza do:

- 1) przechowywania ich w prokuraturze bez uprzedniego zarejestrowania;
- 2) przechowywania w aktach sprawy dowodów rzeczowych w postaci pieniędzy polskich i zagranicznych, książeczek oszczędnościowych i czekowych, kart płatniczych, papierów wartościowych;
- 3) zwrotu osobie uprawnionej dowodu rzeczowego bez należytego udokumentowania;
- 4) przekazania sądowi aktu oskarżenia lub wniosku o warunkowe umorzenie postępowania przygotowawczego bez dowodów rzeczowych.

§ 181. Prokurator w toku prowadzonego przez siebie postępowania przygotowawczego, uznając określone przedmioty zatrzymane w trybie, o którym mowa w § 177, za dowody rzeczowe, niezwłocznie wydaje w tym przedmiocie postanowienie, w którym wskazuje także miejsce i sposób ich przechowywania.

§ 182. W sprawie, w której dokonano pobrania lub utrwalenia materiału, o którym mowa w art. 192a § 1 k.p.k., prokurator po wykorzystaniu go wydaje niezwłocznie zarządzenie o usunięciu z akt sprawy i zniszczeniu pobranego lub utrwalonego materiału, zbędnego dla postępowania. Z czynności tych sporządza się protokół, który załącza się do akt sprawy.

Oddział 4

Zebranie danych o osobie podejrzanego

§ 183. 1. Dane o osobie podejrzanego, o których mowa w art. 213 § 1 i 2 k.p.k., należy uzyskać niezwłocznie po wydaniu w stosunku do niej postanowienia o przedstawieniu zarzutów albo po postawieniu jej zarzutu bez wydania takiego postanowienia w związku z przystąpieniem do przesłuchania w charakterze podejrzanego. W przypadku rozstrzygnięcia kwestii zastosowania środka zapobiegawczego, uzyskanie danych, o których mowa w art. 213 § 1 k.p.k., powinno nastąpić przed podjęciem decyzji w tym przedmiocie.

2. Danych o karalności podejrzanego pochodzących sprzed 6 miesięcy należy zażądać ponownie.

§ 184. Jeżeli podejrzanym jest nieletni albo jeżeli karalność czynu zależy od wieku pokrzywdzonego, do akt sprawy załącza się wyciąg z dowodu osobistego, paszportu lub z aktu urodzenia podejrzanego lub pokrzywdzonego.

Oddział 5

Udział stron, ich obrońców i pełnomocników

§ 185. 1. Prokurator rozpatruje niezwłocznie wnioski stron, ich obrońców i pełnomocników o przeprowadzenie określonych dowodów i dopuszczenie ich do udziału w czynnościach.

2. Jeżeli w żądaniu dopuszczenia do udziału w czynnościach procesowych nie sprecyzowano, o jakie czynności chodzi, należy wezwać składającego żądanie do wskazania, w jakich czynnościach postępowania przygotowawczego chce uczestniczyć.

3. O treści postanowienia o odmowie dopuszczenia do udziału w czynnościach postępowania przygotowawczego zawiadamia się składającego żądanie.

§ 186. 1. Jeżeli z okoliczności sprawy wynika, że podejrzany nie jest w stanie ponieść kosztów obrony, prokurator powinien pouczyć go o prawie wystąpienia z żądaniem wyznaczenia obrońcy z urzędu.

2. Po stwierdzeniu okoliczności uzasadniających wyznaczenie obrońcy z urzędu w myśl art. 79 § 1 i 2 k.p.k. prokurator niezwłocznie występuje z odpowiednim wnioskiem do prezesa właściwego sądu.

Oddział 6

Udział prokuratora w czynnościach dowodowych

§ 187. W poważniejszych sprawach prokurator osobiście kieruje oględzinami miejsca zdarzenia oraz w razie potrzeby dokonuje odtworzenia jego przebiegu. Dotyczy to zwłaszcza spraw o zabójstwo, katastrofę komunikacyjną i budowlaną oraz wypadek przy pracy ze skutkiem śmiertelnym.

§ 188. 1. W miarę potrzeby prokurator, poza czynnościami zastrzeżonymi dla niego, osobiście przeprowadza w śledztwie najistotniejsze dla sprawy czynności, a zwłaszcza przesłuchuje:

- 1) jedyne go bezpośredniego świadka zdarzenia;
- 2) świadków, o których mowa w art. 192 § 2 k.p.k., oraz małoletnich;
- 3) pokrzywdzonych, przede wszystkim w sprawach o przestępstwa określone w art. 156 § 1, art. 197 i art. 280-282 k.k.;
- 4) biegłych;

2. Prokurator przesłuchuje również podejrzanego w postępowaniu prowadzonym przez Policję, jeżeli zachodzą warunki do skierowania do sądu wniosku o zastosowanie tymczasowego aresztowania.

§ 189. W sprawach, o których mowa w art. 185a § 1 k.p.k., z wnioskiem do sądu o przesłuchanie pokrzywdzonego, który w chwili przesłuchania nie ukończył 15 lat, występuje prokurator prowadzący lub nadzorujący postępowanie i bierze udział w tej czynności. W razie potrzeby ponownego przesłuchania pokrzywdzonego stosuje się tryb określony w art. 185a k.p.k.

§ 190. Jeżeli wniosek, o którym mowa w art. 316 § 3 k.p.k, został złożony w prokuraturze lub w siedzibie innego organu prowadzącego postępowanie, prokurator przekazuje go sądowi wraz z własnym stanowiskiem.

§ 191. 1. Po przyjęciu od podejrzanego do protokołu zobowiązania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1997 r. o świadku koronnym (Dz. U. z 2007 r. Nr 36, poz. 232), zwanej dalej „ustawą o świadku koronnym”, prokurator prowadzący lub nadzorujący postępowanie przygotowawcze niezwłocznie przesłuchuje podejrzanego, co do okoliczności warunkujących wydanie przez sąd postanowienia w przedmiocie dopuszczenia dowodu z zeznań świadka koronnego oraz wykonuje inne niezbędne czynności.

2. Prokurator prowadzący lub nadzorujący postępowanie przygotowawcze przed skierowaniem do Prokuratora Generalnego wniosku o wyrażenie zgody na wystąpienie do sądu o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka koronnego, przedstawia podejrzanemu zarzuty popełnienia wszystkich przestępstw, których ten podejrzany dopuścił się i które ujawnił składając wyjaśnienie w trybie i na zasadach określonych w ustawie o świadku koronnym, a następnie w miarę potrzeby uzupełniająco go przesłuchuje.

3. W celu uzyskania zgody Prokuratora Generalnego na wystąpienie do sądu o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka koronnego, prokurator apelacyjny przesyła akta sprawy wraz z uzasadnionym wnioskiem dyrektorowi właściwego departamentu Prokuratury Generalnej. Prokurator okręgowy uzasadniony wniosek w tym przedmiocie wraz z aktami sprawy przesyła za pośrednictwem prokuratora apelacyjnego, który dołącza swoją opinię w kwestii zasadności dopuszczenia dowodu.

4. Po uprawomocnieniu się postanowienia sądu o dopuszczalności dowodu z zeznań świadka koronnego i wyłączeniu wobec podejrzanego materiałów do odrębnego postępowania, w sprawie przeciwko pozostałym sprawcom, prokurator niezwłocznie przesłuchuje osobę wskazaną w postanowieniu sądu w charakterze świadka, z uwzględnieniem treści art. 8 ustawy o świadku koronnym.

5. O przesłuchaniu podejrzanego, od którego przyjęto zobowiązanie, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 ustawy o świadku koronnym i o wydaniu

postanowienia o odmowie wystąpienia z wnioskiem o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka koronnego oraz o dopuszczeniu lub odmowie dopuszczenia przez sąd dowodu z zeznań świadka koronnego prokurator prowadzący lub nadzorujący postępowanie przygotowawcze zawiadamia drogą służbową, z uwzględnieniem przepisów o ochronie tajemnicy państwowej, dyrektora właściwego departamentu Prokuratury Generalnej.

6. Wszystkie czynności dowodowe z udziałem podejrzanego, od którego przyjęto zobowiązanie określone w ust. 1 oraz czynności z udziałem świadka koronnego, wykonuje osobiście prokurator.

Rozdział 5

Środki przymusu

Oddział 1

Zatrzymanie

§ 192. Czas zatrzymania liczy się od chwili faktycznego pozbawienia wolności zatrzymanego.

§ 193. Decyzja prokuratora o zatrzymaniu i przymusowym doprowadzeniu osoby podejrzanego lub podejrzanego wymaga formy postanowienia. Przepis § 179 ust. 2 zd. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 194. 1. Prokurator każdorazowo ocenia zasadność, legalność i prawidłowość zatrzymania osoby w postępowaniu przygotowawczym przez Policję i inne uprawnione organy, zwracając zwłaszcza uwagę na:

- 1) istnienie przesłanek określonych w art. 244 § 1 k.p.k.;
- 2) przestrzeganie terminów określonych w art. 248 § 1 i 2 k.p.k.;
- 3) proporcjonalność czasu zatrzymania do potrzeb postępowania;
- 4) przestrzeganie uprawnień zatrzymanego;
- 5) prawidłowość udokumentowania zatrzymania i związanych z nim czynności w

aktach głównych sprawy.

2. Za bezzasadne uważa się zatrzymanie, podczas którego lub bezpośrednio po którym, nie przesłuchano zatrzymanego lub przesłuchano go w charakterze świadka.

Oddział 2

Środki zapobiegawcze

§ 195. Jeżeli zachodzą wątpliwości co do podstawy faktycznej zastosowania środka zapobiegawczego, określonej w art. 249 § 1 k.p.k., prokurator zleca Policji dokonanie niezbędnych czynności dowodowych lub dokonuje ich osobiście.

§ 196. Od chwili złożenia wniosku o zastosowanie tymczasowego aresztowania do czasu rozpoznania tego wniosku podejrzany pozostaje w dyspozycji sądu.

§ 197. 1. Jeżeli podejrzany powołuje się na zły stan zdrowia lub doznane obrażenia ciała, prokurator zarządza zbadanie go przez lekarza, a wyniki badania dołącza do wniosku o zastosowanie tymczasowego aresztowania.

2. Jeżeli sąd stosując tymczasowe aresztowanie umieścił podejrzanego w odpowiednim zakładzie leczniczym, prokurator po otrzymaniu świadectwa lekarskiego ocenia zasadność utrzymania tymczasowego aresztowania i przekazania tymczasowo aresztowanego do aresztu śledczego lub wykonywania tymczasowego aresztowania poza aresztem śledczym we wskazanym zakładzie leczniczym określając jednocześnie warunki umieszczenia w nim tymczasowo aresztowanego.

3. W przypadku otrzymania w toku śledztwa informacji o złym stanie zdrowia tymczasowo aresztowanego prokurator zarządza zbadanie go przez lekarza w zakładzie karnym lub areszcie śledczym.

4. Po wydaniu przez sąd postanowienia o tymczasowym aresztowaniu prokurator przesyła do aresztu śledczego, jeżeli wynika to z akt śledztwa lub dochodzenia, informacje o podejrzanym mające na celu zabezpieczenie prawidłowego toku postępowania karnego lub zapewnienie bezpieczeństwa w areszcie. W przypadku, gdy zachodzi konieczność izolowania podejrzanego od innych tymczasowo aresztowanych, informacja powinna zawierać w szczególności ich dane osobowe.

Prokurator powiadamia również areszt śledczy o odstąpieniu od dalszego izolowania podejrzanego od innych tymczasowo aresztowanych.

§ 198. Decyzję, co do uchylenia tymczasowego aresztowania ze względów wskazanych w art. 259 k.p.k., podejmuje się niezwłocznie po ich sprawdzeniu.

§ 199. Jeżeli istnieją podstawy, o których mowa w art. 258 § 1 k.p.k., wniosek o zastosowanie tymczasowego aresztowania można skierować do sądu także wtedy, gdy podejrzany jest pozbawiony wolności w innej sprawie.

§ 200. 1. We wniosku o zastosowanie lub przedłużenie tymczasowego aresztowania wskazuje się dowody świadczące o popełnieniu przez podejrzanego zarzucanego mu przestępstwa oraz przytacza się okoliczności, które przemawiają za koniecznością stosowania lub przedłużenia tego środka zapobiegawczego na podstawie prawnej powołanej we wniosku.

2. Przepis ust. 1 stosuje się w razie istnienia i powołania we wniosku więcej podstaw zastosowania lub przedłużenia tymczasowego aresztowania.

§ 201. O uchyleniu tymczasowego aresztowania prokurator niezwłocznie zawiadamia sąd, który wydał postanowienie o tymczasowym aresztowaniu; odpis postanowienia o uchyleniu tymczasowego aresztowania wraz z nakazem zwolnienia niezwłocznie przekazuje do administracji zakładu karnego lub aresztu śledczego, w którym tymczasowo aresztowany przebywa.

§ 202. 1. Tymczasowo aresztowany w postępowaniu przygotowawczym pozostaje do dyspozycji prokuratora, na którego wniosek środek ten został zastosowany po raz pierwszy.

2. Jeżeli sąd lub inny uprawniony organ zwraca się o wydanie z aresztu śledczego tymczasowo aresztowanego w celu uczestniczenia w czynnościach procesowych w innej sprawie lub o udzielenie zgody na przeprowadzenie czynności procesowych z udziałem podejrzanego na terenie aresztu śledczego, a dobro postępowania nie stoi temu na przeszkodzie, prokurator udziela zgody na doprowadzenie lub na udział w czynnościach na terenie aresztu śledczego.

3. O udzieleniu zgody zawiadamia się pisemnie na 7 dni przed mającym nastąpić wydaniem lub przeprowadzeniem czynności administrację aresztu śledczego, w którym podejrzany przebywa. W przypadku nieudzielenia zgody powiadamia się o tym organ żądający, ze wskazaniem, kiedy doprowadzenie lub przeprowadzenie czynności będzie mogło nastąpić.

§ 203. 1. W przypadku konieczności przetransportowania tymczasowo aresztowanego do zakładu karnego lub aresztu śledczego właściwego ze względu na miejsce przeprowadzenia czynności, prokurator wydaje zarządzenie o:

- 1) wysłaniu do właściwej jednostki Policji nakazu doprowadzenia wraz z pisemnym poleceniem przetransportowania tymczasowo aresztowanego do zakładu karnego lub aresztu śledczego;
- 2) wysłaniu nakazu wydania do administracji zakładu karnego lub aresztu śledczego, z którego podejrzany będzie doprowadzony do miejsca przeprowadzenia czynności, z podaniem informacji o mającym nastąpić przetransportowaniu.

2. Zarządzenie, o którym mowa w ust. 1, prokurator wydaje również wtedy, gdy zachodzi konieczność dokonania czynności poza zakładem karnym z udziałem odbywającego prawomocnie orzeczoną karę pozbawienia wolności. O wyznaczonym terminie wykonania czynności z udziałem skazanego na terenie zakładu karnego prokurator pisemnie zawiadamia administrację zakładu karnego, w którym skazany odbywa karę.

3. O zakończeniu czynności z udziałem podejrzanego należy niezwłocznie zawiadomić administrację zakładu karnego lub aresztu śledczego, a następnie wydać polecenie przetransportowania tymczasowo aresztowanego do aresztu śledczego, w którym poprzednio przebywał, chyba że prokurator przeprowadzający czynności postanowi inaczej.

4. W przypadku konieczności wykonania czynności procesowych z tymczasowo aresztowanym pozostającym do dyspozycji innego organu, prokurator pisemnie zwraca się do tego organu o udzielenie zgody na dokonanie czynności w określonym czasie na terenie zakładu karnego lub aresztu śledczego, a w przypadku konieczności

przeprowadzenia czynności poza jednostką penitencjarną, w której tymczasowo aresztowany przebywa, występuje również o udzielenie zgody na przetransportowanie go do wskazanego aresztu śledczego lub innego miejsca przeprowadzania czynności. Jeżeli tymczasowo aresztowany pozostaje w dyspozycji innego prokuratora, zarządzenie o którym mowa w ust. 1, wydaje ten prokurator.

5. Jeżeli tymczasowo aresztowany pozostaje do dyspozycji kilku organów uprawnionych, przetransportowanie uzgadnia się ze wszystkimi uprawnionymi organami.

§ 204. 1. Prokurator udziela zgody na widzenie z tymczasowo aresztowanym w formie zarządzenia. O odmowie udzielenia zezwolenia na widzenie zawiadamia się osobę ubiegającą się o widzenie.

2. Zarządzenie o zgodzie na widzenie, poza danymi określonymi w art. 94 k.p.k., powinno zawierać:

- 1) imię i nazwisko oraz adres osoby odwiedzającej;
- 2) numer dokumentu tożsamości;
- 3) termin jego ważności;
- 4) wskazanie stopnia pokrewieństwa z tymczasowo aresztowanym;
- 5) określenie sposobu kontaktu z tymczasowo aresztowanym w trakcie widzenia;
- 6) podpis prokuratora.

3. Oryginał zarządzenia o zgodzie na widzenie doręcza się osobie odwiedzającej, natomiast jego kopię pozostawia w aktach podręcznych.

4. Cenzurowania korespondencji podejrzanych tymczasowo aresztowanych innej niż wymieniona w art. 8 § 3, art. 102 pkt 11 i art. 103 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557, z późn. zm.¹⁰⁾) dokonuje

¹⁰⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 160, poz. 1083, z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 60, poz. 701 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 111, poz. 1194, z 2002 r. Nr 74, poz. 676 i Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 142, poz. 1380 i Nr 179, poz. 1750, z 2004 r. Nr 93, poz. 889, Nr 210, poz. 2135, Nr 240, poz. 2405, Nr 243, poz. 2426 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 163, poz. 1363 i Nr 178, poz. 1479, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i Nr 226, poz. 1648, z 2007 r. Nr 123, poz. 849, z 2008 r. Nr 96, poz. 620 i Nr 214, poz. 1344 oraz z 2009 r. Nr 8, poz. 39, Nr 22, poz. 119, Nr 62, poz. 504, Nr 98, poz. 817, Nr 108, poz. 911, Nr 115, poz. 963, Nr 190, poz. 1475, Nr 201, poz. 1540 i Nr 206, poz. 1589.

prokurator, który prowadzi bądź nadzoruje postępowanie. Ocenzuowana korespondencja podlega oznakowaniu pieczęcią o treści: "Ocenzuowano, data ... podpis ...". Pieczęć przystawia się na korespondencji.

5. Jeżeli korespondencja aresztowanego zawiera wiadomości mogące utrudnić postępowanie przygotowawcze, prokurator zarządza załączenie jej do akt sprawy, o czym zawiadamia nadawcę, nie dotyczy to korespondencji, którą można doręczyć adresatowi po usunięciu z niej takich wiadomości.

6. Korespondencję tymczasowo aresztowanych z organami powołanymi na podstawie ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych dotyczących ochrony praw człowieka, Rzecznikiem Praw Obywatelskich, organami państwowymi i samorządowymi, obrońcą lub pełnomocnikiem będącym adwokatem lub radcą prawnym przesyła się niezwłocznie do adresata bez jej cenzurowania, umieszczając na kopercie adnotację "Bez cenzury" opatrzoną datą i podpisem.

§ 205. 1. W przypadku zwrotu sprawy przez sąd do uzupełnienia postępowania przygotowawczego przeciwko osobie uprzednio tymczasowo aresztowanej, czas trwania tymczasowego aresztowania w postępowaniu przygotowawczym liczy się od daty wpływu akt do prokuratury po uprawomocnieniu się postanowienia o zwrocie sprawy, przy czym okresy tymczasowego aresztowania w postępowaniu przygotowawczym sumuje się.

2. Jeżeli sprawę przeciwko osobie tymczasowo aresztowanej przekazano do dalszego prowadzenia innej jednostce, o przekazaniu tymczasowo aresztowanego do dyspozycji tej jednostki powiadamia się administrację zakładu karnego lub aresztu śledczego, w którym podejrzany przebywa.

§ 206. Z wnioskiem o zastosowanie tymczasowego aresztowania w postępowaniu przygotowawczym wobec podejrzanego pozostającego na wolności, który w tej samej sprawie był przedtem aresztowany, prokurator występuje do sądu właściwego do dalszego stosowania lub przedłużenia tego środka.

§ 207. 1. Jeżeli sąd wyda postanowienie o zwrocie sprawy prokuratorowi na podstawie art. 345 § 1 k.p.k., a w sprawie tej nadal istnieją podstawy do utrzymania

tymczasowego aresztowania, właściwy prokurator niezwłocznie po uprawomocnieniu się tego postanowienia, a jeszcze przed zwrotem sprawy do prokuratury, występuje do sądu, przed którym toczy się postępowanie, z wnioskiem o przedłużenie stosowania tego środka nieprzekraczającego okresu, o którym mowa w art. 263 § 3 k.p.k.

2. Jeżeli oczekiwanie na uprawomocnienie się postanowienia o zwrocie sprawy powodowałoby zagrożenie upływu oznaczonego terminu tymczasowego aresztowania bądź niezachowanie terminu określonego w art. 263 § 6 k.p.k., prokurator uczestniczący w rozprawie lub posiedzeniu, na którym zapadła decyzja o zwrocie sprawy, wnosi o przedłużenie tymczasowego aresztowania przez sąd, przed którym toczy się postępowanie, bądź też o wystąpienie przez ten sąd z wnioskiem o jego przedłużenie na podstawie art. 263 § 4 k.p.k.

§ 208. O każdym przypadku tymczasowego aresztowania, którego czas trwania przekroczył 9 miesięcy, prokurator okręgowy zawiadamia prokuratora apelacyjnego, podając jednocześnie przewidywany termin zakończenia postępowania przygotowawczego.

§ 209. O każdym przypadku przedłużenia tymczasowego aresztowania na okres powyżej roku prokurator apelacyjny zawiadamia Prokuratora Generalnego.

§ 210. 1. Odpis postanowienia o uchyleniu tymczasowego aresztowania wraz z nakazem zwolnienia przesyła się do zakładu karnego lub aresztu śledczego, w którym przebywa tymczasowo aresztowany, odpowiednio wcześniej, tak aby jednostka ta otrzymała go najpóźniej na 3 dni przed upływem terminu, do którego aresztowanie miało trwać. W razie stwierdzenia, że administracja zakładu karnego lub aresztu śledczego nie otrzymała dokumentu w tym terminie prokurator powoduje niezwłoczne doręczenie odpisu postanowienia i innych niezbędnych dokumentów administracji zakładu karnego lub aresztu śledczego.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do zawiadomienia o przekazaniu tymczasowo aresztowanego do dyspozycji innego organu.

3. Administrację zakładu karnego lub aresztu śledczego należy również zawiadomić najpóźniej na 3 dni przed upływem terminu, do którego aresztowanie ma

trwać, że prokurator nie będzie występował o jego przedłużenie. Zawiadomienie powinno mieć formę pisemną.

4. O uchyleniu tymczasowego aresztowania wobec osób podlegających obowiązkowi służby wojskowej powiadamia się odpowiednio właściwą wojskową komendę uzupełnień bądź wójta lub burmistrza (prezydenta miasta).

§ 211. 1. Jeżeli zakaz opuszczania przez oskarżonego kraju jest połączony z zatrzymaniem paszportu lub innego dokumentu uprawniającego do przekroczenia granicy albo z zakazem wydania takiego dokumentu, odpis postanowienia w tym przedmiocie przesyła się organowi, który wydał paszport lub inny dokument, bądź jest uprawniony do ich wydania.

2. Zatrzymany paszport lub inny dokument przekazuje się organowi, który wydał ten dokument.

3. Odpis postanowienia dotyczącego cudzoziemców przesyła się wraz z zatrzymanym dokumentem urzędowi konsularnemu państwa obcego, którego obywatelem jest cudzoziemiec.

4. Odpisy postanowień, o których mowa w ust. 1 i 3, przesyła się Komendzie Głównej Straży Granicznej.

5. Odpisy postanowień o uchyleniu środka zapobiegawczego, o którym mowa w ust. 1, bądź jego zmianie przesyła się organom wymienionym w ust. 1, 3 i 4.

§ 212. W przypadku zastosowania środka zapobiegawczego określonego w art. 276 k.p.k., odpis postanowienia o zawieszeniu podejrzanego w czynnościach służbowych lub w wykonywaniu zawodu albo zawierającego nakaz powstrzymania się od określonej działalności doręcza się pracodawcy lub właściwemu organowi samorządu zawodowego albo instytucji, a odpis postanowienia o nakazaniu powstrzymania się od prowadzenia określonego rodzaju pojazdów Komendzie Głównej Policji.

Oddział 3

List gończy i list żelazny

§ 213. 1. Jeżeli poszukiwania podejrzanego przez Policję okazały się bezskuteczne, prokurator występuje do sądu z wnioskiem o zastosowanie tymczasowego aresztowania na okres 14 dni od dnia zatrzymania podejrzanego oraz wydaje postanowienie o poszukiwaniu go listem gończym.

2. Do listu gończego dołącza się odpis postanowienia o tymczasowym aresztowaniu oraz nakaz przyjęcia podejrzanego do najbliższego, według miejsca jego zatrzymania, aresztu śledczego.

3. Po doprowadzeniu podejrzanego prokurator przesłuchuje go i w razie potrzeby występuje do sądu z wnioskiem o przedłużenie tymczasowego aresztowania. Jeżeli prokurator z takim wnioskiem nie wystąpi, to niezwłocznie uchyła uprzednio wydane postanowienie o tymczasowym aresztowaniu oraz odwołuje list gończy.

4. Odpisy postanowień o tymczasowym aresztowaniu i poszukiwaniu listem gończym, wraz z nakazem przyjęcia, przesyła się Komendzie Głównej Straży Granicznej oraz jednostce Policji właściwej ze względu na miejsce ostatniego zamieszkania lub pobytu podejrzanego.

§ 214. 1. Jeżeli ustały przyczyny poszukiwania podejrzanego listem gończym, należy niezwłocznie odwołać poszukiwanie i zawiadomić o tym właściwą jednostkę Policji.

2. W przypadku uchylenia postanowienia o zastosowaniu tymczasowego aresztowania w stosunku do osoby poszukiwanej listem gończym należy także uchylić postanowienie o poszukiwaniu tej osoby listem gończym oraz odwołać list gończy.

§ 215. Podejrzanego poucza się, że list żelazny zapewnia mu pozostawanie na wolności w sprawie, w której list ten został wydany.

Oddział 4

Zabezpieczenie majątkowe

§ 216. W sprawach, o których mowa w art. 291 k.p.k., należy już w początkowym stadium postępowania przygotowawczego zbierać informacje o stanie majątkowym

osoby podejrzanej oraz o rzeczach i prawach majątkowych podlegających zabezpieczeniu, a będących we władaniu innych osób.

§ 217. W razie potrzeby, przed wydaniem postanowienia o zabezpieczeniu majątkowym, prokurator przesłuchuje podejrzanego i inne osoby na okoliczności dotyczące zajętego mienia.

§ 218. 1. W postanowieniu o zabezpieczeniu majątkowym wymienia się wszystkie tytuły zabezpieczenia mające zastosowanie w sprawie oraz wskazuje się składniki majątkowe podlegające zajęciu.

2. Zakres zabezpieczenia na poczet grożącej grzywny oraz środków karnych powinien odpowiadać przewidywanemu wymiarowi tej kary lub środków karnych.

§ 219. 1. Prokurator po wydaniu postanowienia o zabezpieczeniu majątkowym występuje z wnioskiem do właściwego sądu o nadanie postanowieniu klauzuli wykonalności, o ile przepis szczególny tak stanowi.

2. Odpis postanowienia o zabezpieczeniu majątkowym doręcza się podejrzanemu za zwrotnym pokwitowaniem odbioru, które załącza się do akt sprawy. Podejrzanemu, wobec którego zastosowano tymczasowe aresztowanie, odpis postanowienia doręcza się podczas przesłuchania lub za pośrednictwem administracji aresztu śledczego, natomiast podejrzanemu przebywającemu na wolności za pośrednictwem organu egzekucyjnego.

3. Przesyłając organowi egzekucyjnemu postanowienie o zabezpieczeniu majątkowym do wykonania, prokurator w piśmie przewodnim wskazuje mienie podejrzanego ujawnione w toku postępowania przygotowawczego i miejsce, w którym ono znajduje się.

4. W sprawach, w których Policja dokonała tymczasowego zajęcia, jeden egzemplarz protokołu zajęcia dołącza się do akt postępowania przygotowawczego, a drugi przesyła wraz z postanowieniem o zabezpieczeniu organowi egzekucyjnemu, czyniąc o tym w piśmie przewodnim wzmiankę.

§ 220. Zajęte ruchomości, z wyjątkiem kosztowności, książeczek oszczędnościowych, kart płatniczych, pieniędzy i papierów wartościowych, można pozostawić u podejrzanego lub członka jego rodziny albo oddać na przechowanie osobie godnej zaufania. Dotyczy to zwłaszcza pojazdów samochodowych, maszyn i urządzeń technicznych wymagających niezbędnej konserwacji.

§ 221. 1. O wydaniu postanowienia o zabezpieczeniu w sprawie, w której dokonano tymczasowego zajęcia, zawiadamia się za zwrotnym poświadczeniem odbioru osobę, której oddano pod dozór zajęte ruchomości.

2. Jeżeli w sprawie, o której mowa w ust. 1, prokurator odstąpił od wydania postanowienia o zabezpieczeniu, o upadku tymczasowego zajęcia należy zawiadomić podejrzanego oraz osobę, u której pozostawiono zajęte ruchomości i niezwłocznie zwrócić za pokwitowaniem tymczasowo zajęte mienie osobie uprawnionej.

§ 222. O uchyleniu postanowienia o zabezpieczeniu zawiadamia się podejrzanego i organ egzekucyjny, któremu postanowienie przesłano do wykonania.

§ 223. Nadesłany przez organ egzekucyjny protokół dokonanego zajęcia mienia składa się do akt postępowania przygotowawczego, a w odpisie - do akt podręcznych. Jeżeli akta sprawy znajdują się już w sądzie, jeden egzemplarz protokołu należy przesłać sądowi w celu dołączenia do właściwych akt.

Rozdział 6

Zawieszenie postępowania

§ 224. 1. Jeżeli do czasu zakończenia śledztwa lub dochodzenia prowadzonego przeciwko kilku podejrzanym wobec jednego z nich zachodzi przeszkoda uzasadniająca zawieszenie postępowania, przed sporządzeniem aktu oskarżenia lub wniosku o warunkowe umorzenie postępowania albo wniosku przewidzianego w art. 324 § 1 k.p.k. należy wyłączyć sprawę tego podejrzanego do odrębnego postępowania.

2. W przypadku, gdy wobec podejrzanych działających wspólnie odrębne postępowanie ograniczyłoby w sposób znaczny możliwość wyjaśnienia okoliczności sprawy, przeszkoda po stronie jednego z podejrzanych, może być podstawą zawieszenia postępowania w całości.

§ 225. Nie stanowi przyczyny zawieszenia postępowania trwająca czynność procesowa a w szczególności przedłużające się opracowywanie opinii biegłego lub wykonywanie w sprawie czynności dowodowych poza granicami kraju.

§ 226. 1. Przed zatwierdzeniem postanowienia o zawieszeniu postępowania prokurator bada, czy zostały zebrane i zabezpieczone w sprawie wszystkie dostępne materiały dowodowe i czy podjęto niezbędne czynności w celu wykrycia i ujęcia podejrzanego.

2. Jeżeli prokurator uzna zawieszenie postępowania za przedwczesne, poleca uzupełnienie postępowania we wskazanym przez siebie kierunku.

§ 227. 1. Zawieszając postępowanie z powodu nieujęcia podejrzanego, prokurator, w celu ustalenia miejsca jego pobytu, zarządza poszukiwania przez Policję lub inny uprawniony organ.

2. Zarządzenie o poszukiwaniu przez Policję lub inny właściwy organ przesyła się do jednostki Policji lub organowi właściwemu ze względu na miejsce ostatniego zamieszkania lub pobytu podejrzanego.

§ 228. W czasie zawieszenia postępowania przygotowawczego należy okresowo, nie rzadziej niż raz w ciągu 6 miesięcy, sprawdzać, czy przyczyny zawieszenia trwają nadal.

§ 229. 1. Po ustaniu przyczyn zawieszenia postępowania prokurator niezwłocznie wydaje postanowienie o jego podjęciu.

2. Jeżeli ustały przyczyny, które spowodowały zarządzenie poszukiwania, należy je niezwłocznie odwołać i zawiadomić o tym właściwy organ.

Rozdział 7

Zakończenie postępowania przygotowawczego

Oddział 1

Zamknięcie postępowania przygotowawczego

§ 230. Czynności przewidziane w art. 321 § 1 k.p.k., dokonywane na wniosek podejrzanego lub jego obrońcy, przeprowadza się, gdy istnieją podstawy do sporządzenia i wniesienia do sądu aktu oskarżenia albo wniosku o warunkowe umorzenie postępowania bądź skierowania sprawy do sądu z wnioskiem o umorzenie postępowania i zastosowanie środków zabezpieczających.

§ 231. 1. Przed końcowym zaznajomieniem z materiałami postępowania podejrzany i jego obrońca mają prawo do przejrzenia akt w terminie określonym przez organ procesowy. Przejrzenie akt może nastąpić bezpośrednio przed zaznajomieniem z materiałami postępowania.

2. Zaznajomienie z materiałami postępowania powinno objąć wszystkie materiały sprawy dotyczącej podejrzanego. Dopuszczalne jest łączne lub grupowe zaznajomienie dwóch lub więcej podejrzanych z materiałami sprawy.

§ 232. 1. Postanowienia o zamknięciu śledztwa albo dochodzenia nie wydaje się przed rozpoznaniem zgłoszonych wniosków o uzupełnienie postępowania.

2. Jeżeli podejrzany w sytuacji określonej w art. 325c pkt 1 lit. b k.p.k. został pozbawiony wolności i w końcowej fazie dochodzenia jest nadal tymczasowo aresztowany, wydaje się postanowienie o zamknięciu dochodzenia.

3. Niezależnie od liczby podejrzanych wydaje się jedno postanowienie o zamknięciu śledztwa albo dochodzenia.

Oddział 2

Umorzenie postępowania przygotowawczego

§ 233. Umarzając śledztwo lub dochodzenie na podstawie art. 322 k.p.k. jako przyczynę umorzenia można dodatkowo wskazać:

- 1) niewykrycie sprawcy przestępstwa;
- 2) okoliczność, że podejrzany nie popełnił zarzucanego mu przestępstwa;
- 3) brak interesu społecznego w kontynuowaniu ścigania z urzędu albo w objęciu ściganiem z urzędu.

§ 234. 1. Śledztwo lub dochodzenie może być umorzone w całości lub w części. Umorzenie w części może dotyczyć osób, zarzuconych czynów lub zdarzeń objętych postępowaniem.

2. Jeżeli stwierdzono, że podejrzany nie popełnił zarzucanego mu przestępstwa, a jednocześnie nie wykryto sprawcy, w postanowieniu wymienia się obie przyczyny umorzenia postępowania.

§ 235. 1. W rozstrzygnięciu (sentencji) postanowienia o umorzeniu śledztwa lub dochodzenia należy przytoczyć opis czynu w postaci ustalonej w toku postępowania oraz odpowiadającą mu kwalifikację prawną.

2. W uzasadnieniu postanowienia o umorzeniu należy wymienić osoby, przeciwko którym toczyło się postępowanie oraz zarzuty albo zdarzenia będące jego przedmiotem, zwięźle przedstawić czynności jakich dokonano i poczynione ustalenia, ocenić zebrane dowody oraz wskazać podstawy faktyczne i prawne, które zadecydowały o umorzeniu.

§ 236. Po wydaniu lub zatwierdzeniu postanowienia o umorzeniu śledztwa albo dochodzenia prokurator podejmuje decyzję o uchyleniu zastosowanych środków zapobiegawczych oraz w przedmiocie dowodów rzeczowych, z zastrzeżeniem art. 325e § 2 zdanie drugie k.p.k.

§ 237. Jeżeli w wyniku śledztwa lub dochodzenia prowadzonego przeciwko dwom lub więcej podejrzany zachodzą podstawy do warunkowego umorzenia postępowania w stosunku do jednego lub niektórych z nich, a co do innych należy

sporządzić akt oskarżenia, prokurator wyłącza postanowieniem sprawę w odpowiedniej części do odrębnego prowadzenia.

Oddział 3.

Akt oskarżenia

§ 238. 1. Prokurator, stosując art. 331 k.p.k., jest obowiązany do podjęcia, w terminach wskazanych w tym przepisie, właściwych decyzji procesowych co do wszystkich podejrzanych i zarzuconych im czynów.

2. W sprawie o przestępstwo skarbowe, podlegające rozpoznaniu w postępowaniu zwyczajnym, stosuje się art. 155 ustawy z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2007 r. Nr 111, poz. 765, z późn. zm.¹¹⁾), zwanej dalej „k.k.s.”.

3. Akt oskarżenia sporządzony w dochodzeniu przez prokuratora zawiera uzasadnienie.

§ 239. W akcie oskarżenia, oprócz tytułu i daty pisma oraz danych wymienionych w art. 119 § 1 i art. 332 § 1 i 2 k.p.k., należy:

- 1) w nagłówku podać imię i nazwisko osoby objętej oskarżeniem, ze wskazaniem kwalifikacji prawnej zarzucanego jej czynu, z uwzględnieniem wymogów określonych w art. 11 i 12 k.k.;
- 2) podać dane dotyczące zatrzymania, zastosowania tymczasowego aresztowania albo innego środka zapobiegawczego;
- 3) w przypadku objęcia oskarżeniem kilku osób, wymienić w kolejności sprawców, podżegaczy, pomocników i inne osoby, których przestępstwo pozostaje w ścisłym związku z przestępstwem sprawcy, zamieszczając po danych o osobie każdego z

¹¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 112, poz. 766, z 2008 r. Nr 66, poz. 410, Nr 215, poz. 1355 i Nr 237, poz. 1651 oraz z 2009 r. Nr 3, poz. 11, Nr 8, poz. 39, Nr 157, poz. 1241, Nr 168, poz. 1323, Nr 201, poz. 1540 i Nr 206, poz. 1589.

nich stawiane im zarzuty w zasadzie w porządku chronologicznym, z tym jednak, aby czyny zagrożone oczywiście surowszymi karami poprzedzały inne zarzuty;

- 4) w przypadku sporządzenia osobnych konkluzji w odniesieniu do poszczególnych oskarżonych wymienić w każdej z nich imiona i nazwiska wszystkich współsprawców objętych aktem oskarżenia; jeżeli jednak przeciwko współsprawcy toczy się odrębne postępowanie, jego nazwiska nie zamieszcza się w konkluzji, podając je tylko w uzasadnieniu.

§ 240. Wskazanie sądu właściwego do rozpoznania sprawy następuje przez wymienienie nazwy sądu i jego siedziby oraz powołanie przepisów uzasadniających właściwość rzeczową i miejscową.

§ 241. 1. W uzasadnieniu aktu oskarżenia należy wskazać, co do których oskarżonych wydano postanowienie o zabezpieczeniu majątkowym oraz w jakiej części wyłączono sprawy poszczególnych osób lub o poszczególne czyny do odrębnego postępowania lub postępowanie umorzono.

2. Na marginesie uzasadnienia, a także listy, wykazu i wniosku, wymienionych w art. 333 k.p.k., należy podać właściwe numery kart akt sprawy dotyczące powołanego dowodu lub osoby.

§ 242. 1. Akt oskarżenia przesyła do sądu odpowiednio prokurator apelacyjny, prokurator okręgowy lub prokurator rejonowy.

2. W piśmie do sądu należy zamieścić informację o:

- 1) wysłaniu zawiadomień, o których mowa w art. 334 § 2 k.p.k., z podaniem ich daty;
- 2) przekazaniu tymczasowo aresztowanego do dyspozycji sądu;
- 3) miejscu przechowywania i o przekazaniu do dyspozycji sądu dowodów rzeczowych, których nie dołączono do akt sprawy, oraz o dokonanym zabezpieczeniu majątkowym.

3. W piśmie, o którym mowa w ust. 2, należy również zamieścić wniosek o rozpoznanie wytoczonego równocześnie powództwa cywilnego lub wzmiankę o

zgłoszeniu powództwa w toku postępowania przygotowawczego albo wystąpieniu z wnioskiem, o którym mowa w art. 49a k.p.k.

§ 243. 1. Przesyłając akt oskarżenia do sądu należy dołączyć także po jednym odpisie aktu oskarżenia dla każdego obrońcy oskarżonego, jak również zawiadomić obrońcę oskarżonego o przesłaniu aktu oskarżenia do sądu.

2. Zwrotne pokwitowanie odbioru zawiadomień, o których mowa w art. 334 § 2 k.p.k., przesyła się niezwłocznie po ich otrzymaniu do sądu w ślad za aktem oskarżenia.

§ 244. 1. Przekazanie tymczasowo aresztowanego do dyspozycji sądu następuje równocześnie z przesłaniem aktu oskarżenia. O przesłaniu aktu oskarżenia i przekazaniu tymczasowo aresztowanego do dyspozycji sądu powiadamia się dyrektora zakładu karnego lub aresztu śledczego, w którym tymczasowo aresztowany przebywa.

2. W przypadku zastosowania w postępowaniu przygotowawczym poręczenia lub dozoru Policji, o przesłaniu do sądu aktu oskarżenia należy zawiadomić poręczającego lub jednostkę organizacyjną Policji sprawującą dozór nad podejrzanym.

§ 245. 1. Prokurator może jednocześnie z wniesieniem aktu oskarżenia wytoczyć powództwo cywilne, jeżeli według jego oceny wymaga tego interes społeczny, a dowody zebrane w postępowaniu przygotowawczym są wystarczające do uwzględnienia powództwa; w przypadku wytoczenia powództwa, do akt sprawy należy dołączyć wymaganą liczbę odpisów pozwu.

2. Na wniosek pokrzywdzonej osoby fizycznej lub po uzyskaniu jej zgody prokurator powinien wytoczyć powództwo cywilne, zwłaszcza jeżeli pokrzywdzony na skutek ułomności, niezaradności lub z innej przyczyny ma ograniczoną możliwość samodzielnego dochodzenia przysługujących mu roszczeń lub przemawia za tym wzgląd na zasady współżycia społecznego i wychowawczą rolę postępowania karnego.

Oddział 4

Konsensualne zakończenie postępowania przygotowawczego.

§ 246. Okoliczności popełnienia przestępstwa nie budzą wątpliwości w rozumieniu art. 335 § 1 k.p.k., jeżeli popełnienie czynu, sprawstwo podejrzanego oraz jego wina nie budzą wątpliwości, niezależnie od tego czy przyznał się on do zarzuczonego mu czynu.

§ 247. Zgodę na warunki skazania podejrzany wyraża w protokole przesłuchania podejrzanego lub w protokole końcowego zaznajomienia go z materiałami postępowania albo w odrębnym dokumencie.

§ 248. Jeżeli po dokonaniu uzgodnień, o których mowa w art. 335 § 1 k.p.k., nastąpi zmiana lub uzupełnienie zarzutów podejrzanemu, należy dokonać ponownych uzgodnień w tym zakresie.

§ 249. Skrócone postępowanie przygotowawcze, o którym mowa w art. 335 § 2 k.p.k., przeprowadza się wtedy, gdy podejrzany nie zaprzecza popełnieniu zarzuczonego mu czynu, a jego wyjaśnienia, jak i okoliczności popełnienia przestępstwa, nie budzą wątpliwości.

Rozdział 8

Nadzór procesowy prokuratora nad postępowaniem przygotowawczym

§ 250. Nadzór prokuratora nad postępowaniem przygotowawczym dotyczy również czynności procesowych dokonywanych na podstawie art. 308 § 1 k.p.k.

§ 251. Obowiązkiem prokuratora sprawującego nadzór nad postępowaniem przygotowawczym jest zapewnienie sprawnego i zgodnego z przepisami procedury karnej oraz niniejszego regulaminu przebiegu tego postępowania.

§ 252. 1. Powierając Policji lub innym uprawnionym organom przeprowadzenie śledztwa w całości lub określonym zakresie, prokurator udziela wytycznych oraz określa termin do przedstawienia planu śledztwa albo planu czynności śledczych, jeżeli zachodzi potrzeba jego sporządzenia. Plan ten podlega kontroli prokuratora, który w razie potrzeby dokonuje w nim zmian i uzupełnień oraz wskazuje czynności procesowe, których dokona sam lub w których chce uczestniczyć.

2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy nie zachodzą przesłanki z art. 315 § 2 k.p.k., prokurator może zastrzec, że dopuszczenie stron do udziału w czynnościach śledczych wymaga jego zgody.

§ 253. Prokurator sprawując nadzór nad postępowaniem w sprawach, w których Policja wszczęła dochodzenie z własnej inicjatywy, ocenia prawidłowość przebiegu postępowania przy zapoznawaniu się z aktami sprawy, a zwłaszcza przy rozpoznawaniu wniosków o przedłużenie okresu dochodzenia.

§ 254. Zapoznając się z aktami sprawy i oceniając przebieg postępowania, prokurator zwraca uwagę na realizację celów i zadań postępowania przygotowawczego, w szczególności na:

- 1) szybkość i trafność podejmowania pierwszych czynności po otrzymaniu zawiadomienia o przestępstwie;
- 2) przestrzeganie zakresu czynności i terminu postępowania sprawdzającego;
- 3) zasadność wszczęcia dochodzenia;
- 4) prawidłową realizację kierunku postępowania;
- 5) prawidłowość przeprowadzenia i udokumentowania dowodów;
- 6) szybkość postępowania, a zwłaszcza koncentrację czynności;
- 7) prawidłowość przeprowadzenia czynności związanych z przedstawieniem, uzupełnieniem lub zmianą zarzutów;
- 8) prawidłowość decyzji o zatrzymaniu osób podejrzanych oraz zawiadomienia prokuratora o tych decyzjach;
- 9) procesową potrzebę stosowania środków zapobiegawczych i zabezpieczenia majątkowego;

- 10) zakres przedmiotowy i podmiotowy postępowania;
- 11) należyte wyjaśnienie okoliczności sprawy;
- 12) realizację uprawnień procesowych uczestników postępowania;
- 13) sprawdzenie wyjaśnień podejrzanych;
- 14) przestrzeganie okresów śledztwa i dochodzenia;
- 15) ujawnienie okoliczności sprzyjających popełnieniu przestępstwa;
- 16) dostosowanie do potrzeb konkretnej sprawy ilościowego zgromadzenia dowodów, przeprowadzenie ich w odpowiednim momencie i w odpowiedniej kolejności;
- 17) prawidłowość czynności związanych z zamknięciem postępowania;
- 18) techniczną stronę akt sprawy, a w szczególności przejrzystość ułożenia materiałów, numerację kart i szatę graficzną.

§ 255. 1. W razie potrzeby prokurator sprawujący nadzór nad postępowaniem zastrzega swój udział w czynnościach procesowych, osobiste ich przeprowadzenie bądź przejęcie sprawy do swego prowadzenia.

2. Jeżeli dobro śledztwa lub dochodzenia wymaga zmiany prowadzącego postępowanie przygotowawcze, prokurator zwraca się o to do jego przełożonego służbowego.

3. W przypadku uznania, że dany organ nie daje gwarancji prawidłowego przeprowadzenia postępowania, prokurator przejmuje śledztwo lub dochodzenie do swego prowadzenia.

§ 256. Nadzór prokuratora, o którym mowa w art. 326 § 3 pkt 4 k.p.k., dotyczy także sytuacji, gdy prokurator rozpoznaje zażalenie w wypadkach określonych w art. 465 § 3, art. 466 § 1 i art. 467 § 1 k.p.k.

§ 257. Zatwierdzenie postanowienia o odmowie wszczęcia oraz o zawieszeniu śledztwa lub dochodzenia bądź o jego umorzeniu, a także aktu oskarżenia sporządzonego przez Policję w dochodzeniu następuje na oryginale i odpisie

dokumentu, ze wskazaniem imienia, nazwiska i stanowiska służbowego prokuratora oraz daty. Odpis zatwierdzonego dokumentu załącza się do akt podręcznych.

§ 258. Jeżeli postanowienie o odmowie wszczęcia albo o umorzeniu śledztwa lub dochodzenia wymaga zmian i poprawek, prokurator zwraca je organowi prowadzącemu postępowanie w celu ich dokonania lub sam sporządza postanowienie.

§ 259. Jeżeli akt oskarżenia sporządzony przez Policję w dochodzeniu nie odpowiada wymaganiom ustawowym, prokurator poleca poprawić go lub sam go sporządza albo wydaje postanowienie, o którym mowa w art. 331 § 1 k.p.k.

§ 260. Spostrzeżenia i uwagi dotyczące sposobu prowadzenia postępowania przygotowawczego, wynikające z nadzoru, prokurator sprawujący nadzór przekazuje kierownikowi właściwej jednostki organizacyjnej Policji, a w rażących przypadkach niewykonania polecenia prokuratora w postępowaniu przygotowawczym, występuje do przełożonego funkcjonariusza z żądaniem wszczęcia przeciwko niemu postępowania służbowego lub dyscyplinarnego.

§ 261. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się odpowiednio do nadzoru prokuratora nad postępowaniem przygotowawczym prowadzonym przez inne uprawnione organy.

§ 262. Prokurator rejonowy lub prokurator przez niego wyznaczony co najmniej raz w roku dokonuje kontroli dochodzeń prowadzonych przez organy posiadające także uprawnienia oskarżycieli publicznych i w razie potrzeby udziela im niezbędnych wskazań.

Rozdział 9

Terminy i zażalenia

§ 263. Do okresu postępowania przygotowawczego nie wlicza się czasu, jaki upływa:

- 1) od dnia skierowania sprawy do postępowania mediacyjnego do dnia wpływu sprawy do prokuratury po zakończeniu tego postępowania;
- 2) od dnia wydania lub zatwierdzenia postanowienia o zawieszeniu postępowania do dnia jego podjęcia;
- 3) od dnia wydania postanowienia o zamknięciu śledztwa lub dochodzenia, a jeżeli w dochodzeniu nie wydano postanowienia o jego zamknięciu, od dnia wniesienia aktu oskarżenia do sądu – do dnia wpływu akt sprawy z sądu, w której uprawomocniło się postanowienie o przekazaniu sprawy prokuratorowi na podstawie art. 345 § 1 k.p.k.;
- 4) od dnia wydania postanowienia o umorzeniu postępowania przygotowawczego do dnia:
 - a) wydania przez prokuratora postanowienia o uwzględnieniu zażalenia na postanowienie o umorzeniu postępowania na podstawie art. 463 § 1 w zw. z art. 465 § 1 k.p.k.,
 - b) wpływu akt sprawy z sądu po uchyleniu postanowienia o umorzeniu postępowania,
 - c) wydania postanowienia o podjęciu na nowo lub wznowieniu umorzonego postępowania na podstawie art. 327 § 1 albo art. 327 § 2 k.p.k.,
 - d) wydania przez Prokuratora Generalnego postanowienia o uchyleniu prawomocnego postanowienia o umorzeniu postępowania przygotowawczego na podstawie art. 328 k.p.k.

§ 264. Jeżeli zażalenie nie odpowiada wymaganiom formalnym, a zwłaszcza nie wskazuje przedmiotu zaskarżenia, prokurator wzywa wnoszącego do usunięcia braku w określonym terminie. Wezwanie wymaga wydania zarządzenia, które doręcza się wnoszącemu pismo z pouczeniem o skutkach procesowych nieusunięcia braku.

§ 265. Po otrzymaniu zażalenia na postanowienie w przedmiocie środka zapobiegawczego oraz w przedmiocie zabezpieczenia majątkowego prokurator, nie dostrzegając możliwości uchylenia lub zmiany tych postanowień, niezwłocznie przesyła zażalenie wraz z aktami sądowi, który wydał zaskarżone orzeczenie bądź jest właściwy do rozpoznania zażalenia i przedstawia uzasadniony wniosek o podjęcie stosownego rozstrzygnięcia.

§ 266. 1. Uznając, że nie ma podstaw do uwzględnienia zażalenia na postanowienie zamykające drogę do wydania wyroku, prokurator jest obowiązany przedstawić je niezwłocznie właściwemu sądowi wraz z aktami sprawy i wnioskiem zawierającym jego stanowisko co do zasadności zażalenia.

2. Przed dokonaniem czynności, o których mowa w ust. 1, prokurator może osobiście przedsięwziąć lub zlecić Policji sprawdzenie nowych istotnych faktów i dowodów, na które powołuje się wnoszący zażalenie.

Rozdział 10

Podjęcie na nowo i wznowienie umorzonego postępowania oraz uchylenie lub zmiana prawomocnego postanowienia o umorzeniu postępowania.

§ 267. 1. Postanowienie o podjęciu na nowo umorzonego śledztwa lub dochodzenia należy wydać niezwłocznie po ujawnieniu okoliczności wskazujących, że umorzenie postępowania było niezasadne.

2. Do podjęcia na nowo umorzonego postępowania nie jest wymagane ujawnienie się nowych faktów lub dowodów.

§ 268. Podjąć na nowo umorzone śledztwo lub dochodzenie może prokurator, który wydał lub zatwierdził postanowienie o umorzeniu postępowania przygotowawczego, a prokurator nadrzędny tylko wtedy, gdy przejmuje sprawę do swego prowadzenia.

§ 269. 1. W uzasadnieniu postanowienia o podjęciu na nowo lub wznowieniu umorzonego postępowania należy wskazać okoliczności stanowiące podstawę jego wydania.

2. O podjęciu na nowo i o wznowieniu umorzonego postępowania zawiadamia się pokrzywdzonego oraz instytucję państwową, samorządową lub społeczną, która złożyła zawiadomienie o przestępstwie, a o wznowieniu również podejrzanego.

§ 270. Prokurator Generalny może uchylić prawomocne postanowienie o umorzeniu postępowania przygotowawczego na podstawie art. 328 k.p.k., jeżeli materiał dowodowy istniejący w chwili podejmowania decyzji o umorzeniu wskazuje, że jest ono niezasadne, a jednocześnie brak jest podstaw do wznowienia postępowania.

§ 271. 1. Pismo zawierające żądanie wszczęcia lub podjęcia na nowo umorzonego postępowania przygotowawczego w sprawie, w której uprawomocniło się postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego albo o umorzeniu śledztwa lub dochodzenia, jeżeli nie uzasadnia wszczęcia lub podjęcia na nowo umorzonego postępowania, pozostawia się bez biegu. Odpowiedzi składającemu pismo udziela kierownik jednostki, w której wydano lub zatwierdzono postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania albo o jego umorzeniu.

2. W przypadku złożenia ponownego wniosku w tym przedmiocie, właściwy prokurator nie uwzględniając żądania, przekazuje pismo prokuratorowi nadrzędnemu nad tym, który wydał lub zatwierdził postanowienie. Jeżeli wniosek nie zawiera żadnych nowych okoliczności podważających zasadność podjętej decyzji, prokurator nadrzędny udziela składającemu pismo odpowiedzi, informując go o braku podstaw do wszczęcia albo umorzenia postępowania przygotowawczego. Odpowiedź powinna zawierać informację o pozostawieniu bez biegu następnych pism w tej samej sprawie, jeżeli nie zostaną przedstawione nowe okoliczności, podważające zasadność prawomocnego postanowienia o odmowie wszczęcia albo o umorzeniu postępowania przygotowawczego.

3. Pismo kwestionujące zasadność prawomocnego postanowienia o umorzeniu postępowania przygotowawczego przeciwko osobie, będące co do istoty wnioskiem o wznowienie postępowania, przekazuje się do rozpoznania prokuratorowi nadrzędnemu nad prokuratorem, który wydał lub zatwierdził to postanowienie. Pismo informujące o braku podstaw do wydania postanowienia w trybie art. 327 § 2 k.p.k. powinno zawierać także informację o możliwości pozostawienia bez biegu następnych pism w tej sprawie, jeżeli nie zostaną przedstawione w nich nowe okoliczności uzasadniające wznowienie postępowania.

4. Jeżeli pismo zawiera wniosek o wydanie postanowienia przewidzianego w art. 328 k.p.k. lub potrzeba taka wyłoni się w toku badania sprawy, pismo wraz z aktami i stosownym wnioskiem prokuratora apelacyjnego przekazuje się Prokuraturze Generalnej. Pismo informujące o braku podstaw do wydania postanowienia na podstawie art. 328 k.p.k. podpisuje dyrektor lub zastępca dyrektora właściwego departamentu Prokuratury Generalnej.

Rozdział 11

Postępowanie przyspieszone

§ 272. W postępowaniu przyspieszonym, w warunkach określonych przepisami rozdziału 54a k.p.k., prokurator przesłuchuje podejrzanego i zatwierdza wniosek o rozpoznanie sprawy w postępowaniu przyspieszonym, kierując go wraz z aktami sprawy i dowodami rzeczowymi do sądu albo odmawia jego zatwierdzenia.

§ 273. Prokurator przed zatwierdzeniem wniosku o rozpoznanie sprawy w postępowaniu przyspieszonym, rozstrzyga o dowodach rzeczowych, a w razie konieczności wydaje postanowienie w przedmiocie zabezpieczenia majątkowego, oraz wykonuje inne czynności niezbędne do skierowania do sądu wniosku o rozpoznanie sprawy w tym postępowaniu.

§ 274. W razie braku podstaw do zatwierdzenia wniosku o rozpoznanie sprawy w postępowaniu przyspieszonym oraz w przypadku przekazania sprawy przez sąd celem przeprowadzenia postępowania przygotowawczego, prokurator podejmuje decyzję co do właściwej formy dalszego postępowania albo wydaje postanowienie o jego umorzeniu.

§ 275. W razie stwierdzenia, że czyn wyczerpuje znamiona przestępstwa ściganego z oskarżenia prywatnego lecz nie ma charakteru chuligańskiego, prokurator podejmuje decyzję co do dalszego biegu postępowania z uwzględnieniem przepisu art. 60 § 1 k.p.k.

Rozdział 12

Postępowanie w sprawach z oskarżenia prywatnego

§ 276. 1. Jeżeli zawiadomienie o przestępstwie ściganym z oskarżenia prywatnego nie daje podstaw do wszczęcia postępowania z urzędu, prokurator przekazuje doniesienie właściwemu sądowi, powiadamiając o tym pokrzywdzonego.

2. W sprawie, w której dokonywano czynności przewidziane w art. 307 k.p.k., prokurator, nie znajdując podstaw do wszczęcia postępowania z urzędu, wydaje postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania. Pokrzywdzonego poucza się o prawie do złożenia aktu oskarżenia, ze wzmianką, że w przypadku wniesienia przez niego prywatnego aktu oskarżenia materiały sprawy zostaną na jego żądanie przesłane sądowi.

§ 277. Jeżeli dowody zebrane w toku postępowania przygotowawczego nie potwierdzają oceny, o której mowa w art. 60 § 1 k.p.k., prokurator wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania z uwagi na brak interesu społecznego w kontynuowaniu ścigania z urzędu. Przepis § 276 ust. 2 zdanie drugie stosuje się odpowiednio.

§ 278. Jeżeli w toku postępowania przygotowawczego wszczętego o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego okaże się, że czyn będący przedmiotem postępowania jest przestępstwem ściganym z oskarżenia prywatnego, a interes społeczny nie wymaga ścigania z urzędu, prokurator wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania z uwagi na brak interesu społecznego w objęciu ścigania z urzędu. W uzasadnieniu postanowienia należy wykazać brak w czynie znamion przestępstwa ściganego z oskarżenia publicznego oraz brak interesu społecznego w ściganiu sprawcy z urzędu. Przepis § 276 ust. 2 zdanie drugie stosuje się odpowiednio.

Dział IV

Współpraca międzynarodowa w sprawach karnych

Rozdział 1

Pomoc prawna

Oddział 1

Występowanie o zagraniczną pomoc prawną

§ 279. 1. Wniosek o udzielenie pomocy prawnej w sprawie karnej powinien być sporządzony w języku polskim, pismem maszynowym, bez skrótów i poprawek, podpisany przez prokuratora apelacyjnego lub prokuratora okręgowego i opatrzony pieczęcią urzędową prokuratury.

2. We wniosku należy przytoczyć dokładny adres jednostki prokuratury wraz z numerami telefonu i faksu, sygnaturę sprawy, dane personalne i adresy podejrzanych i świadków a także określić zwięźle stan faktyczny sprawy ze wskazaniem kwalifikacji prawnej czynu, którego postępowanie dotyczy oraz wskazać czynności wraz z uzasadnieniem konieczności ich przeprowadzenia.

3. Jeżeli wniosek dotyczy czynności z udziałem osób przebywających za granicą, należy wskazać dane umożliwiające organowi obcego państwa ich identyfikację, a w dalszej kolejności - miejsce pobytu.

§ 280. 1. Wniosek o przesłuchanie osoby powinien zawierać katalog skierowanych do niej pytań.

2. W przypadku wnoszenia o przesłuchanie osoby w charakterze świadka, należy jednocześnie zwrócić się do organu obcego państwa z prośbą o uprzedzenie jej o treści art. 233 k.k. oraz w razie potrzeby zapoznanie z treścią art. 182 lub 183 § 1 k.p.k.

3. W przypadku wnoszenia o przesłuchanie podejrzanego należy zwrócić się do organu obcego państwa z prośbą o uprzednie pouczenie go o obowiązkach i przysługujących mu uprawnieniach.

§ 281. Jeżeli wniosek zawiera prośbę o przesłuchanie świadka lub biegłego w formie wideokonferencji, powinno się dodatkowo wskazać organ i nazwiska osób, które będą przeprowadzały czynność oraz przyczyny, dla których nie jest pożądane lub możliwe osobiste stawiennictwo świadka lub biegłego.

§ 282. Jeżeli wniosek zawiera prośbę o przesłuchanie świadka lub biegłego w formie konferencji telefonicznej, powinno się również wskazać – oprócz danych wymienionych w § 281 - informację o tym, że świadek lub biegły wyraża gotowość do udziału w czynności w takiej formie.

§ 283. Do wniosku dołącza się wyciąg powołanych w nim przepisów kodeksu karnego łącznie z przepisami dotyczącymi przedawnienia, kodeksu postępowania karnego i innych ustaw, jeżeli ich treść nie została przytoczona.

§ 284. 1. Jeżeli umowa przewiduje bezpośrednią wymianę wniosków o pomoc prawną pomiędzy właściwymi organami obcych państw, wniosek taki powinien być zaadresowany do odpowiedniej jednostki prokuratury lub innego właściwego organu za granicą i powoływać się na postanowienia stosownej umowy lub porozumienia.

2. Jeżeli umowa o obrocie prawnym nie przewiduje bezpośredniej wymiany wniosków o pomoc prawną pomiędzy właściwymi organami obcych państw, wniosek

taki przesyła się w dwóch egzemplarzach bez wskazania adresata i bez powoływania podstawy prawnej do Prokuratury Generalnej, która przesyła je do właściwego organu obcego państwa.

§ 285. Wniosek o pomoc prawną polegający na przesłuchaniu obywatela polskiego w charakterze podejrzanego, świadka lub biegłego, prokurator apelacyjny lub prokurator okręgowy przesyła bezpośrednio do właściwego urzędu konsularnego.

§ 286. 1. W sprawach skomplikowanych lub szczególnej wagi prokurator może zwrócić się o dopuszczenie go przez organ obcego państwa do udziału w czynnościach wymienionych we wniosku.

2. Wyjazd prokuratora w celu wzięcia udziału w czynnościach przeprowadzanych za granicą wymaga zgody prokuratora apelacyjnego lub prokuratora okręgowego.

§ 287. 1. Doręczenie pism osobom przebywającym na terytorium państwa, z którym Rzeczpospolita Polska zawarła umowę o obrocie prawnym, odbywa się w trybie przewidzianym w tej umowie.

2. Jeżeli osoba przebywa na terytorium państwa, z którym Rzeczpospolita Polska nie zawarła umowy o obrocie prawnym, dokumenty doręcza się wraz z tłumaczeniem drogą pocztową za zwrotnym pokwitowaniem odbioru.

§ 288. 1. Wniosek o powołanie wspólnego zespołu śledczego, o którym mowa w art. 589c k.p.k., prokurator apelacyjny lub prokurator okręgowy kieruje drogą służbową do Prokuratora Generalnego.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien określać przesłanki uzasadniające powołanie zespołu polskiego, przewidziane w art. 589c § 1 k.p.k., a także elementy, które powinno zawierać porozumienie o powołaniu takiego zespołu, wymienione w art. 589b § 3 k.p.k.

.

§ 289. 1. Tryb określony w § 10 ust. 1 stosuje się także w przypadku delegowania prokuratora do zespołu, o którym mowa w art. 589d § 1 k.p.k., chyba że wniosek o delegowanie właściwy organ państwa współpracującego skieruje bezpośrednio do Prokuratora Generalnego.

2. W przypadku wystąpienia okoliczności, o których mowa w art. 589e § 1 k.p.k., prokurator uczestniczący w pracach zespołu przedstawia niezwłocznie prokuratorowi przełożonemu informację na piśmie.

Oddział 2

Wykonywanie wniosków o udzielenie pomocy prawnej

§ 290. Czynności w ramach pomocy prawnej powinny być przeprowadzone przez prokuratora właściwej prokuratury apelacyjnej, prokuratora właściwej prokuratury okręgowej albo prokuratora właściwej prokuratury rejonowej pod nadzorem służbowym prokuratury okręgowej.

§ 291. Protokoły z czynności przeprowadzanych w ramach realizacji wniosku o udzielenie pomocy prawnej sporządza się w języku polskim, pismem maszynowym, bez skrótów i poprawek i opatruje pieczęcią urzędową. Oryginały przekazywane są stronie wzywającej, zaś odpisy pozostawia się w aktach podręcznych prokuratora.

§ 292. Jeżeli otrzymany wniosek zawiera prośbę o dokonanie czynności poza właściwością miejscową danej prokuratury, wniosek taki należy niezwłocznie przekazać właściwej prokuraturze apelacyjnej lub okręgowej z jednoczesnym powiadomieniem o tym strony wzywającej.

§ 293. W przypadku otrzymania wniosku nie zawierającego informacji umożliwiających jego wykonanie, należy zwrócić się do strony wzywającej o jego uzupełnienie lub wyjaśnienia w tym zakresie.

§ 294. Wniosek organu obcego państwa o dopuszczenie do udziału w czynnościach jego przedstawiciela rozpoznaje prokurator apelacyjny lub okręgowy właściwy dla miejsca wykonania tych czynności.

Rozdział 2

Przejęcie i przekazanie ścigania karnego

§ 295. W wypadku przejęcia przez polskie organy wymiaru sprawiedliwości ścigania karnego na podstawie wniosku skierowanego przez państwo obce, o którym mowa w art. 590 § 1 k.p.k., po zakończeniu postępowania, odpis prawomocnej decyzji należy przesłać bezpośrednio zagranicznemu organowi sądowemu lub za pośrednictwem Prokuratury Generalnej, gdy taki tryb porozumiewania się wynika z umowy międzynarodowej.

§ 296. 1. Wniosek o przejęcie ścigania karnego kierowany do państwa obcego przez polskie organy wymiaru sprawiedliwości, o którym mowa w art. 591 § 1 k.p.k., powinien zawierać:

- 1) oznaczenie organu wzywającego, włącznie ze wskazaniem numeru telefonu i telefaksu, a w miarę możliwości także osoby wyznaczonej do kontaktu oraz jej adresu poczty elektronicznej;
- 2) przedmiot i podstawę wniosku;
- 3) imię, nazwisko, datę i miejsce urodzenia, obywatelstwo, miejsce zamieszkania lub pobytu oraz imiona rodziców podejrzanego;
- 4) zwięzły opis stanu faktycznego oraz informacje dotyczące rozmiaru szkody.

2. Do wniosku dołącza się akta sprawy zawierające uwierzytelnione odpisy materiału dowodowego oraz wyciągi z przepisów karnych dotyczących kwalifikacji czynu będącego przedmiotem postępowania oraz przedawnienia karalności czynu.

3. W przypadku akt przekazywanych za granicę za pośrednictwem Prokuratury Generalnej, należy przygotować dwa egzemplarze wyżej wymienionych odpisów oraz

w razie wątpliwości uzgodnić z Prokuraturą Generalną sposób przekazania dowodów rzeczowych.

4. Wniosek podlega tłumaczeniu przez tłumacza przysięgłego na język urzędowy państwa wezwanego lub inny wskazany język, chyba że umowa międzynarodowa lub porozumienie stanowi inaczej. Załączniki do wniosku tłumaczy się tylko wtedy, gdy umowa lub porozumienie tak stanowi.

§ 297. 1. Do akt sprawy przekazywanego postępowania karnego należy dołączyć udokumentowany wniosek pokrzywdzonego o naprawienie szkody wyrządzonej przestępstwem, o ile taki wniosek został złożony.

2. W sprawie, w której przejęte postępowanie karne zawiera wniosek pokrzywdzonego o naprawienie szkody należy, kierując do sądu akt oskarżenia, wnosić i popierać ten wniosek.

§ 298. 1. W razie uwzględnienia wniosku o przejęcie ścigania przez organy państwa obcego wobec osoby tymczasowo aresztowanej w Rzeczypospolitej Polskiej, prokurator sporządza nakaz wydania i przetransportowania oskarżonego do granicy Rzeczypospolitej Polskiej w uzgodnionym uprzednio terminie.

2. Nakaz, o którym mowa w ust. 1, prokurator przesyła dyrektorowi właściwego aresztu śledczego.

§ 299. 1. Wraz z osobą tymczasowo aresztowaną przekazuje się organowi państwa obcego dowody rzeczowe, o ile ich charakter na to pozwala.

2. O ile postanowiono o przekazaniu dowodów rzeczowych organowi państwa obcego w przypadkach innych niż określone w ust. 1, prokurator zwraca się do organu państwa obcego o wskazanie czasu, miejsca i sposobu ich przekazania.

§ 300. Jeżeli podejrzany nie posiada dokumentu uprawniającego do przekroczenia granicy państwa, prokurator, przed przekazaniem dyrektorowi aresztu

śledczego nakazu, o którym mowa w § 298, zwraca się o wydanie stosownego dokumentu do urzędu konsularnego lub przedstawicielstwa dyplomatycznego w Rzeczypospolitej Polskiej państwa, którego obywatelem jest tymczasowo aresztowany, a jeżeli nie jest to możliwe, występuje o wydanie dokumentu, o którym mowa w art. 75 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach.

Rozdział 3

Ekstradycja

Oddział 1

Wystąpienie z wnioskiem do państwa obcego o wydanie osoby ściganej

§ 301. 1. Wniosek o wydanie osoby ściganej powinien zawierać w szczególności:

- 1) oznaczenie organu wzywającego, włącznie z adresem, numerem telefonu i faxu oraz adresem poczty elektronicznej;
- 2) przedmiot i podstawę wniosku;
- 3) imię, nazwisko, obywatelstwo, datę i miejsce urodzenia, miejsce zamieszkania lub pobytu oraz imiona rodziców osoby ściganej;
- 4) opis czynów, w związku z którymi wnioskuje się o wydanie, czas i miejsce ich popełnienia oraz kwalifikację prawną;
- 5) informacje o przedawnieniu karalności.

2. Do wniosku dołącza się:

- 1) odpis postanowienia o tymczasowym aresztowaniu;
- 2) odpis listu gończego;
- 3) tekst przepisów mających zastosowanie w sprawie, w tym tekst przepisów o przedawnieniu;
- 4) w miarę możliwości: fotografię lub inne materiały identyfikacyjne osoby ściganej.

§ 302. Wniosek o wydanie w dwóch egzemplarzach i wraz z załącznikami prokurator apelacyjny lub okręgowy przesyła do Prokuratury Generalnej w celu nadania dalszego biegu.

§ 303. Prokurator, który wnioskował o wydanie, zawiadamia areszt śledczy, w którym osadzono osobę wydaną, jakie postępowanie było podstawą wydania a także, że osoba wydana nie może być bez zgody państwa wydającego ścigana, skazana ani pozbawiona wolności w celu wykonania kary pozbawienia wolności za inne przestępstwo popełnione przed dniem wydania, niż to, w związku z którym nastąpiło wydanie.

Oddział 2

Wydanie osoby ściganej na wniosek państwa obcego

§ 304. 1. Czynności zastrzeżone dla prokuratora powinny być wykonywane przez prokuratora właściwej prokuratury okręgowej. W toku tych czynności należy przede wszystkim ustalić, czy zachodzą warunki do wydania osoby ściganej.

2. O wyjaśnienie wątpliwości w przedmiocie obywatelstwa osoby objętej wnioskiem państwa obcego o ekstradycję należy zwracać się do właściwego urzędu, a w przypadku stwierdzenia, że uzyskanie dowodów obywatelstwa polskiego nastąpiło z naruszeniem prawa, należy wystąpić o unieważnienie odnośnych dokumentów.

3. Jeżeli w toku czynności zajdzie potrzeba uzyskania dodatkowych informacji od organu występującego o ekstradycję, należy zebrane materiały wraz z odpowiednim wnioskiem przedstawić Prokuraturze Generalnej.

§ 305. Po ustaleniu, że osoba wskazana we wniosku państwa obcego podlega ekstradycji, prokurator przesłuchuje tę osobę w charakterze podejrzanego oraz w miarę potrzeby zabezpiecza dowody, po czym wnosi sprawę do właściwego miejscowo sądu okręgowego.

§ 306. Prokurator bierze udział w posiedzeniu sądu, dotyczącym wydania opinii w przedmiocie ekstradycji.

§ 307. 1. Przy występowaniu do sądu z wnioskiem o zastosowanie tymczasowego aresztowania na wniosek organu państwa obcego obowiązują ogólne przepisy o dopuszczalności stosowania środków zapobiegawczych.

2. Zawiadamiając bezpośrednio organ ścigający państwa obcego i Prokuraturę Generalną o zastosowaniu przez sąd tymczasowego aresztowania cudzoziemca, należy podać datę zatrzymania.

Rozdział 4

Postępowanie w stosunku do cudzoziemców i osób korzystających z immunitetów

§ 308. Poza przypadkami określonymi w art. 586 § 1 i art. 613 § 1 k.p.k. oraz gdy nie nastąpiło pouczenie o treści art. 138 k.p.k., doręczenie pisma stronie i osobie składającej poręczenie majątkowe, a przebywającej na terytorium państwa, z którym Rzeczpospolita Polska zawarła umowę o obrocie prawnym, odbywa się w trybie przewidzianym w tej umowie; osobie przebywającej na terytorium innego państwa, doręcza się pismo wraz z tłumaczeniem drogą pocztową za zwrotnym pokwitowaniem odbioru.

§ 309. 1. O zastosowaniu przez sąd i uchyleniu tymczasowego aresztowania wobec obywatela państwa obcego prokurator apelacyjny lub prokurator okręgowy bezzwłocznie powiadamia Prokuraturę Generalną oraz wysyła pisemne zawiadomienie bezpośrednio do właściwego terytorialnie urzędu konsularnego lub do właściwego przedstawicielstwa dyplomatycznego. W odniesieniu do obywateli państw obcych, z którymi Rzeczpospolita Polska nie utrzymuje stosunków dyplomatycznych, oraz osób korzystających z prawa azylu, zawiadomienie kieruje się do Departamentu

Konsularnego i Polonii Ministerstwa Spraw Zagranicznych, a jego kopię przesyła się do Prokuratury Generalnej.

2. Zawiadomienie o zastosowaniu tymczasowego aresztowania, o którym mowa w ust. 1, powinno zawierać, poza danymi osobowymi, określeniem obywatelstwa i miejsca zamieszkania, oznaczenie dokumentu tożsamości, treść przedstawionego zarzutu wraz z kwalifikacją prawną czynu i podstawą prawną tymczasowego aresztowania, datę zatrzymania i miejsce osadzenia.

3. Dokument tożsamości cudzoziemca, wobec którego zastosowano tymczasowe aresztowanie, deponuje się w areszcie śledczym.

4. O udzieleniu zezwolenia właściwemu przedstawicielowi dyplomatycznemu lub konsularnemu na widzenie z tymczasowo aresztowanym cudzoziemcem decyduje prokurator apelacyjny, prokurator okręgowy lub wyznaczony przez niego prokurator, mając na uwadze zasady i terminy określone w konwencji konsularnej i innych umowach międzynarodowych, jeżeli zawarte zostały z państwem, którego obywatelem jest tymczasowo aresztowany.

§ 310. 1. Prokurator apelacyjny lub prokurator okręgowy bezzwłocznie powiadamia za pośrednictwem Prokuratury Generalnej Protokół Dyplomatyczny Ministerstwa Spraw Zagranicznych o prowadzeniu postępowania karnego, dotyczącego osoby korzystającej z immunitetu dyplomatycznego i konsularnego.

2. Na prokuratorze apelacyjnym lub prokuratorze okręgowym spoczywa obowiązek powiadamiania Prokuratury Generalnej o decyzjach procesowych wydawanych w sprawach, o których mowa w ust.1.

3. Odpis decyzji kończącej postępowanie karne doręcza osobie korzystającej z immunitetu dyplomatycznego lub konsularnego Protokół Dyplomatyczny Ministerstwa Spraw zagranicznych na wniosek Prokuratury Generalnej.

Rozdział 5

Współpraca w ramach Unii Europejskiej

Oddział 1

Przekazywanie osób ściganych na podstawie europejskiego nakazu aresztowania

§ 311. 1. W sytuacji określonej w art. 607a k.p.k. wniosek o wydanie europejskiego nakazu aresztowania, zwanego dalej „nakazem”, kieruje do sądu okręgowego właściwy miejscowo prokurator apelacyjny lub okręgowy.

2. Jeżeli miejsce pobytu osoby ściganej jest znane, prokurator jednocześnie wnosi do sądu okręgowego o przekazanie nakazu właściwemu organowi sądowemu państwa wykonania nakazu.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, gdy osoba ścigana przebywa na terytorium państwa uczestniczącego w Systemie Informacyjnym Schengen, zwanym dalej „SIS”, przesyła się, z zastrzeżeniem § 328 ust. 1, w formie zapisu elektronicznego odpis nakazu (pdf) i jego tłumaczenie na język angielski (doc, txt lub rtf), w sposób zapewniający poufność i integralność przekazywanych danych, bezpośrednio na adres poczty elektronicznej Biura SIRENE, po czym dokonuje się bezzwłocznie wpisu danych tej osoby do SIS.

4. W przypadku, gdy miejsce pobytu osoby ściganej nie jest znane, a istnieje podejrzenie, że osoba ścigana może przebywać na terytorium państwa uczestniczącego w SIS, przesyła się, z zastrzeżeniem § 328 ust. 1, w formie zapisu elektronicznego odpis nakazu (pdf) i jego tłumaczenie na język angielski (doc, txt lub rtf) wraz z wnioskiem o wdrożenie poszukiwań międzynarodowych (pdf) w sposób zapewniający poufność i integralność przekazywanych danych, bezpośrednio na adres poczty elektronicznej Biura SIRENE, po czym dokonuje się bezzwłocznie wpisu danych tej osoby do SIS. Odpis wniosku o wdrożenie poszukiwań międzynarodowych wraz z informacją o przekazaniu odpisu nakazu i jego tłumaczenia na język angielski do Biura SIRENE przesyła się do wiadomości Prokuraturze Generalnej.

5. Przepisy ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio w przypadku ustalenia, że osoba ścigana przebywa lub gdy istnieje podejrzenie, że może ona przebywać na terytorium państwa uczestniczącego w SIS, niebędącego państwem członkowskim Unii Europejskiej.

6. Przejęcia osoby ściganej przekazywanej do Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie nakazu, dokonuje właściwa prokuratura apelacyjna lub okręgowa po bezpośrednich uzgodnieniach z organem sądowym państwa wykonania nakazu albo za pośrednictwem punktów kontaktowych Europejskiej Sieci Sądowniczej lub Prokuratury Generalnej.

7. Prokurator zawiadamia areszt śledczy, w którym osadzono osobę przekazaną, jakie postępowanie było podstawą przekazania a także, że osoba przekazana nie może być bez zgody organu sądowego państwa wykonania nakazu ścigana, skazana ani pozbawiona wolności w celu wykonania kary pozbawienia wolności za inne przestępstwo popełnione przed dniem przekazania, niż to, w związku z którym nastąpiło przekazanie.

§ 312. 1. Organem uprawnionym do przyjęcia europejskiego nakazu aresztowania, o którym mowa w art. 607k § 1 k.p.k., zwanego dalej „nakazem europejskim”, wydanego przez organ innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, jest właściwy miejscowo prokurator okręgowy.

2. Po dokonaniu czynności, o których mowa w art. 607k § 2-4 k.p.k., prokurator okręgowy kieruje sprawę do właściwego miejscowo sądu okręgowego z wnioskiem o wydanie postanowienia w przedmiocie przekazania osoby ściganej. Kierując wniosek o wydanie postanowienia o przekazaniu osoby ściganej, prokurator wnosi jednocześnie, jeżeli istnieją przesłanki, o zastosowanie wobec tej osoby tymczasowego aresztowania lub innego środka zapobiegawczego.

§ 313. Udział prokuratora w czynnościach sądu okręgowego związanych z wydaniem i wykonaniem europejskiego nakazu aresztowania jest obowiązkowy.

§ 314. O każdym przypadku wystąpienia do sądu okręgowego o wydanie nakazu oraz o przyjęciu nakazu europejskiego od organu państwa członkowskiego Unii Europejskiej, a także o decyzji sądu w tym zakresie prokurator okręgowy niezwłocznie informuje Prokuraturę Generalną. Prokuraturę Generalną należy również

informować o niedotrzymaniu terminów wydania postanowienia w przedmiocie przekazania osoby ściganej, określonych w art. 607m k.p.k., oraz o wystąpieniu przeszkód w jej przekazaniu, o których mowa w art. 607n § 2 k.p.k.

Oddział 2

Obrót prawny związany z wykonywaniem orzeczeń

§ 315. O wykonanie postanowienia o zatrzymaniu dowodów lub mającego na celu zabezpieczenie mienia występuje prokurator właściwej prokuratury apelacyjnej lub okręgowej.

§ 316. Wystąpienie o wykonanie, chociażby nieprawomocnego, postanowienia o zatrzymaniu dowodów lub mającego na celu zabezpieczenie mienia kieruje się bezpośrednio do właściwego organu sądowego innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, chyba że oświadczenie złożone przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej stanowi inaczej.

§ 317. Prokurator, który występował o wykonanie postanowienia o zatrzymaniu dowodów lub mającego na celu zabezpieczenia mienia, w razie potrzeby prowadzi konsultacje z organem sądowym innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, a w szczególności przekazuje, na żądanie tego organu, dalsze niezbędne informacje umożliwiające wykonanie tego postanowienia.

§ 318. Orzeczenie organu sądowego innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej o zatrzymaniu dowodów lub mające na celu zabezpieczenie mienia wykonuje prokurator właściwej miejscowo prokuratury okręgowej albo prokurator prokuratury rejonowej pod nadzorem prokuratury okręgowej.

§ 319. Po ustaleniu, że dowody lub mienie znajdują się lub są przechowywane na terytorium Polski i nie zachodzą przesłanki do odmowy wykonania orzeczenia, prokurator wydaje postanowienie w przedmiocie wykonania tego orzeczenia bez

konieczności wydawania postanowień o zatrzymaniu dowodów lub zabezpieczeniu mienia na podstawie krajowych przepisów kodeksu postępowania karnego.

§ 320. Jeżeli okaże się, że dowody lub mienie, których dotyczy orzeczenie sądowego organu innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, znajdują się lub są przechowywane w okręgu działania różnych prokuratur okręgowych, jednostka do której wpłynęło orzeczenie przekazuje niezwłocznie jego odpisy wszystkim właściwym miejscowo prokuraturom okręgowym, powiadamiając o tym organ sądowy państwa członkowskiego Unii Europejskiej, który wystąpił z orzeczeniem. Wówczas każda z właściwych miejscowo prokuratur bada, czy nie zachodzą przesłanki do odmowy wykonania orzeczenia, jak również wydaje postanowienie w przedmiocie wykonania tego orzeczenia.

§ 321. Decyzję o wstrzymaniu wykonania orzeczenia o zatrzymaniu dowodów lub mającego na celu zabezpieczenie mienia prokurator powinien podjąć najpóźniej w momencie wydawania postanowienia w przedmiocie wykonania tych orzeczeń.

Oddział 3

Pozostałe formy współpracy

§ 322. 1. W ramach prowadzonego postępowania powszechne jednostki organizacyjne prokuratury współpracują z instytucjami Unii Europejskiej, w tym w szczególności EUROJUST, Europejską Siecią Sądową (EJN) oraz Europejskim Urzędem do Spraw Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF).

2. Jeżeli przepisy nie stanowią inaczej, prokuratorzy apelacyjni i okręgowi porozumiewają się z instytucjami określonymi w ust. 1 bezpośrednio. W sprawach zawiłych, jeżeli wymagają tego okoliczności sprawy, komunikacja taka odbywać się może za pośrednictwem Prokuratury Generalnej.

§ 323. 1. W sprawach o charakterze transgranicznym, prowadzonych o przestępstwa dużej wagi, w szczególności popełnione w grupie zorganizowanej,

prokuratorzy apelacyjni i okręgowi mogą zwrócić się do Krajowego Przedstawiciela Polski w Eurojust w celu podjęcia przez Eurojust :

- 1) działań koordynujących postępowania prowadzone lub nadzorowane przez prokuraturę z działaniami organów sądowych innych państw członkowskich UE;
- 2) działań mających na celu przyspieszenie wykonania wniosku o pomoc prawną, europejskiego nakazu aresztowania oraz innych instrumentów z zakresu współpracy międzynarodowej.

2. Powszechne jednostki organizacyjne prokuratury umożliwiają realizację zadań Krajowego Przedstawiciela Polski w EUROJUST poprzez udzielanie informacji na kierowane przez niego zapytania.

§ 324. 1. W ramach prowadzonych postępowań prokuratorzy mogą zwracać się do punktów kontaktowych EJM ustanowionych dla obszaru właściwości danej prokuratury apelacyjnej o pomoc w uzyskaniu informacji o prawie i praktyce państw działających w ramach EJM, w tym dotyczących w szczególności:

- 1) prawidłowego przygotowania wniosku o pomoc prawną, europejskiego nakazu aresztowania oraz innych instrumentów z zakresu współpracy międzynarodowej;
- 2) ustalenia organów właściwych do przyjmowania takich wystąpień;
- 3) stanu ich realizacji przez organ Strony wezwanej.

2. Powszechne jednostki organizacyjne prokuratury umożliwiają realizację zadań EJM poprzez przekazywanie informacji na zapytania polskich punktów kontaktowych sieci.

§ 325. 1. W sprawach o przestępstwa skierowane przeciwko interesom finansowym UE prokuratorzy apelacyjni i okręgowi mogą zwrócić się do OLAF o udzielenie informacji, udostępnienie materiałów albo podjęcie działań koordynacyjnych niezbędnych dla potrzeb prowadzonego postępowania. Wystąpienia dotyczyć mogą również uzyskania informacji z zakresu funkcjonowania instytucji UE.

2. Powszechne jednostki organizacyjne prokuratury umożliwiają realizację zadań OLAF poprzez udzielanie informacji na kierowane przez Urząd zapytania, jak również udostępnianie, w granicach przewidzianych przepisami prawa, materiałów z prowadzonych postępowań.

Rozdział 6
Dostęp do danych
Systemu Informacyjnego Schengen (SIS) oraz Systemu Informacji
Wizowej (VIS)

§ 326. Prokurator apelacyjny oraz prokurator okręgowy zapewniają całodobowy kontakt z Biurem SIRENE poprzez zorganizowanie systemu dyżurów pełnionych przez prokuratorów kierowanej przez siebie jednostki.

§ 327. Przetwarzanie danych SIS odbywa się poprzez Centralną Bazę Danych Systemu Informatycznego Prokuratury.

§ 328. 1. Wpisów, modyfikacji oraz usunięcia danych SIS w sprawach pozostających na etapie postępowania przygotowawczego dokonują prokuratury apelacyjne i prokuratury okręgowe.

2. Wpisów danych SIS dotyczących osób, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1 lub 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 2007 r. o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Systemie Informacji Wizowej (Dz. U. Nr 165, poz. 1170 oraz z 2008 r. Nr 195, poz. 1198 i Nr 216, poz. 1367), zwanej dalej „ustawą o SIS oraz VIS”, dokonuje się bezzwłocznie w przypadku ustalenia, że osoba poszukiwana przebywa lub zaistnienia podejrzenia, że może ona przebywać na terytorium państwa uczestniczącego w SIS.

3. Wpisów danych SIS dotyczących osób, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 i przedmiotów, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 8 ustawy o SIS oraz VIS, można dokonywać w przypadku ustalenia, że osoby te przebywają, a przedmioty te znajdują

się lub zaistnienia podejrzenia, że osoby te mogą przebywać, a przedmioty te mogą znajdować się na terytorium państwa uczestniczącego w SIS oraz gdy uzasadnia to waga lub charakter sprawy.

§ 329. 1. Obowiązkiem prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w sprawie, w której podjęto czynności poszukiwawcze za pośrednictwem SIS jest dbałość o aktualność danych wpisanych do SIS, w tym o bezzwłoczną modyfikację lub usunięcie danych nieaktualnych.

2. Bezpośrednio po przekazaniu osoby, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1 lub 2 ustawy o SIS oraz VIS, uchyleniu nakazu albo w przypadku, gdy nastąpiło przedawnienie karalności przestępstwa, dokonuje się usunięcia danych nieaktualnych.

3. Prokurator, do którego zadań należy wykonywanie czynności z zakresu obrotu prawnego z zagranicą, nie rzadziej niż co 6 miesięcy, żąda nadesłania informacji o stanie spraw, w których dokonano wpisu i podejmuje działania zmierzające do zapewnienia aktualności danych wpisanych do SIS.

§ 330. Wglądu do zawartych w SIS danych dotyczących osób i przedmiotów, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1 - 5, 7 i 8 ustawy o SIS oraz VIS można dokonywać wyłącznie w sytuacji, gdy uzasadniają to potrzeby postępowania karnego.

§ 331. W przypadku stwierdzenia, że dane osoby biorące udział w postępowaniu lub dane przedmioty zatrzymanego dla potrzeb postępowania karnego są zarejestrowane w SIS, podejmuje się niezwłocznie czynności umożliwiające realizację działań wnioskowanych we wpisie oraz informuje Biuro SIRENE przy użyciu formularzy, których wzory określono w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 4 ust. 5 ustawy o SIS oraz VIS.

§ 332. W przypadku stwierdzenia wpisu dokonanego przez organ innego państwa, który wymaga zastrzeżenia w SIS z uwagi na zaistnienie przesłanki, o której mowa w art. 604 § 1 pkt 1 albo art. 607p § 1 pkt 4 lub § 2 k.p.k. prokurator, do którego

zadań należy wykonywanie czynności z zakresu obrotu prawnego z zagranicą niezwłocznie informuje Biuro SIRENE o konieczności dokonania takiego zastrzeżenia.

§ 333. W przypadku braku bezpośredniego dostępu do danych SIS spowodowanego przyczynami niezależnymi od prokuratury, wpisów danych SIS, ich modyfikacji oraz usunięcia dokonują prokuratury apelacyjne i prokuratury okręgowe za pośrednictwem centralnego organu technicznego Krajowego Systemu Informatycznego przy użyciu karty wpisu, o której mowa w art. 22 ust. 1 ustawy o SIS oraz VIS.

§ 334. Z zastrzeżeniem wynikającym z art. 7 ust. 1 pkt 1-3 ustawy o SIS oraz VIS, w przypadku zaistnienia potrzeby uzyskania wglądu do danych Systemu Informacji Wizowej prokurator apelacyjny lub prokurator okręgowy zwraca się z odpowiednim wnioskiem do Komendanta Głównego Policji, jako centralnego punktu dostępu do Krajowego Systemu Informatycznego, o którym mowa w art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy o SIS oraz VIS.

Dział V

Udział prokuratora w postępowaniu sądowym w sprawach karnych

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 335. W postępowaniu przed sądem prokurator sprawuje funkcję oskarżyciela publicznego oraz podejmuje czynności zmierzające do prawidłowego i jednolitego stosowania prawa. W tym celu:

- 1) bierze udział w rozprawach i posiedzeniach;
- 2) składa wnioski co do wymiaru kary i innych rozstrzygnięć;
- 3) zaskarża orzeczenia i zarządzenia, które uznaje za niesłuszne.

§ 336. Prokurator w toku postępowania sądowego dąży do realizacji celów postępowania karnego określonych w art. 2 § 1 k.p.k. oraz współdziała z sądem w przeprowadzeniu procesu rzetelnego, sprawnego i z poszanowaniem godności uczestników postępowania.

Rozdział 2

Udział prokuratora w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji

§ 337. 1. Prokurator uczestniczy w posiedzeniach sądu, gdy ustawa tak stanowi, oraz gdy sąd rozpoznaje wniosek prokuratora albo rozstrzyga zażalenie na jego decyzję.

2. W posiedzeniu sądu rozpoznającego zażalenie na zatrzymanie udział prokuratora jest obowiązkowy, gdy zatrzymanie nastąpiło na jego zarządzenie lub gdy w trybie nadzoru prokurator stwierdził uchybienia w przebiegu tej czynności.

3. Prokurator powinien uczestniczyć także w innych posiedzeniach, gdy wymaga tego interes postępowania.

§ 338. 1. Do udziału w rozprawie (posiedzeniu) powinien być wyznaczony prokurator, który w danej sprawie prowadził lub nadzorował postępowanie przygotowawcze albo sporządził akt oskarżenia.

2. W sprawach skomplikowanych, a także w wypadku, gdy postępowanie prowadził zespół prokuratorów, w celu zapewnienia prawidłowego toku postępowania przed sądem do udziału w rozprawie można wyznaczyć więcej niż jednego prokuratora.

3. Odstępstwa od zasady, określonej w ust. 1, są dopuszczalne w uzasadnionych przypadkach, a w postępowaniu przed sądem okręgowym tylko w przypadkach szczególnie uzasadnionych.

§ 339. Na rozprawie (posiedzeniu) prokurator składa wnioski we wszystkich kwestiach wymagających rozstrzygnięcia przez sąd i wypowiada się co do wniosków zgłaszanych przez uczestników postępowania. Wypowiedzi prokuratora zawierają

należycie sprecyzowane stanowisko. Prokurator zwraca uwagę, aby jego wypowiedzi były zaprotokołowane z możliwą dokładnością.

§ 340. Prokurator w przemówieniu końcowym, po przedstawieniu istotnych okoliczności sprawy, omówieniu i ocenie dowodów, wskazuje na prawne i społeczne aspekty sprawy, uzasadniając kwalifikację prawną czynu, rodzaj i wymiar wnioskowanej kary i środków karnych oraz innych rozstrzygnięć.

§ 341. W sprawach, w których funkcje oskarżycielskie przed sądami rejonowymi wykonują przedstawiciele innych organów, prokurator zapoznaje się z treścią orzeczeń i w miarę potrzeby zaskarża je. Organom tym prokurator udziela wskazówek i zaleceń w wypełnianiu funkcji oskarżycielskiej.

§ 342. 1. Z przebiegu i wyników rozprawy (posiedzenia) prokurator składa niezwłocznie sprawozdanie wraz z własną oceną orzeczenia (zarządzenia) przełożonemu, który swoim podpisem pod adnotacją w aktach podręcznych stwierdza przyjęcie sprawozdania. W szczególności prokurator informuje przełożonego o zastosowaniu przez sąd przepisu art. 387 i 397 k.p.k., czyniąc o tym adnotację w aktach podręcznych. W sprawach rozpoznawanych bez udziału prokuratora zasadność orzeczenia bada i składa sprawozdanie wyznaczony prokurator.

2. Przełożony, niezależnie od oceny prokuratora, może złożyć wniosek o sporządzenie na piśmie uzasadnienia orzeczenia. Wniosek o sporządzenie na piśmie uzasadnienia orzeczenia, które wydano w sprawie obejmującej więcej niż jednego oskarżonego, powinien wskazywać, którego z oskarżonych dotyczy.

3. W przypadku określonym w ust. 2 po uzyskaniu sporządzonego na piśmie uzasadnienia orzeczenia przełożony może wyznaczyć innego prokuratora, niż uczestniczący w rozprawie, do dokonania oceny zasadności orzeczenia. Ocenę taką poprzedza zapoznanie się z aktami danej sprawy. W razie stwierdzenia braku podstaw do zaskarżenia orzeczenia, prokurator przedstawia swoją ocenę na piśmie.

Rozdział 3

Środki odwoławcze

§ 343. 1. Środek odwoławczy od orzeczenia sądu pierwszej instancji przesyła do sądu prokurator, który skierował akt oskarżenia.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia środka odwoławczego.

§ 344. 1. Przy powoływaniu się na dowód należy w uzasadnieniu środka odwoławczego wskazać numer karty akt sprawy, a także postanowienia o ujawnieniu dowodu.

2. Jeżeli w środku odwoławczym powołuje się dowody objęte wnioskiem o sprostowanie protokołu rozprawy, a w kwestii tej nie nastąpiło jeszcze rozstrzygnięcie, treść dowodów można także podać w brzmieniu określonym we wniosku o sprostowanie protokołu rozprawy.

§ 345. 1. Równocześnie z przesłaniem do sądu środka odwoławczego należy przekazać prokuratorowi, który będzie występował przed sądem odwoławczym, akta podręczne wraz z odpisem zaskarżonego orzeczenia i dodatkowym odpisem środka odwoławczego.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio po otrzymaniu z sądu zawiadomienia o przyjęciu środka odwoławczego wniesionego przez oskarżonego, z tym że z aktami podręcznymi przesyła się w miarę możliwości odpis wyroku i tego środka.

Rozdział 4

Udział prokuratora w postępowaniu przed sądem odwoławczym

§ 346. Do udziału w rozprawach i posiedzeniach sądu odwoławczego wyznacza prokuratora naczelnik właściwego wydziału, który decyduje także o potrzebie złożenia pisemnego wniosku. Przepis § 338 stosuje się odpowiednio.

§ 347. Prokurator uczestniczący w postępowaniu przed sądem odwoławczym cofa środek odwoławczy w przypadkach określonych w art. 429 § 1 k.p.k., a także, który

uznał za oczywiście bezzasadny lub z innych względów w sposób oczywisty nie rokujący powodzenia.

§ 348. O cofnięciu środka odwoławczego należy zawiadomić prokuratora, który zaskarżył orzeczenie, podając mu motywy tej decyzji.

§ 349. 1. W postępowaniu przed sądem odwoławczym przepis § 339 stosuje się odpowiednio.

2. W razie potrzeby, wynikającej z charakteru sprawy lub wagi rozstrzyganych problemów, sporządza się wniosek na piśmie.

§ 350. Akta podręczne zwraca się właściwej prokuraturze, podając w miarę potrzeby główne motywy stanowiska sądu odwoławczego oraz ocenę tego stanowiska.

§ 351. Zwracając akta podręczne prokuratorowi okręgowemu (rejonowemu), powiadamia się go o dostrzeżonych w postępowaniu odwoławczym uchybieniach postępowania przygotowawczego lub sądowego, a w miarę potrzeby podejmuje się odpowiednie środki oddziaływania służbowego.

Rozdział 5

Zaskarżanie prawomocnych orzeczeń

§ 352. 1. W razie stwierdzenia w orzeczeniu sądu odwoławczego uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa, o którym mowa w art. 523 k.p.k., wniosek o doręczenie orzeczenia kieruje do sądu odwoławczego odpowiednio naczelnik właściwego wydziału prokuratury apelacyjnej lub okręgowej. W przypadku, o którym mowa w art. 457 § 2 k.p.k. przy kierowaniu wniosku o doręczenie orzeczenia z uzasadnieniem, stosuje się odpowiednio § 342 ust. 2 zdanie drugie.

2. Kasację od orzeczenia, o którym mowa w ust. 1, sporządzoną przez prokuratora prokuratury apelacyjnej lub prokuratury okręgowej, wnosi do Sądu

Najwyższego za pośrednictwem sądu odwoławczego odpowiednio prokurator apelacyjny lub prokurator okręgowy.

3. Przepis § 345 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

4. Pisemną odpowiedź na kasację składa odpowiednio prokurator prokuratury apelacyjnej lub okręgowej w terminie 14 dni od dnia otrzymania kasacji innej strony. Uznając kasację za oczywiście bezzasadną, prokurator zarządza przesłanie odpowiedzi podmiotom wymienionym w art. 530 § 5 k.p.k., o czym informuje sąd, a po nadejściu zwrotnych poświadczeń jej odbioru przesyła je do sądu w ślad za odpowiedzią na kasację.

5. W przypadku niesporządzenia przez sąd odwoławczy uzasadnienia orzeczenia w czasie powodującym zagrożenie upływu terminu, o którym mowa w art. 524 § 3 k.p.k., prokurator apelacyjny lub prokurator okręgowy, na dwa miesiące przed upływem tego terminu, powinien zawiadomić o tym prezesa sądu odwoławczego.

§ 353. 1. Wniosek o wniesienie przez Prokuratora Generalnego kasacji w trybie art. 521 k.p.k. składa odpowiednio prokurator apelacyjny albo prokurator okręgowy. W przypadku, gdy kasacja ma być wniesiona na niekorzyść oskarżonego, wniosek taki powinien być złożony nie później, niż na 4 miesiące od daty uprawomocnienia się orzeczenia.

2. Wraz z wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, przesyła się akta główne oraz akta podręczne sprawy.

§ 354. 1. Uznając potrzebę wznowienia postępowania sądowego z urzędu lub na skutek podania uprawnionej osoby, prokurator rejonowy przedstawia prokuratorowi okręgowemu stosowny wniosek wraz z aktami sprawy.

2. W razie uznania podania za niezasadne, pozostawia się je bez biegu i powiadamia o tym zainteresowanego, podając motywy odmowy.

3. W sprawie, w której akt oskarżenia wniósł prokurator okręgowy, wniosek o skierowanie do sądu wniosku o wznowienie postępowania z urzędu lub zasługujące na uwzględnienie podanie uprawnionej osoby o wznowienie postępowania przesyła się prokuratorowi apelacyjnemu.

4. Wniosek o wznowienie postępowania przesyła do właściwego sądu odpowiednio prokurator apelacyjny lub prokurator okręgowy.

§ 355. Do udziału prokuratora Prokuratury Generalnej przed Sądem Najwyższym w postępowaniu kasacyjnym i dotyczącym wznowienia postępowania stosuje się odpowiednio przepisy rozdziału 4.

Dział VI

Udział prokuratora w postępowaniu wykonawczym

§ 356. 1. W przypadku ujawnienia okoliczności dających podstawę do odwołania odroczenia, przerwy w wykonaniu kary pozbawienia wolności lub warunkowego przedterminowego zwolnienia albo do podjęcia zawieszono postępowania wykonawczego, prokurator bezzwłocznie występuje do sądu ze stosownym wnioskiem.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności i warunkowego umorzenia postępowania.

§ 357. Prokurator powinien brać udział w posiedzeniach sądu, gdy sąd pierwszej lub drugiej instancji rozstrzyga:

- 1) prośbę o ułaskawienie;
- 2) wątpliwości co do wykonania orzeczenia lub zarzuty co do obliczenia kary;
- 3) o zamianie kary pozbawienia wolności na grzywnę wobec cudzoziemca;
- 4) w przedmiocie umorzenia lub zawieszenia postępowania;
- 5) w przedmiocie odroczenia wykonania kary oraz warunkowego zawieszenia wykonania kary;
- 6) o zamianie kary grzywny lub kary ograniczenia wolności na zastępczą karę pozbawienia wolności;
- 7) w przedmiocie wykonania kary pozbawienia wolności po zwolnieniu skazanego ze szpitala psychiatrycznego lub z zakładu leczenia odwykowego;
- 8) w przedmiocie zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności warunkowo zawieszonoj oraz odwołania warunkowego przedterminowego zwolnienia;

9) w przedmiocie udzielenia zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego oraz uchylenia takiego zezwolenia.

§ 358. Prokurator powinien rozważyć potrzebę wzięcia udziału w posiedzeniu sądu również w innych sprawach, zwłaszcza zawiłych lub poruszających opinię społeczną.

§ 359. Biorąc udział w posiedzeniu sądu, prokurator ustosunkowuje się do rozpatrywanych wniosków i kwestii z nimi związanych, a następnie ocenia zasadność orzeczenia sądu oraz potrzebę jego zaskarżenia, jeżeli uzna je za wadliwe lub niesłuszne.

Dział VII

Postępowanie o ułaskawienie

§ 360. 1. Jeżeli z treści otrzymanego pisma wynika, że zawiera ono prośbę o ułaskawienie, prokurator przesyła je do właściwego sądu pierwszej instancji.

2. Biorąc udział w posiedzeniu sądu rozpoznającego prośbę o ułaskawienie, prokurator powinien zwracać uwagę na to, czy okoliczności, o których mowa w art. 563 k.p.k., są należycie wyjaśnione i poparte dowodami. Prokurator zwraca w szczególności uwagę, czy:

- 1) wskazane w prośbie, a powstałe po wydaniu wyroku, zdarzenia są należycie udokumentowane;
- 2) zebrano dokumenty dotyczące zachowania się skazanego po wydaniu wyroku, a zwłaszcza:
 - a) aktualny wywiad środowiskowy,
 - b) opinie z miejsca pracy,
 - c) aktualne dane o karalności,
 - d) opinie o zachowaniu się w zakładzie karnym w okresie odbywania kary pozbawienia wolności,

e) dane dotyczące zakresu wykonania orzeczonych kar i środków karnych oraz uiszczenia kosztów i opłat sądowych.

3. Przychylając się do prośby na posiedzeniu sądu, prokurator zajmuje równocześnie stanowisko co do udzielenia przerwy w wykonaniu kary lub wstrzymania jej wykonania.

4. Niedopuszczalne jest składanie przez prokuratora na posiedzeniu wniosku o pozostawienie prośby bez dalszego biegu, jeżeli o wydanie opinii zwrócił się Prokurator Generalny na podstawie art. 567 § 1 i 2 k.p.k.

§ 361. 1. Uznając potrzebę wszczęcia postępowania o ułaskawienie z urzędu, prokurator przedstawia prokuratorowi nadrzędnemu umotywowany wniosek wraz z aktami sprawy i odpowiednimi dokumentami.

2. W przypadku przewidzianym w art. 568 k.p.k. prokurator występuje równocześnie do Prokuratora Generalnego z wnioskiem o wstrzymanie wykonania kary lub zarządzenie przerwy w jej wykonaniu.

Dział VIII

Czynności prokuratora w sprawach odpowiedzialności podmiotów zbiorowych

§ 362. W sprawach przeciwko podejrzanym o czyny zabronione określone w art. 16 ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (Dz. U. Nr 197, poz. 1661, z późn. zm.¹²⁾) powiadomienia, o którym mowa w art. 21 ust. 4 ww. ustawy, dokonuje na piśmie prokurator, jeżeli prowadzi lub nadzoruje postępowanie przygotowawcze lub wnosi akt oskarżenia albo składa wniosek o warunkowe umorzenie postępowania.

¹²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 93, poz. 889, Nr 191, poz. 1956, Nr 243, poz. 2442, z 2005r. Nr 157, poz. 1316, Nr 178, poz. 1479, Nr 180, poz. 1492, Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 120, poz. 826, z 2007r. Nr 75, poz. 492, Nr 166, poz. 1172 oraz z 2008 r. Nr 20, poz. 106, Nr 62, poz. 504, Nr 166, poz. 1317 i Nr 214, poz. 1344 oraz z 2009 r. Nr 20, poz. 106, Nr 62, poz. 504, Nr 166, poz. 1317 i Nr 201, poz. 1540.

Kopię powiadomienia i dowód jego doręczenia podmiotowi zbiorowemu dołącza się do akt postępowania.

§ 363. 1. Z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, wniosek o pociągnięcie podmiotu zbiorowego do odpowiedzialności składa prokurator, który wniósł akt oskarżenia albo złożył wniosek o warunkowe umorzenie postępowania w sprawie przeciwko osobie, za której czyn zabroniony podmiot zbiorowy może ponieść odpowiedzialność.

2. W sprawach, w których akt oskarżenia albo wniosek o warunkowe umorzenie postępowania kieruje bezpośrednio do sądu inny uprawniony organ, wniosek składa prokurator rejonowy, na którego obszarze właściwości mieści się siedziba tego sądu.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio w sprawach o przestępstwa skarbowe, w których sąd orzekł o zezwoleniu na dobrowolne poddanie się odpowiedzialności lub umorzył postępowanie z powodu okoliczności wyłączającej ukaranie sprawcy.

§ 364. Jeżeli zachodzi uzasadniona wątpliwość co do podstaw odpowiedzialności podmiotu zbiorowego, można dokonać sprawdzenia faktów w tym zakresie w trybie określonym w art. 43 ustawy. W takim przypadku nie przesłuchuje się osoby uprawnionej do występowania w imieniu podmiotu zbiorowego.

§ 365. Składając wniosek o pociągnięcie podmiotu zbiorowego do odpowiedzialności, w razie potrzeby prokurator występuje o wydanie postanowienia o zabezpieczeniu na podstawie art. 26 ustawy wymienionej w § 362.

§ 366. Wniosek o pociągnięcie podmiotu zbiorowego do odpowiedzialności przesyła do sądu bezpośredni przełożony w stosunku do prokuratora składającego wniosek. Przepis § 243 stosuje się odpowiednio.

§ 367. 1. W rozprawie bierze udział prokurator, który złożył wniosek o pociągnięcie podmiotu zbiorowego do odpowiedzialności.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, gdy względy organizacyjne przemawiają za udziałem w rozprawie prokuratora równorzędnej jednostki organizacyjnej, na której obszarze właściwości mieści się siedziba sądu właściwego do rozpoznania sprawy. W takim przypadku akta podręczne sprawy przekazuje się kierownikowi właściwej równorzędnej jednostki organizacyjnej z odpowiednim wnioskiem.

3. Środki odwoławcze wnosi do sądu prokurator, który uczestniczył w rozprawie.

Dział IX

Postępowanie w sprawie skargi na przewlekłość postępowania przygotowawczego

§ 368. 1. Prokurator, do którego wniesiono skargę na przewlekłość postępowania przygotowawczego w trybie ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez uzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843 oraz z 2009 r. Nr 61, poz. 498), zwanej dalej „ustawą o skardze” - po stwierdzeniu swojej właściwości oraz zbadaniu wymogów formalnych skargi przekazuje ją niezwłocznie wraz z aktami głównymi postępowania przygotowawczego sądowi właściwemu dla rozpoznania skargi z wnioskiem zawierającym stanowisko co do zasadności skargi.

2. Przed przekazaniem akt prokurator zapewnia możliwość dalszego prowadzenia postępowania przygotowawczego przez sporządzenie niezbędnych odpisów lub kserokopii z akt sprawy.

§ 369. O wniesieniu skargi na przewlekłość postępowania przygotowawczego prokurator zawiadamia niezwłocznie kierownika nadrzędnej jednostki organizacyjnej, przedstawiając mu równocześnie pisemne stanowisko w przedmiocie zasadności skargi.

§ 370. Prokurator przełożony, któremu sąd doręczył odpis skargi w trybie art. 10 ust. 2a ustawy o skardze, zapewnia udział w postępowaniu przed sądem wyznaczonego prokuratora. Przepis § 345 stosuje się odpowiednio.

§ 371. W razie uwzględnienia skargi dotyczącej przewlekłości postępowania przygotowawczego będącego w toku prokurator nadrzędny obejmuje sprawę zwierzchnim nadzorem służbowym.

Dział X

Sposób realizacji zadań związanych z udziałem prokuratora w sprawach cywilnych, rodzinnych, opiekuńczych oraz ze stosunku pracy i z zakresu ubezpieczeń społecznych

§ 372. 1. Czynności prokuratora przewidziane w ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.¹⁴⁾), zwanej dalej „k.p.c.”, oraz w innych ustawach nie mogą naruszać zasady swobody

¹⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1965 r. Nr 15, poz. 113, z 1974 r. Nr 27, poz. 157 i Nr 39, poz. 231, z 1975 r. Nr 45, poz. 234, z 1982 r. Nr 11, poz. 82 i Nr 30, poz. 210, z 1983 r. Nr 5, poz. 33, z 1984 r. Nr 45, poz. 241 i 242, z 1985 r. Nr 20, poz. 86, z 1987 r. Nr 21, poz. 123, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 4, poz. 21 i Nr 33, poz. 175, z 1990 r. Nr 14, poz. 88, Nr 34, poz. 198, Nr 53, poz. 306, Nr 55, poz. 318 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 7, poz. 24, Nr 22, poz. 92 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 12, poz. 53, z 1994 r. Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, Nr 43, poz. 189, Nr 73, poz. 350 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 270, Nr 54, poz. 348, Nr 75, poz. 471, Nr 102, poz. 643, Nr 117, poz. 752, Nr 121, poz. 769 i 770, Nr 133, poz. 882, Nr 139, poz. 934, Nr 140, poz. 940 i Nr 141, poz. 944, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 757, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 269 i 271, Nr 48, poz. 552 i 554, Nr 55, poz. 665, Nr 73, poz. 852, Nr 94, poz. 1037, Nr 114, poz. 1191 i 1193 i Nr 122, poz. 1314, 1319 i 1322, z 2001 r. Nr 4, poz. 27, Nr 49, poz. 508, Nr 63, poz. 635, Nr 98, poz. 1069, 1070 i 1071, Nr 123, poz. 1353, Nr 125, poz. 1368 i Nr 138, poz. 1546, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 26, poz. 265, Nr 74, poz. 676, Nr 84, poz. 764, Nr 126, poz. 1069 i 1070, Nr 129, poz. 1102, Nr 153, poz. 1271, Nr 219, poz. 1849 i Nr 240, poz. 2058, z 2003 r. Nr 41, poz. 360, Nr 42, poz. 363, Nr 60, poz. 535, Nr 109, poz. 1035, Nr 119, poz. 1121, Nr 130, poz. 1188, Nr 139, poz. 1323, Nr 199, poz. 1939 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 9, poz. 75, Nr 11, poz. 101, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 871, Nr 93, poz. 891, Nr 121, poz. 1264, Nr 162, poz. 1691, Nr 169, poz. 1783, Nr 172, poz. 1804, Nr 204, poz. 2091, Nr 210, poz. 2135, Nr 236, poz. 2356 i Nr 237, poz. 2384, z 2005 r. Nr 13, poz. 98, Nr 22, poz. 185, Nr 86, poz. 732, Nr 122, poz. 1024, Nr 143, poz. 1199, Nr 150, poz. 1239, Nr 167, poz. 1398, Nr 169, poz. 1413 i 1417, Nr 172, poz. 1438, Nr 178, poz. 1478, Nr 183, poz. 1538, Nr 264, poz. 2205 i Nr 267, poz. 2258, z 2006 r. Nr 12, poz. 66, Nr 66, poz. 466, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 186, poz. 1379, Nr 208, poz. 1537 i 1540, Nr 226, poz. 1656 i Nr 235, poz. 1699 oraz z 2007 r. Nr 7, poz. 58, Nr 47, poz. 319, Nr 50, poz. 331, Nr 99, poz. 662, Nr 106, poz. 731, Nr 112, poz. 766 i 769, Nr 115, poz. 794, Nr 121, poz. 831, Nr 123, poz. 849, Nr 176, poz. 1243, Nr 181, poz. 1287, Nr 192, poz. 1378 i Nr 247, poz. 1845, z 2008 r. Nr 59, poz. 367, Nr 96, poz. 609, Nr 96, poz. 619, Nr 110, poz. 706, Nr 116, poz. 731, Nr 119, poz. 772, Nr 120, poz. 779, Nr 122, poz. 796, Nr 171, poz. 1056, Nr 220, poz. 1431, Nr 228, poz. 1507, Nr 231, poz. 1547 i Nr 234, poz. 1571 oraz z 2009 r. Nr 26, poz. 156, Nr 67, poz. 571, Nr 69, poz. 592 i 593, Nr 179, poz. 1395.

kształtowania stosunku cywilnoprawnego, chyba że treść lub cel tego stosunku sprzeciwia się jego naturze, ustawie lub zasadom współżycia społecznego.

2. Prokurator samodzielnie ocenia przesłanki określone w art. 7 k.p.c., uzasadniające żądanie wszczęcia postępowania cywilnego lub zgłoszenie w nim udziału. Udział prokuratora w postępowaniu przed sądem, w którym strony mają zapewnioną pomoc prawną, mogą uzasadniać wyjątkowe okoliczności sprawy.

§ 373. 1. Sprawy cywilne należą do zakresu działania jednostki organizacyjnej, na której obszarze właściwości mieści się siedziba sądu właściwego do rozpoznania sprawy cywilnej.

2. Prokurator rejonowy może podjąć czynności przed sądem okręgowym jako sądem pierwszej instancji, jeżeli uzasadniają to wyniki postępowania prowadzonego w podległej mu jednostce organizacyjnej.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się, gdy względy organizacyjne lub zawilość sprawy cywilnej przemawiają za podjęciem czynności przez prokuratora okręgowego. W takim przypadku akta sprawy lub inne materiały przekazuje się prokuratorowi okręgowemu z odpowiednim wnioskiem.

4. Jeżeli zachodzi potrzeba podjęcia czynności w postępowaniu odwoławczym w sprawie, w której w postępowaniu przed sądem okręgowym jako sądem pierwszej instancji brał udział prokurator rejonowy lub prokurator okręgowy, stosuje się odpowiednio przepisy ust. 2 i 3.

§ 374. Przed wytoczeniem powództwa na rzecz oznaczonej osoby lub jednostki organizacyjnej niebędącej osobą prawną, złożeniem żądania zabezpieczenia powództwa lub wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego prokurator porozumiewa się z zainteresowaną osobą lub jednostką, pouczając ją o przysługujących jej prawach. Jeżeli ta osoba lub jednostka nie zamierza dochodzić przysługujących jej roszczeń, prokurator podejmuje czynności tylko wtedy, gdy uzasadniają to szczególne okoliczności sprawy.

§ 375. 1. Powództwo na rzecz Skarbu Państwa o orzeczenie, na podstawie art. 412 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.¹⁵⁾), zwanej dalej „k.c.”, przepadku świadczenia lub jego wartości prokurator może wytoczyć w każdej sprawie, w której uzasadniają to dowody zebrane w postępowaniu karnym lub w postępowaniu o przestępstwo skarbowe, gdy nie został prawomocnie orzeczony w tym postępowaniu środek karny przepadku przedmiotu tego świadczenia lub jego równowartości albo ściągnięcia równowartości pieniężnej przepadku przedmiotu lub korzyści majątkowej i nie działa organ uprawniony do podejmowania czynności procesowych za Skarb Państwa.

2. Przed wytoczeniem powództwa, o którym mowa w ust. 1, nie stosuje się przepisu § 374.

3. W wyjątkowych wypadkach prokurator może inicjować wytoczenie powództwa, o którym mowa w ust. 1, przez organ uprawniony do podejmowania czynności procesowych za Skarb Państwa.

§ 376. 1. Przed wytoczeniem powództwa w sprawie o roszczenie majątkowe prokurator zwraca się na piśmie do uprawnionej osoby lub jednostki organizacyjnej niebędącej osobą prawną o przedstawienie dowodu wezwania dłużnika do spełnienia świadczenia w określonym terminie.

2. W razie potrzeby prokurator zwraca się na piśmie do obowiązanej osoby lub jednostki organizacyjnej niebędącej osobą prawną o dobrowolne spełnienie świadczenia majątkowego w określonym terminie.

¹⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1971 r. Nr 27, poz. 252, z 1976 r. Nr 19, poz. 122, z 1982 r. Nr 11, poz. 81, Nr 19, poz. 147 i Nr 30, poz. 210, z 1984 r. Nr 45, poz. 242, z 1985 r. Nr 22, poz. 99, z 1989 r. Nr 3, poz. 11, z 1990 r. Nr 34, poz. 198, Nr 55, poz. 321 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 107, poz. 464 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 17, poz. 78, z 1994 r. Nr 27, poz. 96, Nr 85, poz. 388 i Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 114, poz. 542, Nr 139, poz. 646 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 272, Nr 115, poz. 741, Nr 117, poz. 751 i Nr 157, poz. 1040, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 758, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 271, Nr 74, poz. 855 i 857, Nr 88, poz. 983 i Nr 114, poz. 1191, z 2001 r. Nr 11, poz. 91, Nr 71, poz. 733, Nr 130, poz. 1450 i Nr 145, poz. 1638, z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 141, poz. 1176, z 2003 r. Nr 49, poz. 408, Nr 60, poz. 535, Nr 64, poz. 592 i Nr 124, poz. 1151, z 2004 r. Nr 91, poz. 870, Nr 96, poz. 959, Nr 162, poz. 1692, Nr 172, poz. 1804 i Nr 281, poz. 2783, z 2005 r. Nr 48, poz. 462, Nr 157, poz. 1316 i Nr 172, poz. 1438, z 2006 r. Nr 133, poz. 935 i Nr 164, poz. 1166 oraz z 2007 r. Nr 80, poz. 538, Nr 82, poz. 557 i Nr 181, poz. 1287, z 2008 r. Nr 116, poz. 731, Nr 163, poz. 1012, Nr 220, poz. 1425 i 1431 i Nr 228, poz. 1506 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 341 i Nr 79, poz. 662.

§ 377. Powództwo przewidziane w art. 57 k.p.c. można wytoczyć zwłaszcza wtedy, gdy zachodzi potrzeba ustalenia, na podstawie art. 189 k.p.c., nieważności czynności prawnych z przyczyn określonych w art. 58 k.c.

§ 378. Składając wniosek o wszczęcie postępowania nieprocesowego, prokurator wskazuje osoby lub jednostki organizacyjne niebędące osobami prawnymi zainteresowane w sprawie, w rozumieniu art. 510 § 1 k.p.c., w celu umożliwienia im uczestnictwa w postępowaniu.

§ 379. Prokurator może zgłosić wniosek o ubezwłasnowolnienie, gdy stwierdzi, że brak jest osób do tego uprawnionych na podstawie art. 545 § 1 k.p.c. albo że osoby te bezpodstawnie uchylają się od zgłoszenia wniosku albo nie są w stanie samodzielnie go zgłosić wskutek choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego, nieporadności lub z innych wyjątkowych przyczyn.

§ 380. 1. Zgłoszenie udziału prokuratora w postępowaniu sądowym jest wskazane zwłaszcza w sprawach:

- 1) których okoliczności wskazują na to, że postępowanie dotyczy oświadczenia woli złożonego dla pozorów lub dla ukrycia innej czynności prawnej albo że strony mają na celu obejście ustawy;
- 2) przeciwko Skarbowi Państwa, jednostce samorządu terytorialnego lub innej właściwej osobie prawnej o naprawienie szkody wyrządzonej przy wykonywaniu władzy publicznej;
- 3) o stwierdzenie nieważności czynności prawnej skutkującej przeniesieniem własności lub obciążeniem nieruchomości;
- 4) dotyczących ochrony dóbr kultury oraz ochrony praw autorskich lub praw pokrewnych;

- 5) o zwolnienie od egzekucji przedmiotów majątkowych zajętych w postępowaniu karnym lub postępowaniu o przestępstwo skarbowe, chyba że prokurator jest jednym z pozwanych;
- 6) dotyczących ochrony rodziny;
- 7) o naprawienie szkody na osobie lub mieniu wyrządzonej szczególnie drastycznym działaniem sprawcy;
- 8) dotyczących ochrony środowiska naturalnego.

2. Prokurator zgłasza udział w sprawie, w której sąd zawiadomił go, na podstawie art. 59 k.p.c., że uważa jego udział za potrzebny; niezgłoszenie udziału w takiej sprawie może nastąpić tylko w wyjątkowych wypadkach.

3. W sprawach, w których postępowanie toczy się z inicjatywy prokuratora oraz w których zgłosił on udział w postępowaniu, prokurator uczestniczy w rozprawie, z zastrzeżeniem ust. 4.

4. Za zgodą prokuratora bezpośrednio przełożonego prokurator może nie uczestniczyć w rozprawie przed sądem drugiej instancji, jeżeli udział ten byłby niecelowy.

§ 381. O niezgłoszeniu udziału w sprawie, o której mowa w § 380 ust. 2, oraz o odstąpieniu od udziału w sprawie prokurator niezwłocznie zawiadamia sąd.

§ 382. 1. Prokurator może w każdym stadium postępowania zmienić stanowisko, w tym cofnąć lub zmienić zgłoszony wniosek, jeżeli uzasadniają to okoliczności sprawy.

2. Prokurator może cofnąć pozew bez zgody osoby lub jednostki organizacyjnej niebędącej osobą prawną, na której rzecz wytoczył powództwo, chyba że ta osoba lub jednostka wstąpiła do sprawy w charakterze powoda.

3. Prokurator nie może samodzielnie rozporządzać przedmiotem sporu, a w szczególności zrzec się roszczenia ani zawrzeć ugody sądowej zawierającej rozporządzenie tym przedmiotem.

§ 383. Wytoczenie przez prokuratora powództwa w sprawach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego jest wskazane zwłaszcza wtedy, gdy osoba uprawniona wskutek choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego, nieporadności lub z innych wyjątkowych przyczyn nie jest w stanie samodzielnie dochodzić swoich roszczeń albo bezpodstawnie uchyla się od tego ze szkodą dla interesu społecznego lub ważnego interesu prywatnego.

§ 384. Udział prokuratora w postępowaniu z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego jest wskazany zwłaszcza w sprawach:

- 1) o unieważnienie oraz o ustalenie istnienia albo nieistnienia małżeństwa;
- 2) o zaprzeczenie ojcostwa lub macierzyństwa oraz o ustalenie bezskuteczności uznania ojcostwa;
- 3) o przysposobienie przez cudzoziemców lub obywateli polskich mających miejsce zamieszkania lub miejsce zwykłego pobytu za granicą;
- 4) o rozwiązanie przysposobienia;
- 5) o odebranie osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką;
- 6) o pozbawienie władzy rodzicielskiej;
- 7) o orzeczenie zakazu utrzymywania kontaktów z dzieckiem.

§ 385. W sprawach ze stosunku pracy i z zakresu ubezpieczeń społecznych wniesienie przez prokuratora pozwu albo odwołania do sądu oraz zgłoszenie jego udziału w postępowaniu sądowym jest wskazane zwłaszcza wtedy, gdy:

- 1) wskutek rażącego naruszenia prawa został narażony ważny interes pracownika, grupy pracowników lub ubezpieczonego albo sprawa wywołała poruszenie opinii publicznej lub ma charakter precedensowy;
- 2) pracownik lub ubezpieczony wskutek nieporadności lub z innych wyjątkowych przyczyn nie jest w stanie samodzielnie dochodzić swoich praw;
- 3) rozwiązanie stosunku pracy nastąpiło w związku z dyskryminacją w zatrudnieniu lub ujawnieniem przez pracownika przestępstwa w zakładzie pracy albo z

wyrażoną przez niego uzasadnioną krytyką zakładu pracy lub osób pełniących w tym zakładzie funkcje kierownicze;

- 4) wskutek rażących zaniedbań zakładu pracy pracownik nie otrzymał należnego świadczenia z ubezpieczenia społecznego albo świadczenia z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej.

§ 386. 1. Skargę kasacyjną oraz skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia wnosi do Sądu Najwyższego odpowiednio prokurator okręgowy albo prokurator apelacyjny, przedstawiając niezwłocznie akta sprawy lub inne materiały Prokuraturze Generalnej.

2. Prokurator okręgowy sporządza i wnosi skargi wymienione w ust. 1 tylko w sprawach, w których postępowanie zakończone zaskarżonym orzeczeniem zostało zainicjowane przez niego albo podległego prokuratora rejonowego lub toczyło się z udziałem tych prokuratorów.

3. W razie stwierdzenia, że do wniesienia skargi jest uprawniony wyłącznie Prokurator Generalny, akta sprawy lub inne materiały przedstawia się niezwłocznie Prokuratorowi Generalnemu z odpowiednim wnioskiem.

4. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio w razie potrzeby wystąpienia Prokuratora Generalnego do Sądu Najwyższego z wnioskiem o unieważnienie prawomocnego orzeczenia na podstawie art. 64 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. Nr 240, poz. 2052, z późn. zm.¹⁶⁾).

§ 387. Czynności dowodowe, o których mowa w art. 43 ustawy, przeprowadza się tylko wtedy, gdy jest to niezbędne do zajęcia stanowiska w przedmiocie zainicjowania postępowania przed sądem lub zgłoszenia w nim udziału. W takim przypadku nie przesłuchuje się stron czynności prawnej.

¹⁶⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 25, poz. 219, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119, z 2008 r. Nr 2344, poz. 1571 oraz z 2009 r. Nr 56, poz. 459 i Nr 157, poz. 1241.

Dział XI

Udział prokuratora w postępowaniu administracyjnym i w postępowaniu przed sądami administracyjnymi

§ 388. 1. Prokurator inicjuje postępowanie administracyjne i postępowanie przed sądem administracyjnym oraz bierze udział w tych postępowaniach, jeżeli wymaga tego ochrona praworządności, a w szczególności, gdy naruszenie prawa lub bezczynność organu narusza interes Rzeczypospolitej Polskiej lub interes społeczny.

2. Prokurator może odmówić stronie postępowania administracyjnego podjęcia czynności, jeżeli przysługują jej środki odwoławcze lub skarga do sądu administracyjnego albo wnioski o wznowienie postępowania lub wnioski o stwierdzenie nieważności decyzji.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio, gdy właściwy organ nadzoru podjął z urzędu czynności w celu przywrócenia stanu zgodnego z prawem.

4. Jeżeli w sprawie można wnieść zarówno skargę do wojewódzkiego sądu administracyjnego, jak i sprzeciw, wyboru jednego z tych środków dokonuje się z uwzględnieniem potrzeby szybkiego i skutecznego załatwienia sprawy.

5. Jeżeli niezgodna z prawem uchwała organu samorządu terytorialnego wywołała lub może wywołać niekorzystne skutki prawne, które można odwrócić z zastosowaniem art. 147 § 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270, z późn. zm.¹⁷⁾), prokurator wnosi skargę na tę uchwałę do wojewódzkiego sądu administracyjnego z żądaniem stwierdzenia jej nieważności.

§ 389. 1. Z zastrzeżeniem ust. 3 i 4 oraz § 390 ust. 1 i § 391-392, sprawy, o których mowa w § 388 ust. 1, należą do zakresu działania prokuratury rejonowej lub

¹⁷⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 162, poz. 1692, z 2005 Nr 94, poz. 788, Nr 169, poz. 1417 i Nr 250, poz. 2118, z 2006 r. Nr 38, poz. 268, Nr 208, poz. 1536 i Nr 217, poz. 1590, z 2007 r. Nr 120, poz. 818, Nr 121, poz. 831 i Nr 221, poz. 1650, z 2008 r. Nr 190, poz. 1171 i Nr 216, poz. 1367 oraz z 2009 r. Nr 53, poz. 433 i Nr 144, poz. 1179.

prokuratury okręgowej, na których obszarze właściwości wszczęto albo powinno być wszczęte postępowanie administracyjne.

2. W razie sporu sprawą zajmuje się ta jednostka organizacyjna, właściwa według ust. 1, w której wcześniej zarejestrowano sprawę.

3. Jeżeli sprawa jest szczególnie zawiła, prokurator rejonowy albo prokurator okręgowy może przedstawić akta sprawy lub inne materiały z wnioskiem o jej przejęcie odpowiednio prokuratorowi okręgowemu albo prokuratorowi apelacyjnemu.

4. Sprzeciw i skargę do wojewódzkiego sądu administracyjnego w sprawach, o których mowa w § 390 ust. 2, oraz skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego wnosi odpowiednio prokurator okręgowy albo prokurator apelacyjny. W takim przypadku stosuje się odpowiednio przepis § 390 ust. 1.

§ 390. 1. Akta sprawy lub inne materiały przedstawia się Prokuratorowi Generalnemu z odpowiednim wnioskiem, gdy zachodzi potrzeba:

- 1) wniesienia przez Prokuratora Generalnego sprzeciwu od decyzji administracyjnej wydanej przez ministra;
- 2) wystąpienia Prokuratora Generalnego do Prezesa Rady Ministrów o uchylenie rozporządzenia wojewody;
- 3) wystąpienia Prokuratora Generalnego do Naczelnego Sądu Administracyjnego z wnioskiem o podjęcie uchwały mającej na celu wyjaśnienie przepisów prawnych, których stosowanie wywołało rozbieżności w orzecznictwie sądów administracyjnych;
- 4) zwrócenia się Prokuratora Generalnego do Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego o wystąpienie do Naczelnego Sądu Administracyjnego z wnioskiem o unieważnienie prawomocnego orzeczenia sądu administracyjnego na podstawie art. 172 ustawy wymienionej w § 388 ust. 5.

2. Sprzeciw do ministra jako organu wyższego stopnia w stosunku do organu, który wydał zaskarżoną sprzeciwem decyzję, oraz skargę do wojewódzkiego sądu administracyjnego na decyzję ministra kieruje się za pośrednictwem Prokuratury Generalnej.

3. Kopię skargi kasacyjnej od orzeczenia wojewódzkiego sądu administracyjnego w sprawie ze skargi na decyzję ministra przedstawia się niezwłocznie Prokuraturze Generalnej.

§ 391. Za ministrów, o których mowa w § 17 ust. 1 pkt 8, § 66 ust. 1 i § 390 ust. 1-3, uważa się organy wymienione w art. 5 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.¹⁸⁾).

§ 392. 1. Prokurator apelacyjny lub prokurator okręgowy w mieście stanowiącym siedzibę wojewódzkiego sądu administracyjnego zapewnia udział prokuratora w posiedzeniach tego sądu w sprawach, w których prokurator zainicjował postępowanie administracyjne lub brał w nim udział albo wniósł skargę do wojewódzkiego sądu administracyjnego lub zgłosił udział w postępowaniu przed tym sądem.

2. Po wniesieniu skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego lub zgłoszeniu udziału w postępowaniu przed tym sądem, akta podręczne sprawy lub inne materiały niezwłocznie przekazuje się prokuratorowi apelacyjnemu lub prokuratorowi okręgowemu właściwemu do zapewnienia udziału prokuratora w posiedzeniu sądu, chyba że prokurator, który wniósł skargę, zamierza sam wziąć udział w tym posiedzeniu.

§ 393. 1. Z zastrzeżeniem ust. 3 i 4 oraz art. 265 ustawy wymienionej w § 388 ust. 5, w sprawach, w których prokurator brał udział w postępowaniu przed wojewódzkim sądem administracyjnym lub wniósł skargę kasacyjną albo uznał za potrzebny swój udział w posiedzeniu Naczelnego Sądu Administracyjnego, udział prokuratora w posiedzeniu tego sądu zapewnia prokurator apelacyjny w mieście stanowiącym siedzibę wojewódzkiego sądu administracyjnego, który wydał zaskarżone orzeczenie.

¹⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 49, poz. 509, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 169, poz. 1387, z 2003 r. Nr 130, poz. 1188 i Nr 170, poz. 1660, z 2004 r. Nr 162, poz. 1692 oraz z 2005 r. Nr 64, poz. 565, Nr 78, poz. 682 i Nr 181, poz. 1524, z 2008 r. Nr 229, poz. 1539 oraz z 2009 r. Nr 195, poz. 1501.

2. W uzasadnionych wypadkach prokurator apelacyjny może zwrócić się do Prokuratora Apelacyjnego w Warszawie o zapewnienie udziału prokuratora w posiedzeniu Naczelnego Sądu Administracyjnego w sprawie indywidualnej.

3. Prokuratura Generalna zapewnia udział prokuratora w posiedzeniu Naczelnego Sądu Administracyjnego w składzie siedmiu sędziów, a także w sprawie, w której skargę kasacyjną wniósł prokurator wykonujący czynności służbowe w tej prokuraturze lub strona, jeżeli w postępowaniu przed wojewódzkim sądem administracyjnym brał udział ten prokurator.

4. Prokurator apelacyjny może wystąpić do Prokuratury Generalnej z wnioskiem o udział w posiedzeniu Naczelnego Sądu Administracyjnego w sprawie indywidualnej prokuratora wykonującego czynności służbowe w tej prokuraturze, jeżeli sprawa jest szczególnie zawiła.

§ 394. Czynności dowodowe, o których mowa w art. 43 ustawy, przeprowadza się tylko wtedy, gdy dowody zebrane w postępowaniu administracyjnym lub zawarte w aktach postępowania karnego albo inne materiały nie wystarczają do oceny, czy doszło do naruszenia prawa przez organ administracji publicznej.

§ 395. Przepisy niniejszego działu stosuje się odpowiednio do innych postępowań prowadzonych z zastosowaniem przepisów ustawy wymienionej w § 391, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

§ 396. Przewidzianej w ustawach szczególnych zgody na dokonanie czynności kontrolnych prokurator udziela albo odmawia udzielenia w formie postanowienia. Przepis § 179 stosuje się odpowiednio.

Dział XII

Tryb działań podejmowanych przez prokuratora w celu zapobieżenia naruszeniom prawa

§ 397. Środki zapobiegające naruszeniom prawa, w tym popełnianiu przestępstw, prokurator podejmuje bezpośrednio po ustaleniu okoliczności uzasadniających ich stosowanie, niezależnie od stopnia zaawansowania postępowania przygotowawczego.

§ 398. 1. Przekazanie na podstawie art. 18 § 2 k.p.k. właściwemu organowi sprawy, w której odmówiono wszczęcia śledztwa lub dochodzenia albo postępowanie umorzono, powinno nastąpić w szczególności, gdy zachodzi potrzeba podjęcia przez obowiązane organy przewidzianych prawem środków zmierzających w szczególności do:

- 1) zapewnienia bezpieczeństwa zdrowia i życia ludzi;
- 2) ochrony bezpieczeństwa i higieny pracy;
- 3) ochrony środowiska naturalnego;
- 4) ochrony zwierząt;
- 5) ochrony danych osobowych;
- 6) ochrony dziedzictwa narodowego;
- 7) ochrony interesów i praw konsumentów;
- 8) wyciągnięcia konsekwencji w stosunku do pracownika naruszającego obowiązki służbowe;
- 9) pociągnięcia pracownika winnego powstania szkody do odpowiedzialności materialnej;
- 10) przeciwdziałania demoralizacji nieletniego lub przemocy w rodzinie;
- 11) zobowiązania osoby uzależnionej do poddania się leczeniu odwykowemu.

2. Jeżeli ustawa uzależnia wszczęcie przez właściwy organ postępowania, o którym mowa w ust. 1, od złożenia wniosku, prokurator przekazując sprawę składa wnioski lub zwraca się do uprawnionego organu o jego złożenie, wnosząc jednocześnie o poinformowanie go o sposobie załatwienia sprawy.

§ 399. W ramach współdziałania w zapobieganiu przestępczości i innym naruszeniom prawa z organami państwowymi, państwowymi jednostkami

organizacyjnymi, organami samorządu terytorialnego i organizacjami społecznymi, prokurator:

- 1) w uzasadnionych przypadkach, z własnej inicjatywy składa organom samorządowym informację o stanie zagrożenia przestępczością i istnieniu warunków do naruszeń prawa, a w razie potrzeby przedstawia wnioski o wydanie przepisów porządkowych: na podstawie art. 40 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z późn. zm.¹⁹⁾);
- 2) uczestniczy w pracach komisji bezpieczeństwa i porządku na podstawie art. 38a ust. 6 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592, z późn. zm.²⁰⁾);
- 3) kieruje z własnej inicjatywy do *innych* organów państwowych i organizacji społecznych informację o stanie zagrożenia przestępczością i innymi naruszeniami prawa wraz z odpowiednimi wnioskami;
- 4) podejmuje inne działania zmierzające do tworzenia prawnych i organizacyjnych warunków przeciwdziałania naruszeniom prawa.

Dział XIII

Skargi i wnioski

§ 400. Wpływające do prokuratury skargi i wnioski, o których mowa w art. 227 i 241 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071, z późn. zm.²¹⁾) podlegają załatwieniu zgodnie z

¹⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717 i Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203 i Nr 167, poz. 1759, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441 i Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128 i Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974 i Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111 i Nr 223, poz. 1458 oraz z 2009 r. Nr 52, poz. 420.

²⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 200, poz. 1688 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055 i Nr 167, poz. 1759, z 2007 r. Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111 i Nr 203, poz. 1458 oraz z 2009 r. Nr 99, poz. 753.

²¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 49, poz. 509, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 169, poz. 1387, z 2003 r. Nr 130, poz. 1188 i Nr 170, poz. 1660, z 2004 r. Nr 162, poz. 1692, z 2005 r. Nr 64, poz. 565, Nr 78, poz. 682 i Nr 181, poz. 1524 oraz z 2008 r. Nr 229, poz. 1539.

przepisami działu VIII tego kodeksu oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków (Dz. U. Nr 5, poz. 46).

§ 401. Skargę na czynności lub zachowanie prokuratora rozpatruje przełożony dyscyplinarny, a skargę na innego pracownika prokuratury - jego przełożony.

§ 402. Pisma o charakterze procesowym dotyczące zakresu działania prokuratora w postępowaniu karnym w konkretnej sprawie załatwia się w trybie przewidzianym w odpowiednich przepisach tego postępowania; pism tych nie należy traktować jako skarg.

§ 403. Jeżeli pismo lub zgłoszenie ustne, podlegające rozpoznaniu w trybie określonego postępowania, zawiera także zarzuty dotyczące niedopełnienia obowiązków, przekroczenia uprawnień lub uchybienia godności urzędu przez prokuratora, w tej części należy traktować je jako skargę, do której załatwienia jest właściwy przełożony dyscyplinarny.

§ 404. Skargę na działalność prokuratury, zawierającą także zarzuty odnoszące się do działalności innych organów, prokurator rozpoznaje w zakresie swojej właściwości i niezwłocznie przekazuje odpis skargi właściwemu organowi.

§ 405. Złożoną ustnie skargę na działalność prokuratury przyjmuje się do protokołu. Skargę na inne organy przyjmuje się do protokołu tylko wtedy, gdy okoliczności sprawy uzasadniają podjęcie przez prokuratora czynności w określonym trybie. W pozostałych przypadkach informuje się skarżącego, jaki organ jest właściwy do rozpatrzenia skargi lub o przysługujących mu środkach prawnych.

§ 406. Wielokrotnie ponawiane skargi w sprawach już wyjaśnionych w całości, niezawierające nowych okoliczności, mogą być pozostawione bez *biegu*; należy o tym powiadomić skarżącego informując, że podtrzymuje się zajęte uprzednio stanowisko i że niewykazanie w kolejnych skargach nowych okoliczności spowoduje pozostawienie ich bez biegu.

Dział XIV

Przepisy końcowe

§ 407. Traci moc rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 sierpnia 2007 r. - Regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury (Dz. U. Nr 169, poz. 1189, z późn. zm.²²⁾).

§ 408. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 31 marca 2010 r.

²²⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 58, poz. 354 i Nr 235, poz. 1608 oraz z 2009 r. Nr 160, poz. 1272.

Uzasadnienie

Dział I i II – Przepisy wstępne. Organizacja prokuratury.

Projekt rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości – Regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury stanowi wykonanie delegacji sformułowanej w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 17 ustawy z dnia 9 października 2009 r. o zmianie ustawy o prokuraturze oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 178 poz. 1375).

Rozdzielenie urzędu Ministra Sprawiedliwości i urzędu Prokuratora Generalnego oraz zniesienie Prokuratury Krajowej i utworzenie Prokuratury Generalnej, przy jednoczesnym wyeliminowaniu w obowiązującym od dnia 31 marca 2010 r. brzmieniu art. 17 ustawy o prokuraturze przepisu, iż Prokuratura Krajowa wchodzi w skład Ministerstwa Sprawiedliwości, spowodowało konieczność określenia w projekcie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości wewnętrznej struktury organizacyjnej Prokuratury Generalnej.

W przepisach Działu II rozdział 1 oddział 1 określono ogólne zasady ustalania wewnętrznej struktury organizacyjnej powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury, natomiast w przepisach oddziału 2 określono wewnętrzną strukturę organizacyjną Prokuratury Generalnej.

Przy tworzeniu departamentów i biur Prokuratury Generalnej oraz określaniu zakresu ich kompetencji, obok zadań wykonywanych w poszczególnych biurach Prokuratury Krajowej uwzględniono również zadania, które do dnia 30 marca 2010 r., wykonywały na rzecz Prokuratury Krajowej inne komórki organizacyjne Ministerstwa Sprawiedliwości.

Do kompetencji Biura Prokuratora Generalnego w § 13 projektu przypisano zadania związane z obsługą Prokuratora Generalnego, rozpoznawanie skarg i wniosków, a także zadania z zakresu kontroli działań operacyjnych organów ścigania oraz zadania rzecznika dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego.

Z kolei do kompetencji Biura Informacji i Kontakt z Mediami, w którego strukturze umiejscowiono rzecznika prasowego Prokuratury Generalnej, przypisana została działalność informacyjna Prokuratury Generalnej, współpraca ze środkami przekazu oraz współpraca w zakresie kontaktu z mediami i koordynowanie działalności informacyjnej rzeczników prasowych prokuratur apelacyjnych i prokuratur okręgowych. W zakresie działania tego Biura pozostaje także udzielanie informacji publicznej.

Departament Organizacji Pracy Prokuratur, Wizytacji i Lustracji przejął zadania z zakresu organizacji pracy prokuratur oraz z zakresu sprawozdawczości i statystyki, które do dnia wejścia w życie ustawy o zmianie ustawy o prokuraturze oraz niektórych innych ustaw z dnia 9 października 2009 r. wykonywane były w Departamencie Organizacyjnym Ministerstwa Sprawiedliwości.

Określony w § 14 rozporządzenia zakres kompetencji tego Departamentu na odcinku prowadzenia i nadzorowania prowadzonej przez podległe prokuratury okręgowe działalności wizytacyjnej i lustracyjnej rozszerzony został o zadania związane z opiniowaniem przez wizytatorów Prokuratury Generalnej, prokuratorów wykonujących czynności w prokuraturach apelacyjnych.

Zadania Departamentu Postępowania Przygotowawczego, określone w § 15 rozporządzenia pozostają tożsame z zadaniami wykonywanymi Biurze Postępowania Przygotowawczego Prokuratury Krajowej.

Z uwagi na określenie w § 16 rozporządzenia kompetencji Departamentu do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji do wykonywania zwierzchniego nadzoru służbowego w sprawach prowadzonych w Wydziałach do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji prokuratur apelacyjnych, w § 15 określającym zakres zadań Departamentu Postępowania Przygotowawczego, pominięto zadania z tego zakresu.

W porównaniu z kompetencjami odpowiednich komórek organizacyjnych likwidowanej Prokuratury Krajowej, nie uległy istotnej zmianie określone w § 17 i § 18 rozporządzenia zakresy kompetencji Departamentu Postępowania Sądowego oraz Departamentu Spraw Konstytucyjnych.

Departament Budżetu i Majątku Prokuratury przejął z Departamentu Budżetu i Inwestycji Ministerstwa Sprawiedliwości całokształt zadań związanych z problematyką budżetu części 88 *Powszechne jednostki organizacyjne prokuratury*.

Ponadto z uwagi na brak określenia w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240) zadań głównego księgowego części budżetowej, w § 20 ust. 2 rozporządzenia wskazane zostały podstawowe zadania Głównego Księgowego Budżetu Prokuratury.

Zgodnie z proponowanym uregulowaniem w § 22 rozporządzenia, w Biurze do Spraw Informatyzacji i Analiz kontynuowane będą zadania z zakresu informatyzacji prokuratury rozszerzone o zadania, realizowane do dnia 30 marca 2010 r., na rzecz prokuratury w Departamencie Informatyzacji Resortu Sprawiedliwości Ministerstwa Sprawiedliwości.

Wyłączenie centralnej jednostki prokuratury ze struktury Ministerstwa Sprawiedliwości spowodowało konieczność utworzenia w Prokuraturze Generalnej komórek organizacyjnych do zadań z zakresu współpracy międzynarodowej, kwestii prawnych, kadr, budżetu i finansów oraz ochrony informacji niejawnych i spraw obronnych.

W Departamencie Współpracy Międzynarodowej (§ 19) określono nie tylko zadania z zakresu współpracy kierownictwa Prokuratury Generalnej z przedstawicielstwami dyplomatycznymi, organami obcych państw i organizacji międzynarodowych oraz współpracy z organami Rady Europy i Unii Europejskiej, ale przede wszystkim zadania związane z prowadzeniem w jednostkach prokuratury postępowań przygotowawczych o przestępstwa o zasięgu międzynarodowym oraz z zakresu obrotu prawnego z zagranicą.

Jako podstawowe zadania Biura Prawnego, w § 21 rozporządzenia zaproponowano opracowywanie opinii prawnych co do wykładni prawa oraz udział w pracach legislacyjnych związanych z projektami aktów normatywnych dotyczących prokuratury.

Biuro Kadr przejęło z Departamentu Kadr Ministerstwa Sprawiedliwości całokształt zadań związanych z problematyką zatrudniania i wynagradzania prokuratorów oraz pozostałych pracowników prokuratury.

Do zadań tego Biura należą także zagadnienia dotyczące etatyzacji prokuratury.

Wprowadzone w ustawie z dnia 9 października 2009 r. o zmianie ustawy o prokuraturze oraz niektórych innych ustaw, rozwiązania dotyczące budżetu i gospodarki finansowej powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury spowodowały konieczność określenia w niniejszym akcie wykonawczym dysponentów środków budżetowych wszystkich szczebli, w tym zadań Prokuratora Generalnego, jako dysponenta głównego części budżetu państwa odpowiadającej prokuraturze oraz zadań Prokuratora Generalnego jako dysponenta trzeciego stopnia w zakresie dysponowania środkami budżetu Prokuratury Generalnej.

Zadania dysponenta głównego części budżetu państwa odpowiadającej prokuraturze realizowane będą w Departamencie Budżetu i Majątku Prokuratury, natomiast zadania dysponenta budżetu trzeciego stopnia w Biurze Administracyjno - Finansowym Prokuratury Generalnej.

Do kompetencji pierwszej z wymienionych komórek organizacyjnych należeć będzie także nadzór nad pracą Wydziałów Budżetowo - Administracyjnych prokuratur apelacyjnych i prokuratur okręgowych.

Realizując obowiązek określony w art. 85 ustawy z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 196, poz. 1631, z późn. zm.) oraz w przepisach ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2004 r. Nr 241, poz. 2416, z późn. zm.) w Prokuraturze Generalnej utworzono Biuro do Spraw Ochrony Informacji Niejawnych i Spraw Obronnych.

W strukturze prokuratury apelacyjnej obok obligatoryjnych komórek organizacyjnych, określonych w art. 18 ust. 18 ustawy o prokuraturze, przewidziano także możliwość utworzenia, ważnych z punktu widzenia prawidłowego funkcjonowania jednostek tego szczebla, Wydziałów: Organizacji Pracy Prokuratur,

Nadzoru Nad Postępowaniem Przygotowawczym, Budżetowo-Administracyjnego oraz Samodzielnego Działu do Spraw Ochrony Informacji Niejawnych.

Zadania z zakresu informatyzacji prokuratur przesunięte zostały do kompetencji Wydziału Organizacji Pracy Prokuratur i tylko w największych prokuraturach apelacyjnych, którym podlega najwięcej i największe prokuratury okręgowe, przewidziano możliwość utworzenia w tych wydziałach działów do spraw informatyzacji i analiz (§ 29 ust. 2).

W Wydziale do Spraw Wizytacji i Okresowej Oceny Prokuratorów wykonywane będą najważniejsze zadania kontrolne prokuratur apelacyjnych: przeprowadzane w formie wizytacji i lustracji kontrole prawidłowości realizacji zadań ustawowych przez podległe jednostki oraz kontrole i oceny pracy prokuratorów wykonujących zadania w podległych prokuraturach okręgowych (§ 32).

Celem ograniczenia nadmiernego rozbudowywania wewnętrznych struktur Wydziałów Budżetowo-Administracyjnych (§ 34) w ust. 2 § 34 rozporządzenia przewidziano możliwość utworzenia tylko jednego działu w tym Wydziale, a mianowicie działu finansowo-księgowego.

W ramach Samodzielnego Działu do Spraw Ochrony Informacji Niejawnych prokuratury apelacyjnej przewidziano funkcjonowanie tylko jednej kancelarii tajnej, z możliwością utworzenia w uzasadnionych wypadkach np. inną siedzibą Wydziału do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji, w siedzibie tego Wydziału lub w jednostce macierzystej, oddziału kancelarii tajnej.

Również istotne zmiany wprowadzono do struktury organizacyjnej prokuratury okręgowej.

Najważniejsza z nich to utworzenie samodzielnej komórki organizacyjnej do spraw nadzoru nad postępowaniem przygotowawczym: Wydziału do Spraw Nadzoru nad Postępowaniem Przygotowawczym i ograniczenie, o sprawy tego rodzaju, kompetencji Wydziału Organizacyjnego.

Podstawową komórką organizacyjną dla realizacji zadań z zakresu informatyzacji prokuratur i analiz stanowi samodzielny dział, a tylko w największych

prokuraturach okręgowych, którym podlega więcej niż 10 prokuratur rejonowych, stworzono możliwość utworzenia Wydziału do Spraw Informatyzacji i Analiz.

Podobnie jak w prokuraturach apelacyjnych, celem zapobieżenia nadmiernej wewnętrznej rozbudowie struktury Wydziału Budżetowo - Administracyjnego prokuratury okręgowej i tworzeniu dodatkowych funkcji kierowników działów, ograniczono liczbę działów w tym wydziale do trzech: finansowo-księgowego, płac i spraw socjalnych oraz inwestycji, remontów i eksploatacji i obiektów (§ 46).

W strukturze organizacyjnej prokuratury rejonowej nie wprowadzono istotnych zmian.

Obowiązek wydzielenia co najmniej samodzielnego stanowiska pracy do prowadzenia śledztw wprowadzono dla mniejszych niż dotychczas jednostek (o obsadzie kadrowej przekraczającej 8 prokuratorów).

W rozdziale 2 Działu II rozporządzenia, regulującym kwestie dotyczące organizacji pracy i sposobu kierowania pracą, w zasadzie utrzymano dotychczasowe rozwiązania w tym zakresie.

Konsekwencją przyjęcia nowego brzmienia przepisów art. 8 i art. 8a ustawy o prokuraturze było wprowadzenie do rozporządzenia regulacji umożliwiającej prokuratorowi bezpośrednio przełożonemu, który ponosi odpowiedzialność za prawidłowe funkcjonowanie powierzonej mu jednostki, dokonania zmiany lub uchylenia decyzji wydanej przez prokuratora podległego.

Uprawnienie to, zwłaszcza w jednostkach prokuratury o większym wpływie spraw, będzie realne jedynie wówczas, gdy w szczególnie uzasadnionych wypadkach, kierownik jednostki uprawniony będzie do wydania podległemu prokuratorowi polecenia przygotowania projektu nowej decyzji zgodnie z jego pisemnymi wytycznymi.

Nową decyzję podpisuje wydający polecenie kierownik jednostki.

W zakresie organizacji pracy prokuratur, uwzględniając realne potrzeby jednostek, zmodyfikowano przepisy regulujące zasady pełnienia przez prokuratorów dyżurów po godzinach urzędowania lub w dni ustawowo wolne od pracy poprzez

rezygnację z obowiązkowych dyżurów prokuratorów wyznaczonych do udziału w postępowaniu przyspieszonym.

W przepisach oddziału 3 rozdziału 2 rozporządzenia - „nadzór służbowy“ usystematyzowano kwestie związane z wykonywaniem nadzoru służbowego.

W § 77 ust. 2 wskazano, iż czynności w trybie nadzoru służbowego wykonywane są jako wewnętrzny nadzór służbowy sprawowany przez prokuratora bezpośrednio przełożonego lub zwierzchnika służbowego w tej samej jednostce prokuratury, jako zwierzchni nadzór służbowy wykonywany przez prokuratora nadrzędnego albo jako kontrola służbowa.

W ust. 3 wskazanego przepisu wymieniono czynności jakie realizowane są w ramach kontroli służbowej, a mianowicie obok wizytacji i lustracji także badania aktowe, ocena prawidłowości działań podległych jednostek w pierwszym etapie postępowania w sprawach dużej wagi oraz monitorowanie i koordynowanie ścigania określonej kategorii przestępstw.

Przy wykonywaniu wewnętrznego nadzoru służbowego podkreślono obowiązek zapoznawania się przez kierownika jednostki z aktami prowadzonych przez podległych prokuratorów postępowań oraz uprawnienie do przekazania sprawy, celem dalszego jej prowadzenia, innemu prokuratorowi.

Skutkiem wprowadzonej w art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 9 października 2009 r. o zmianie ustawy o prokuraturze oraz niektórych innych ustaw zmiany przepisu art. 8 ustawy o prokuraturze, stała się konieczność zwolnienia z aprobaty prokuratorów i ograniczenia jej wyłącznie do asesorów prokuratorów.

Przy wykonywaniu zwierzchniego nadzoru służbowego wyeliminowano możliwość żądania przez sprawującego nadzór prokuratora nadrzędnego, pisemnych informacji o toku postępowania.

W § 88 rozporządzenia określono sposób wykonywania kontroli służbowej poprzez monitorowanie oraz koordynowanie ścigania przestępstw określonej kategorii.

W oddziale 4 „wizytacje i lustracje” doprecyzowano przepisy regulujące zasady oraz zakres przeprowadzania kontroli w tej formie.

Przy formułowaniu ogólnej oceny kontrolowanej jednostki, poza kryteriami określonymi w dotychczasowych przepisach, uwzględniono także liczbę oraz zasadność skarg na przewlekłość postępowania przygotowawczego.

W przepisie § 101 ust. 5 rozporządzenia wprowadzono także obowiązek dokonania odrębnych ocen prawidłowości i poziomu wykonywania obowiązków przez kierownika kontrolowanej jednostki, jego zastępców, kierowników ośrodków zamiejscowych, naczelników wydziałów, kierowników działów i wizytatorów.

Z uwagi na rozszerzony zakres wizytacji, a również zwiększającą się liczbę prowadzonych w prokuraturach apelacyjnych i okręgowych postępowań o skomplikowanym pod względem faktycznym i prawnym charakterze, wymagającym czasochłonnych badań aktowych, wydłużono maksymalny czas trwania wizytacji z 14 kolejnych dni kalendarzowych do 14 dni roboczych.

W § 104 rozporządzenia wprowadzono obowiązek obligatoryjnego sprawdzeniu w określonym terminie prawidłowości wdrożenia zaleceń powizytacyjnych w jednostkach, w których stwierdzono rażące uchybienia w pracy bądź też oceniono jej poziom, łącznie lub na określonych odcinkach, jako niezadowolający lub zaledwie zadowolający.

Określając uprawnienia Prokuratora Generalnego, prokuratora apelacyjnego i prokuratora okręgowego w sprawach osobowych uwzględniono wprowadzony w zmienionych przepisach ustawy o prokuraturze szczególny tryb powoływania na stanowiska prokuratorskie oraz tryb powoływania do pełnienia funkcji kierowników jednostek prokuratury i ich zastępców.

Dział III – Postępowanie przygotowawcze

Przepisy ogólne (rozdział 1) w dziale III (Postępowanie przygotowawcze) rozporządzenia określają w szczególności zagadnienia związane z terytorialnym zakresem działania prokuratur w sprawach karnych, łączeniem spraw do prowadzenia w jednym postępowaniu, wyłączaniem do prowadzenia w odrębnym postępowaniu sprawy poszczególnych osób lub o poszczególne czyny, przekazaniem sprawy

właściwemu prokuratorowi wojskowemu, wyłączeniem prokuratora od udziału w sprawie.

Punktem wyjścia jest przepis § 124, który nawiązuje do podstawowych zadań prokuratur apelacyjnych, okręgowych i rejonowych określonych w ustawie o prokuraturze (art. 17 ust. 4, 6 i 8). Do zadań tych należy prowadzenie i nadzorowanie postępowań przygotowawczych.

Terytorialny zakres działania jednostek organizacyjnych uwzględnia zasadę, że w prokuraturze nie obowiązuje reguła rygorystycznej kompetencji, panuje zaś zasada indyferencji (braku różnicy). Przyjęte reguły właściwości miejscowej określają przede wszystkim przepisy wydane na podstawie art. 17 ust. 13 ustawy, a ponadto przepisy wskazane w § 125 ust. 1.

W zakresie łączenia spraw projektowane rozporządzenie utrzymuje dotychczasowe zasady (§ 133), natomiast co do wyłączenia do prowadzenia w odrębnym postępowaniu sprawy poszczególnych osób lub o poszczególne czyny zawiera nowe istotne uregulowania, a mianowicie:

- 1) wymagania w odniesieniu do postanowienia o wyłączeniu sprawy (§ 134 ust. 2);
- 1) 2), przyjęcie, że czas trwania postępowania przygotowawczego w wyłączonej sprawie liczy się od dnia wszczęcia postępowania pierwotnego tylko wtedy, gdy sprawa ta była objęta zakresem postanowienia o wszczęciu śledztwa lub dochodzenia (§ 134 ust. 3);
- 2) określenie, kiedy w wyłączonej sprawie czas trwania postępowania przygotowawczego liczy się od dnia pierwszej czynności (§ 134 ust. 4).

Nowym uregulowaniem jest określenie trybu wyłączenia prokuratora od udziału w sprawie: z mocy prawa („samowylączenie”), z urzędu albo na żądanie prokuratora lub na wniosek strony (§ 138).

Przepisy dotyczące wszczęcia śledztwa i dochodzenia bardziej precyzyjnie niż dotychczas określają czynności sprawdzające, o których mowa w art. 307 § 1 k.p.k. (§ 141). Nowe uregulowanie zawarte w zdaniu trzecim § 141 rozporządzenia będzie miało korzystny wpływ na praktykę związaną z inicjowaniem ścigania na podstawie

anonimowego zawiadomienia o przestępstwie, a jednocześnie usunie dotychczasowe wątpliwości proceduralne co tego, jak należy postąpić, gdy okoliczności wskazane w treści tego zawiadomienia nie potwierdzą się.

W rozdziale 3 (Przebieg postępowania przygotowawczego) zawarto przepis o istotnym dla praktyki znaczeniu, a mianowicie, że forma śledztwa obowiązuje w stosunku do wszystkich czynów ujawnionych w czasie jego trwania, objętych jednym postępowaniem; dotyczy to również spraw poszczególnych osób lub o poszczególne czyny wyłączonych do odrębnego postępowania, z zastrzeżeniem § 134 ust. 5 (§ 147). Takie uregulowanie wynika stąd, iż wszczęcie śledztwa jest faktem procesowym nieodwracalnym, wymuszającym taką formę postępowania przygotowawczego aż do jego zakończenia. Podobne znaczenie, zwłaszcza dla prawidłowego rozumienia art. 310 § 2 k.p.k., ma określenie w § 152 prokuratora prowadzącego śledztwo i prokuratora nadzorującego śledztwo.

Istotną dla praktyki prokuratorskiej wskazówkę zawiera § 153 rozporządzenia, którego sens pozwala przyjąć, że dochodzenia nie prowadzi się również wtedy, gdy chociaż jeden z zarzuconych podejrzanemu czynów wyłącza możliwość prowadzenia dochodzenia.

Proponowany § 155 regulacji uwzględnia fakt, że czas trwania dochodzenia poprzedzającego decyzję o jego umorzeniu i wpisaniu sprawy do rejestru przestępstw nie został określony. Dopiero przedłużenie przez prokuratora okresu dochodzenia powoduje, że stosuje się zasady ogólne, co oznacza, iż umorzenie w takiej sytuacji dochodzenia wobec niewykrycia sprawcy nie może być połączone z wpisaniem sprawy do rejestru przestępstw.

Przepisy § 156 – 160 powinny służyć prawidłowej praktyce w zakresie stosowania instytucji przedstawienia, uzupełnienia i zmiany zarzutów. W szczególności istotne jest rozgraniczenie „wydania” postanowienia o przedstawieniu zarzutów od jego „sporządzenia” (§ 156).

Nową regulacją są przepisy § 161-165 o udostępnianiu akt sprawy.

W rozdziale 4 – postępowanie dowodowe – zachowano dotychczasowy podział na sześć oddziałów. Najistotniejsze zmiany w oddziale 1 dotyczą odmiennego od

dotychczasowego ujęcia zakazu obecności lub udziału w przesłuchaniu prowadzonym osobiście przez prokuratora funkcjonariusza Policji lub innego organu dochodzeniowego. Uznano, że chodzi tu wyłącznie o funkcjonariusza prowadzącego postępowanie lub wykonującego czynności z udziałem przesłuchiwanej osoby (§ 169). Uregulowano nadto w § 171 sposób postępowania prokuratora w sytuacji złożenia przez podejrzanego żądania, o jakim mowa w art. 301 k.p.k.

Znacznie rozbudowano oddział 2 dotyczący biegłych. W szczególności doprecyzowano obowiązki prokuratora związane z powołaniem biegłego i kierowania tokiem jego prac. Dotyczy to zwłaszcza sytuacji, gdy biegli zgłosili konieczność połączenia badania stanu zdrowia psychicznego podejrzanego z obserwacją w zakładzie leczniczym (§ 176), co pozostaje w związku z nowelizacją art. 203 k.p.k.

W odniesieniu do innych, istotniejszych zmian w rozdziale 4, należy wymienić § 179, w którym sformułowano wymogi stawiane przed postanowieniem prokuratora o przeszukaniu, § 183, w którym bardziej precyzyjnie określono chwilę, od której można zbierać dane o osobie podejrzanego oraz § 186 ust. 2, w którym zmodyfikowano obowiązki prokuratora dotyczące wyznaczenia podejrzanemu obrońcy z urzędu.

W rozdziale 5 – środki przymusu – zmieniając tytuł rozdziału, dodano oddział 1 (zatrzymanie), w którym podkreślono, że czas zatrzymania liczy się od chwili faktycznego pozbawienia wolności (§ 192), a także sprecyzowano obowiązki prokuratora związane z zatrzymaniem osoby przez Policję w toku postępowania przygotowawczego (§ 194). Stosunkowo niewielkie tylko zmiany wprowadzono w odniesieniu do problematyki środków zapobiegawczych. Zwrócić należy jednak uwagę na odmienną regulację dotyczącą wymogów wniosku o tymczasowe aresztowanie (§ 200), która w proponowanym kształcie w sposób prawidłowy realizuje wymogi ustawy. W § 202 ust.1 doprecyzowano, że tymczasowo aresztowany w postępowaniu przygotowawczym pozostaje do dyspozycji prokuratora, na którego wniosek środek ten został zastosowany po raz pierwszy.

W nowym oddziale 3 – list gończy i list żelazny – w sposób uporządkowany uregulowano tą problematykę, dodając § 215 odnoszący się do listu żelaznego, zaś w

oddziale 4 – zabezpieczenie majątkowe – w § 218 na nowo określono wymogi stawiane postanowieniu prokuratora o zabezpieczeniu majątkowym.

W rozdziale 6 – zawieszenie postępowania – najważniejszą z zaproponowanych zmian jest dodanie w § 225 normy interpretacyjnej, zgodnie z którą nie stanowi przyczyny zawieszenia postępowania trwająca czynność procesowa a w szczególności przedłużające się opracowywanie opinii biegłego lub wykonywanie w sprawie czynności dowodowych poza granicami kraju. Chodzi zatem o sytuacje kiedy czynność procesowa jest faktycznie wykonywana, co nie uzasadnia wstrzymania biegu postępowania przygotowawczego.

Przepisy rozdziału 7 regulującego zakończenie postępowania przygotowawczego, uzyskały nową, bardziej przejrzystą systematykę, odpowiadającą przebiegowi postępowania przygotowawczego w końcowej fazie, i obejmują problematykę zamknięcia postępowania przygotowawczego, umorzenia postępowania oraz aktu oskarżenia.

Za celowe uznano wprowadzenie przepisów dotyczących zamknięcia postępowania przygotowawczego, które jest ważnym etapem na drodze procesu karnego w stadium przygotowawczym. Uregulowania w tym zakresie zmierzają do ukształtowania prawidłowej praktyki, czego dowodzi m.in. brzmienie § 232 ust. 3, że niezależnie od liczby podejrzanych wydaje się jedno postanowienie o zamknięciu śledztwa lub dochodzenia.

Spośród przepisów dotyczących umorzenia postępowania przygotowawczego na podkreślenie zasługuje § 233 pkt 3, który stanowi, że do przyczyn faktycznych umorzenia śledztwa lub dochodzenia, wynikających z art. 322 § 1 k.p.k., należy także brak interesu społecznego w kontynuowaniu ścigania z urzędu albo objęcia ścigania z urzędu. Ta norma została skorelowana z przepisami rozdziału 12, dotyczącego postępowania w sprawach z oskarżenia prywatnego.

Istotnym jest podkreślenie, że prokurator, stosując art. 331 k.p.k., jest obowiązany do podjęcia, w terminach wskazanych w tym przepisie, właściwych decyzji procesowych co do wszystkich podejrzanych i zarzuconych im czynów (§ 238

ust.1). Nie respektowanie tej normy może prowadzić do poważnych komplikacji proceduralnych. Brzmienie natomiast § 238 ust. 3 uwzględnia treść art. 332 § 3 k.p.k.

Projektowany § 243 ust. 1 zwraca uwagę na powinność, która nie wynika z przepisów o akcie oskarżenia (art. 334 k.p.k.), a z art. 140 k.p.k.

Nowym uregulowaniem są przepisy dotyczące konsensualnego zakończenia postępowania przygotowawczego (§ 246-249). Mają one na celu ujednoczenie praktyki prokuratorskiej zgodnie z brzmieniem art. 335 k.p.k.

Przepisy dotyczące nadzoru procesowego prokuratora nad postępowaniem przygotowawczym mają, w stosunku do stanu dotychczasowego, charakter korekcyjny i uściślający (§ 250-262).

Projektowane rozporządzenie w sposób uporządkowany określa sytuacje, w których do procesowego okresu postępowania przygotowawczego nie wlicza się czasu, jaki upływa między określonymi faktami procesowymi (§ 263).

W rozdziale 10 rozporządzenia zaakcentowano, że do podjęcia na nowo umorzonego śledztwa lub dochodzenia nie jest wymagane ujawnienie się nowych faktów lub dowodów (§ 267 ust. 2). Prokurator nadrzędny może podjąć na nowo umorzone śledztwo lub dochodzenie tylko wtedy, gdy przejmuje sprawę do swego prowadzenia (§ 268). Uregulowanie to wskazuje, że ustrojowa zasada dewolucji w prokuraturze nie może górować nad zasadami procesowymi, skoro regułą jest, że podjąć na nowo umorzone postępowanie przygotowawcze może prokurator, który wydał lub zatwierdził postanowienie o umorzeniu.

Projektowany § 270 akcentuje istotę instytucji uchylenia przez Prokuratora Generalnego na podstawie art. 328 k.p.k. prawomocnego postanowienia o umorzeniu postępowania przygotowawczego, podkreślając jej nadzwyczajny charakter.

Proponowany § 271 ust. 2 określa zasadę, że pismo wyrażające dezaprobatę dla podjętej decyzji o odmowie wszczęcia lub umorzeniu postępowania przygotowawczego w konkretnej sprawie, nie będzie rozpoznawane wyłącznie w tej samej jednostce, w której decyzja została podjęta.

W sprawach z oskarżenia prywatnego, przejmując co do zasady dotychczasowe rozwiązania, w § 278 sformułowano wyraźnie przyczynę umorzenia postępowania –

brak interesu społecznego w objęciu ścigania z urzędu - jeżeli w toku postępowania przygotowawczego wszczętego o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego okaże się, że czyn będący przedmiotem postępowania jest przestępstwem ściganym z oskarżenia prywatnego, a interes społeczny nie wymaga ścigania z urzędu. Zarówno ta przyczyna umorzenia postępowania, jak i wskazana w § 277 (brak interesu społecznego w kontynuowaniu ścigania z urzędu) mieszczą się w pojęciu „braku interesu społecznego w ściganiu z urzędu sprawcy”, będącym przesłanką stosowania trybu zażaleniowego przewidzianego w art. 465 § 2a k.p.k.

Dział IV – współpraca międzynarodowa w sprawach karnych

W projektowanej regulacji recypowano część rozwiązań z obowiązującego dotychczas rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości Regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury z dnia 27 sierpnia 2007 roku (Dz. U. Nr 169, poz. 1189, z późn. zm.). Niemniej jednak projektowane rozporządzenie w zakresie współpracy międzynarodowej w sprawach karnych zawiera szereg nowych przepisów, co jest naturalną konsekwencją zmian wprowadzanych do kodeksu postępowania karnego w związku z pojawiającymi się nowymi instytucjami z zakresu współpracy międzynarodowej w sprawach karnych.

Mając na uwadze również konieczność kompleksowości i wewnętrznej spójności rozporządzenia, a w szczególności fakt, że współpraca międzynarodowa w sprawach karnych jest materią specyficzną, opartą nie tylko na przepisach Kodeksu postępowania karnego, ale również na przepisach szeregu Konwencji i dwustronnych umów międzynarodowych, w projektowanej regulacji dokonano także rewizji dotychczasowych przepisów Regulaminu pod kątem wypracowanej w ostatnich latach praktyki w zakresie obrotu prawnego z zagranicą.

Przedmiotowy projekt rozporządzenia składa się z sześciu rozdziałów, które podzielone dodatkowo na poszczególne oddziały stanowią odzwierciedlenie poszczególnych rozdziałów kodeksu postępowania karnego, poświęconych tematyce postępowania w sprawach karnych ze stosunków międzynarodowych.

W rozdziale 1 określono sposób postępowania dotyczący zarówno występowania z wnioskiem o zagraniczną pomoc prawną przez polskie prokuratury, jak również wykonywania zagranicznych wniosków o pomoc prawną. Zasadniczą zmianą tej części Regulaminu w porównaniu z obecnie obowiązującymi przepisami, jest szczegółowe wskazanie niezbędnych elementów wniosku o pomoc prawną, kierowanego do właściwego organu państwa obcego, jak również wskazanie sposobu przygotowania materiałów wysyłanych za granicę po wykonaniu wniosku o pomoc prawną, pochodzącego z innego państwa. Zupełnym *novum* przemawiającym za częściową decentralizacją obrotu prawnego z zagranicą jest regulacja zawarta w § 286 ust 1 i 2 oraz § 294 projektowanej części rozporządzenia, gdzie stwierdzono, że zarówno wyjazd polskiego prokuratora do wzięcia udziału w czynnościach przeprowadzanych za granicą, jak również dopuszczenie do udziału w czynnościach przeprowadzanych w Polsce przedstawiciela organu państwa obcego wymaga zgody właściwego prokuratora apelacyjnego lub okręgowego. Kolejną zmianą w porównaniu do istniejących obecnie regulacji było wprowadzenie przepisów określających sposób postępowania przy kierowaniu wniosków o przesłuchanie świadka lub biegłego w formie wideokonferencji oraz konferencji telefonicznej.

Zmiany w przepisach dotyczących wydawania osób ściganych (ekstradycja – rozdział 2) to przede wszystkim szczegółowe określenie niezbędnych elementów wniosku o wydanie osoby ściganej oraz niezbędnych załączników do przedmiotowego wniosku. Na potrzebę tak szczegółowej regulacji tej części projektowanego rozporządzenia złożyła się wypracowana przez szereg lat praktyka z zakresu współpracy międzynarodowej w sprawach karnych, gdzie nieprawidłowe przygotowanie wniosku o wydanie osoby ściganej lub nieprawidłowe przygotowanie niezbędnych załączników niepotrzebnie wydłużało procedurę ekstradycyjną.

Podobne założenia legły u podstaw regulacji dotyczących przejęcia i przekazania ścigania karnego. Praktyka ostatnich lat wykazała, że niezbędne jest szczegółowe wykazanie elementów wniosku o przejęcie ścigania karnego kierowanego do państwa obcego przez polskie organy wymiaru sprawiedliwości, a także niezbędnych załączników do takiego wniosku w postaci wyciągu z przepisów

karnych, odpisu akt postępowania oraz występujących w sprawie dowodów rzeczowych. W § 295 – 298 uregulowano również po raz pierwszy niezwykle istotną kwestię postępowania w przypadku kierowania do organu obcego państwa wniosku o przejęcie ścigania osoby tymczasowo aresztowanej. Wskazano przede wszystkim, że w przypadku stosowania środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania, należy w pierwszej kolejności wystąpić do organu państwa obcego z wnioskiem o przejęcie ścigania i dopiero po uwzględnieniu takiego wniosku podjąć działania zmierzające do wydania i przetransportowania tymczasowo aresztowanego do granicy Rzeczypospolitej Polskiej.

W rozdziale 4 określono zarówno sposób postępowania w stosunku do cudzoziemców, wobec których stosowany jest tymczasowe aresztowanie, jak również wskazano sposób postępowania przy doręczaniu pism procesowych cudzoziemcom i sposób szczególnego postępowania z osobami korzystającymi z immunitetów dyplomatycznych i konsularnych.

Wprowadzenie w ostatnich latach do polskiego Kodeksu postępowania karnego przepisów art. 589g – 589u, dotyczących występowania pomiędzy organami sądowymi państw Unii Europejskiej o wykonanie postanowień o zatrzymaniu dowodów lub mających na celu zabezpieczenie mienia, a także przystąpienie Polski do strefy Schengen wysunęło konieczność szczegółowego uregulowania zagadnień związanych ze współpracą w ramach Unii Europejskiej, a w szczególności z obrotem prawnym związanym z wykonywaniem orzeczeń i przekazywaniem osób ściganych na podstawie europejskiego nakazu aresztowania. W projektowanym rozdziale 5 rozporządzenia wprowadzono zatem szereg nowych przepisów dotyczących kwestii technicznych przekazywania europejskich nakazów aresztowania i dokonywania wpisu do SIS w sytuacji, gdy miejsce pobytu osoby ściganej jest znane i w sytuacji, gdy miejsce pobytu tej osoby nie jest znane. Z rozdziałem tym koresponduje rozdział 6, który szczegółowo określa możliwości dostępu do baz danych SIS i VIS.

Ponadto projekt przewiduje wprowadzenie przepisów dotyczących sposobu postępowania w przypadku wzajemnego wykonywania orzeczeń o zatrzymaniu

dowodów lub mających na celu zabezpieczenie mienia, bowiem kwestie te z racji ich niedawnego wprowadzenia do polskiego Kodeksu postępowania karnego nie były do tej pory regulowane rozporządzeniem.

W ramach rozdziału 5 określone zostały także pozostałe formy współpracy w ramach Unii Europejskiej. Celem tych ostatnich przepisów było wskazanie w jakich konkretnych postępowaniach karnych można zwracać się i współpracować z poszczególnymi instytucjami Unii Europejskiej.

Działy V –VII – udział prokuratora w postępowaniu sądowym w sprawach karnych. Udział prokuratora w postępowaniu wykonawczym. Postępowanie o ulaskawienie.

Przepisy regulujące udział prokuratora w postępowaniu karnym w przeważającej mierze odpowiadają dotychczasowym rozwiązaniom, zawartym w poprzednio obowiązującym Regulaminie. Wśród projektowanych zmian za niezbędne uznano wskazanie, iż obok orzeczeń prokurator zaskarża także uznane za niesłuszne zarządzenia.

Zamiast wskazywania na „wychowawczą rolę procesu karnego” podkreśla się obowiązek współdziałania prokuratora z sądem. Ma to na celu przeprowadzenie procesu rzetelnego i sprawnego, uwzględniającego przy tym godność uczestników postępowania. Takie działanie przyczynić się powinno do umocnienia autorytetu sądu, a także kształtowania przeświadczenia o obiektywizmie urzędu prokuratora.

Nie przewidziano zasadniczych zmian w dotychczasowych zasadach udziału prokuratora w rozprawach i posiedzeniach sądu. Dotychczasową powinność zawarcia w wypowiedziach prokuratora należycie sprecyzowanego stanowiska zastąpiono obowiązkiem takiej precyzacji. Uznano bowiem za niedopuszczalną sytuację, w której prokurator występujący przed sądem nie zajmuje żadnego stanowiska wobec istotnych kwestii wyłaniających się w toku postępowania. Konsekwencją tego jest nałożenie na prokuratora występującego przed sądem obowiązku, by jego wypowiedzi były protokołowane z możliwą dokładnością.

W wypadku, gdy przełożony wyraża odmienną ocenę zasadności orzeczenia sądu, może on złożyć wniosek o sporządzenie uzasadnienia orzeczenia na piśmie. Dotychczasowe polecenie złożenia takiego wniosku jest bowiem niedopuszczalne w świetle obecnej treści art. 8 ustawy o prokuraturze. W takim wypadku przełożony może podjąć sam decyzję o zaskarżeniu orzeczenia lub też może wyznaczyć innego prokuratora niż ten, który uczestniczył w rozprawie (posiedzeniu), aby dokonał analizy sprawy i ocenił zasadność rozstrzygnięcia sądu. Ocena taka powinna być oparta na zapoznaniu się z aktami sprawy. Jeżeli wyznaczony prokurator nie stwierdzi podstaw do sporządzenia środka odwoławczego, winien przedstawić swoje stanowisko w formie pisemnej, co umożliwi jego weryfikację.

Ze względów redakcyjnych zastąpiono dotychczasowe określenie sądu „I instancji” zwrotem „pierwszej instancji”, podobnie jak użycie określenia instancji „odwoławczej” zastąpiono zwrotem „druga instancja”.

W rozdziale dotyczącym udziału prokuratora przed sądem drugiej instancji uznano za potrzebne wprowadzenie przepisu określającego przypadki, w których może nastąpić cofnięcie środka odwoławczego wniesionego przez prokuratora. Oczywiście jest, że uzasadniają to stwierdzenie wady środka odwoławczego wskazane w art. 429 § 1 k.p.k., a więc wniesienie go po terminie lub przez osobę nieuprawnioną albo jest niedopuszczalność z mocy ustawy. Prócz tego cofnięcie środka odwoławczego nastąpić może, gdy prokurator uczestniczący w rozprawie oceni go jako oczywiście bezzasadny, a więc w sposób oczywisty nietrafny. Jest to także uzasadnione innymi okolicznościami wskazującymi na to, że wniesiony środek odwoławczy nie rokuje powodzenia – przykładowo, gdy po jego wniesieniu nastąpiła zmiana stanu prawnego, wskutek której środek odwoławczy stał się bezzasadny. Każdorazowo o powodach cofnięcia środka odwoławczego należy przy tym powiadomić prokuratora, który środek ten wniósł.

Rezygnacja z dotychczasowego wskazania, iż w pisemnym wniosku prokuratora sporządzanym w razie potrzeby przed sądem odwoławczym omawia się uchybienia postępowania sądowego wymagające zwrócenia na nie uwagi sądowi

niższej instancji wynika z uznania, że działanie takie należy do właściwości sądu odwoławczego.

W rozdziale dotyczącym zaskarżania prawomocnych orzeczeń uznano za niezbędne odpowiednie stosowanie przepisu dotyczącego przekazywania prokuratorowi, który będzie występował przed sądem odwoławczym, akt podręcznych wraz z odpisem zaskarżonego orzeczenia i dodatkowym odpisem środka odwoławczego – w tym wypadku kasacji.

Nowym unormowaniem jest przepis dotyczący składania wniosku o wniesienie przez Prokuratora Generalnego kasacji w trybie art. 521 k.p.k. Wskazano w nim, który prokurator składa taki wniosek (odpowiednio apelacyjny lub okręgowy), a także określono, że w przypadku, gdy kasacja ma być wniesiona na niekorzyść oskarżonego, wniosek taki powinien być wniesiony nie później, niż na cztery miesiące od uprawomocnienia się orzeczenia. Termin ten ma charakter instrukcyjny. Ponieważ zgodnie z art. 524 § 3 k.p.k. kasacja taka może być skutecznie wniesiona nie później, niż 6 miesięcy od uprawomocnienia się orzeczenia, niezbędne jest zapewnienie stosownego okresu dla dokonania analizy sprawy, sporządzenia i wniesienia kasacji.

Uznano także za niezbędne wyraźne unormowanie zasad udziału prokuratora Prokuratury Generalnej w postępowaniu przed Sądem Najwyższym. Stosować się do nich będą w sposób odpowiedni przepisy dotyczące postępowania przed sądem odwoławczym.

W dziale VI niezbędne było uzupełnienie przypadków, w których prokurator winien brać udział w postępowaniu wykonawczym, o posiedzenia w przedmiocie odroczenia wykonania kary lub warunkowego zawieszenia wykonania kary, a także w przedmiocie udzielenia zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego oraz uchylenie takiego zezwolenia. Są to bowiem istotne rozstrzygnięcia dotyczące wykonania kary.

Należało także wyraźnie wskazać, że prokurator uczestniczący w posiedzeniach sądu w postępowaniu wykonawczym ma obowiązek (a nie tylko jak dotychczas – możliwość) ustosunkowania się do rozpatrywanych wniosków i kwestii z nimi

związanych. Również ocena zasadności orzeczenia powinna być dokonywana obligatoryjnie.

W przepisach Działu VII dotyczących udziału prokuratora w postępowaniu o ułaskawienie, dotychczasowe wskazanie na obowiązek zwracania uwagi, czy zebrano dowody dotyczące zapłaty orzeczonej grzywny, nawiązki, opłat i kosztów sądowych, a także dane o naprawieniu szkody lub zadośćuczynieniu zastąpiono ogólnym określeniem dotyczącym wykonania orzeczonych kar i środków karnych oraz uiszczenia opłat i kosztów sądowych. W sposób syntetyczny oddają one bowiem okoliczności, które powinny być brane pod uwagę przy rozpoznawaniu prośby o ułaskawienie. Inne zmiany w tym dziale wynikają z potrzeby dostosowania dotychczasowego brzmienia do zasad poprawności językowej oraz z zastąpienia określenia „sprawy” zgodnym z systematyką kodeksową określeniem „prośby” o ułaskawienie.

Dział VIII – udział prokuratora w sprawach odpowiedzialności podmiotów zbiorowych.

Całkowicie nowe, niewystępujące w poprzednim regulaminie, przepisy Działu VIII poświęcone są czynnościom prokuratora w sprawach odpowiedzialności podmiotów zbiorowych. W tym zakresie projekt zawiera rozwiązania rozstrzygające istotne kwestie proceduralne, wyłaniające się zarówno w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym przeciwko osobie fizycznej, jak i w postępowaniu w sprawie odpowiedzialności podmiotu zbiorowego, które nie są przedmiotem regulacji ustawowej.

Pierwszą z tych kwestii jest repartycja zadań pomiędzy prokuratorem oraz innymi organami postępowania przygotowawczego, dotyczących powiadomienia, o którym mowa w art. 21 ust. 4 ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary. W § 362 projekt rozporządzenia stanowi się, że powiadomienia tego dokonuje prokurator, jeżeli prowadzi lub nadzoruje postępowanie przygotowawcze lub wnosi akt oskarżenia albo składa wniosek o warunkowe

umorzenie postępowania. Przepis ten wprowadza nadto wymóg formy pisemnej takiego powiadomienia oraz dołączenia do akt postępowania jego kopii wraz z dowodem doręczenia podmiotowi zbiorowemu.

W poszczególnych jednostkach redakcyjnych § 363 projektu wskazuje się prokuratora właściwego do złożenia wniosku o pociągnięcie podmiotu zbiorowego do odpowiedzialności. W ust. 1 wprowadza się zasadę, że tego rodzaju wniosek składa prokurator, który wniósł akt oskarżenia albo złożył wniosek o warunkowe umorzenie postępowania. Odstępstwa od tej zasady, przewidziane w ust. 2 i 3, są zastrzeżone dla sytuacji, w których akt oskarżenia albo wniosek o warunkowe umorzenie postępowania skierował inny uprawniony organ oraz w których sąd orzekł o zezwoleniu na dobrowolne poddanie się odpowiedzialności albo umorzył postępowanie z powodu okoliczności wyłączającej ukaranie sprawcy. W takich wypadkach wniosek składa prokurator, na którego obszarze właściwości mieści się siedziba sądu rozpoznającego sprawę osoby fizycznej.

Wobec jednoznacznego brzmienia art. 22 ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary, postępowanie w przedmiocie tej odpowiedzialności jest pozbawione stadium przygotowawczego. Nie ma jednak przeszkód, by przed złożeniem skargi inicjującej to postępowanie prokurator, w razie uzasadnionych wątpliwości co do podstaw odpowiedzialności podmiotu zbiorowego, dokonał sprawdzenia faktów w tym zakresie w trybie określonym w art. 43 ustawy o prokuraturze. O istnieniu takiej możliwości, nie zawsze dostrzeganej w praktyce i literaturze przedmiotu, instruuje § 364 projektu. Zakres postępowania sprawdzającego, o którym mowa, jest ograniczony zakazem przesłuchiwania, w jakimkolwiek charakterze, osoby uprawnionej do występowania w imieniu podmiotu zbiorowego.

Regulacja § 365 ma na celu przeciwdziałanie negatywnym konsekwencjom przedwczesnego wystąpienia prokuratora do sądu właściwego do rozpoznania sprawy przeciwko podmiotowi zbiorowemu z wnioskiem o zabezpieczenie na mieniu tego podmiotu, na podstawie art. 26 ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary, grożącej mu kary pieniężnej lub przepadku.

Powołany przepis ustawowy stwarza wszakże poważne ryzyko wydawania i wykonywania postanowień o zabezpieczeniu nawet w sytuacjach, w których nigdy nie dojdzie do wszczęcia postępowania w przedmiocie odpowiedzialności podmiotu zbiorowego albo w których postępowanie to zostanie wszczęte po upływie niewspółmiernie długiego czasu, a więc w takich, które nie dość, że podważają sens całej instytucji, to jeszcze mogą narazić Skarb Państwa na odpowiedzialność odszkodowawczą. Dlatego zakłada się, że wniosek o zabezpieczenie wymaga istnienia i wykazania wszystkich przesłanek odpowiedzialności podmiotu zbiorowego w danej sprawie, w związku z czym powinien być złożony razem z wnioskiem o pociągnięcie podmiotu zbiorowego do odpowiedzialności. Dodatkowym argumentem przemawiającym za wprowadzeniem tego rodzaju restrykcji jest podnoszony w piśmiennictwie brak jednoznacznej podstawy prawnej określającej sposób zabezpieczenia sankcji majątkowych, które grożą podmiotowi zbiorowemu przed wpływieniem do sądu skargi inicjującej postępowanie w przedmiocie jego odpowiedzialności.

Przepis § 366 projektowanego rozporządzenia ma charakter porządkowy i wiąże jedynie w stosunkach wewnętrznych prokuratury. Poddaje on tryb przesyłania do sądu wniosku o pociągnięcie podmiotu zbiorowego do odpowiedzialności regułem rządzącym analogiczną czynnością w odniesieniu do aktu oskarżenia.

U podstaw § 367 projektowanego rozporządzenia legło przekonanie, że ze względu na skomplikowany charakter postępowania w sprawie odpowiedzialności podmiotu zbiorowego, a także stopień kontrydiktoryjności tego postępowania implikowany przepisami art. 23 i art. 35 ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary, prokurator powinien uczestniczyć zarówno w rozprawie głównej, jak i w rozprawie odwoławczej. W ust.1 powinnośc tę nakłada się, co do zasady, na prokuratora, który złożył skargę wszczynającą postępowanie sądowe. Przewidziane w ust. 2 odstępstwo od tej reguły wchodzi w rachubę wtedy, gdy względy organizacyjne, szczególnie w przypadku dużej odległości dzielącej siedzibę prokuratora właściwego według ust. 1 od siedziby sądu właściwego do rozpoznania sprawy, przemawiają za udziałem w rozprawie prokuratora

równorzędnej jednostki organizacyjnej prokuratury, na której obszarze właściwości mieści się siedziba tego sądu. Z odstępstwem tym wiąże się obowiązek przekazania kierownikowi właściwej jednostki nadrzędnej akt podręcznych sprawy z odpowiednio uzasadnionym wnioskiem o wyznaczenie podległego mu prokuratora do udziału w rozprawie. Przepis ust. 3 przesądza natomiast, że środki odwoławcze na danym etapie postępowania jurysdykcyjnego wnosi do sądu ten prokurator, który uczestniczył w rozprawie w danej instancji.

Przy formułowaniu § 367 wzięto pod uwagę okoliczność, iż przepis art. 34 ust. 1 ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary gwarantuje prokuratorowi uprawnienie do udziału w rozprawie tylko wtedy, gdy przysługuje mu status wnioskodawcy.

Dział IX – postępowanie w sprawie skargi na przewlekłość postępowania przygotowawczego

Wobec wprowadzenia z dniem 1 maja 2009 r. w ustawie z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez uzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843, z późn. zm.) instytucji skargi na przewlekłość postępowania przygotowawczego niezbędne było dodanie przepisów nowego Działu IX, regulującego czynności prokuratora związane ze złożeniem przez stronę takiej skargi. W takim wypadku prokurator, do którego skarga wpłynęła, w pierwszej kolejności bada swą właściwość (w razie jej braku przekazuje bowiem skargę prokuratorowi właściwemu), a także spełnienie wymogów formalnych. Jeśli bowiem warunki takie (określone dla pism procesowych) nie zostały spełnione, niezbędne będzie wezwanie wnoszącego skargę do ich uzupełnienia w trybie wynikającym z przepisów k.p.k. Skargę spełniającą wymogi określone w art. 119 k.p.k. prokurator niezwłocznie przekazuje sądowi właściwemu do rozpoznania skargi wraz z aktami głównymi postępowania przygotowawczego.

Uznano także za niezbędne ustosunkowanie się przez prokuratora do zasadności skargi poprzez złożenie odpowiedniego pisemnego wniosku.

Istotnym obowiązkiem nałożonym na prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze jest sporządzenie przed przekazaniem akt sądowi niezbędnych odpisów lub kserokopii z akt sprawy – w zakresie umożliwiającym dalsze sprawne prowadzenie postępowania przygotowawczego. Niedopuszczalne byłoby bowiem spowodowanie przewlekłości tego postępowania poprzez pozbawienie się możliwości dostępu do materiałów zawartych w aktach sprawy.

Niezwłoczne zawiadomienie przez prokuratora o wniesionej skardze kierownika nadrzędnej jednostki organizacyjnej prokuratury, połączone z pisemnym przedstawieniem stanowiska co do zasadności skargi uzasadnione jest możliwością podjęcia określonych działań w trybie nadzoru. Zarazem uwzględnienie przez sąd skargi obliguje prokuratora nadrzędnego do objęcia sprawy zwierzchnim nadzorem służbowym.

Udział prokuratora w postępowaniu przed sądem rozpoznającym skargę na przewlekłość postępowania przygotowawczego wynika z treści art. 10 ust. 2a i 3 ustawy o skardze. Ponieważ właściwy sąd zawiadamia w tym celu (doręczając odpis skargi) prokuratora przełożonego nad prokuratorem prowadzącym lub nadzorującym postępowanie przygotowawcze, prokurator ten sam bierze udział w postępowaniu przed sądem lub wyznacza w tym celu innego prokuratora. W takim wypadku prokuratorowi temu należy przekazać akta podręczne postępowania.

Dział X – sposób realizacji zadań związanych z udziałem prokuratora w sprawach cywilnych, rodzinnych, opiekuńczych oraz ze stosunku pracy i z zakresu ubezpieczeń społecznych

Dotychczasowe przepisy specyfikujące sposób realizacji zadań związanych z udziałem prokuratora w sprawach cywilnych, rodzinnych, opiekuńczych i ze stosunku pracy wymagały dostosowania do aktualnego stanu prawnego oraz wyraźnego

nastawienia na postępowanie sądowe z zakresu ubezpieczeń społecznych. W ramach aktualizacji poszczególnych rozwiązań, zamieszczonych obecnie w Dziale X, wzięto pod uwagę nie tylko potrzebę uwzględnienia nowych instytucji szeroko rozumianego prawa cywilnego, materialnego i procesowego, lecz również konieczność wprowadzenia reguł angażowania się prokuratorów w postępowanie cywilne, które odpowiadają współczesnym standardom prokuratury jako organu ochrony prawnej w ściśle określonym porządku prawa wewnętrznego. Nie należy bowiem tracić z pola widzenia uwarunkowań prawno-ustrojowych oraz wyznaczonych ustawami procesowymi, w których kontekście prokuratura jest powołana przede wszystkim do czuwania nad ściganiem przestępstw. To zaś przesądza o skierowaniu większości kadry prokuratorskiej do wykonywania czynności służbowych w sprawach karnych i realistycznego określenia zadań pozostałej liczby prokuratorów w innych sprawach. Kierowano się przy tym doświadczeniami zdobytymi w latach ubiegłych, zdecydowanie przemawiającymi za rezygnacją z niezrozumiałych w odbiorze społecznym przepisów regulaminu, w świetle których każdą interwencję prokuratora w sprawach cywilnych miał uzasadniać interes społeczny, mimo iż zazwyczaj sprawy te dotyczyły interesu prywatnego jednostki. Zrezygnowano z pozorów obligatoryjnego inicjowania przez prokuratora postępowania cywilnego lub jego uczestnictwa w tym postępowaniu w przypadkach innych niż zastrzeżone ustawą. Ponadto ujednolicono aparaturę pojęciową tej części regulaminu zarówno w aspekcie systemowym, jak i wewnętrznym, co pozwoli na stosowanie jednolitych kryteriów aktywności prokuratora w określonej kategorii spraw cywilnych. Doprecyzowano wreszcie wyrażenia określające strony postępowania cywilnego oraz strony czynności prawnej, obejmując tymi wyrażeniami, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, zarówno osoby, to znaczy osoby fizyczne i osoby prawne, jak i jednostki organizacyjne niebędące osobami prawnymi, które są wyposażone w zdolność prawną.

Na uwagę zasługują następujące regulacje.

W § 373 projektowanego rozporządzenia w ust. 3 wprowadza się nowe kryteria uzasadniające właściwość prokuratora okręgowego do podjęcia czynności w postępowaniu przed sądem okręgowym jako sądem pierwszej instancji w sprawach, w

których o podjęciu takich czynności zdecydowały wyniki postępowania prowadzonego w prokuraturze rejonowej. Kryteriami tymi są zawłość sprawy cywilnej oraz względy organizacyjne. W drugim przypadku chodzi, na przykład o sytuację, w której we właściwej w pierwszej kolejności prokuraturze rejonowej brakuje osoby specjalizującej się w załatwianiu danej kategorii spraw. Regulowane tu przejście sprawy cywilnej przez właściwego miejscowo prokuratora okręgowego następuje na uzasadniony wniosek zainteresowanego prokuratora rejonowego, sporządzony na piśmie i przekazywany adresatowi wraz z aktami sprawy lub innymi materiałami, nazwany – w § 373 ust. 3 i w analogicznych przepisach regulaminu – „odpowiednim wnioskiem”.

W § 376 projektu, dotyczącym czynności prokuratora przed wytoczeniem powództwa w sprawach o roszczenia majątkowe, rezygnuje z powinności każdorazowego zwracania się na piśmie do obowiązanej osoby lub – konsekwentnie – jednostki organizacyjnej niebędącej osobą prawną o dobrowolne spełnienie świadczenia w określonym terminie. Zgodnie z ust. 1, czerpiącym z wzorców art. 6 k.c. i postępowania nakazowego, prokurator w pierwszej kolejności powinien zwrócić się do uprawnionej osoby lub jednostki organizacyjnej, by przedstawiła dowód wezwania dłużnika do spełnienia świadczenia. Możliwość zastąpienia uprawnionego przez prokuratora na przedsądowej drodze zaspokojenia roszczenia, w razie istnienia takiej potrzeby w danej sprawie, przewiduje się dopiero w ust. 2. Potrzebę aktywności prokuratora w omawianym zakresie mogą uzasadniać, dla przykładu, bierność uprawnionego wynikająca ze stanu jego zdrowia psychicznego bądź uzasadnione wątpliwości co do rzeczywistej wartości przedmiotu należnego świadczenia.

Zgodnie z projektowanym § 380 ust. 4, rezygnacja prokuratora z udziału w rozprawie przed sądem drugiej instancji w sprawie, w której postępowanie toczyło się z inicjatywy prokuratora lub w której zgłosił on udział w postępowaniu, jest uzależniona od zgody prokuratora bezpośrednio przełożonego.

Według projektowanej konstrukcji hipotezy § 383, potrzeba wytoczenia powództwa w sprawach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego będzie oceniana,

stosownie do specyfiki tych dziedzin prawa, przez pryzmat szkody nie tylko dla interesu społecznego, ale i dla ważnego interesu prywatnego.

W § 384 rozszerzono katalog spraw z tego samego zakresu, w których oczekuje się udziału prokuratora, przez dodanie spraw o pozbawienie władzy rodzicielskiej oraz o orzeczenie zakazu utrzymywania kontaktów z dzieckiem.

Z zawartego w § 385 katalogu okoliczności, które powinny decydować o aktywności prokuratora w sprawach ze stosunku pracy, eliminuje się mało prawdopodobne dziś przypadki rozwiązania z pracownikiem stosunku pracy z powodu wyrażonej przez niego społecznie uzasadnionej krytyki osób pełniących w zakładzie pracy funkcje związkowe. Katalogiem tym obejmuje się natomiast sytuacje, w których rozwiązanie stosunku pracy ma związek z dyskryminacją pracownika w rozumieniu przepisów kodeksu pracy.

Przepis § 386 ust. 3 rozstrzyga tryb załatwiania spraw, w których do wniesienia do Sądu Najwyższego skargi kasacyjnej albo skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest uprawniony wyłącznie Prokurator Generalny. W takim przypadku akta sprawy lub inne materiały zawsze przedstawia się Prokuratorowi Generalnemu z odpowiednio uzasadnionym wnioskiem, co w szczególności oznacza niedopuszczalność informowania zainteresowanych przez podległe jednostki organizacyjne prokuratury o własnym stanowisku w przedmiocie zasadności pisma postulującego wniesienie skargi. W § 4 rozciąga się te reguły na sprawy, w których zachodzi potrzeba wystąpienia Prokuratora Generalnego z wnioskiem o unieważnienie prawomocnego orzeczenia na podstawie art. 64 ustawy o Sądzie Najwyższym.

Przez wprowadzenie regulacji § 387 usuwa się wątpliwości co do podstawy prawnej i trybu przeprowadzania przez prokuratora czynności dowodowych poprzedzających zajęcie stanowiska w przedmiocie zainicjowania postępowania cywilnego lub zgłoszenia w nim udziału. Stanowi się wprost, że są to czynności dowodowe, o których mowa w art. 43 ustawy o prokuraturze, ze wszystkimi, wynikającymi z tego faktu, konsekwencjami prawnymi. Nadużyciom tego trybu ma

zapobiec zastrzeżeniu warunku niezbędności każdej czynności dla zajęcia wspomnianego stanowiska oraz zakaz przesłuchiwania stron czynności prawnej.

Dział XI – udział prokuratora w postępowaniu administracyjnym i w postępowaniu przed sądami administracyjnymi

Poprzednio obowiązujące uregulowanie udziału prokuratora w postępowaniu administracyjnym i w postępowaniu przed sądami administracyjnymi kwalifikowało się do korekty z przyczyn analogicznych do tych, które zadecydowały o nowym kształcie przepisów Działu X.

O stosunkowo nielicznych zmianach merytorycznych zadecydowała przede wszystkim potrzeba uwzględnienia nowych instytucji prawnych lub wskazania prokuratorom sposobu postępowania w przypadkach, z którymi wiążą się istotne wątpliwości co do wykładni przepisów ustawowych. Przy repartycji zadań pomiędzy jednostkami prokuratury różnego szczebla organizacyjnego uwzględniono także racje pragmatyczne, bacząc jednak, by nie przysłoniły one celu danej regulacji, znajdującego umocowanie w ustawie ustrojowej i procesowej.

Odmienna od dotychczasowej redakcja niektórych przepisów Działu XI, rozróżniająca inicjację postępowania administracyjnego bądź postępowania przed sądem administracyjnym oraz samo uczestnictwo w takim postępowaniu, zmierza do zaakcentowania, że udział prokuratora w obu rodzajach postępowań może przybrać, podobnie jak w postępowaniu cywilnym, owe dwie całkowicie różne formy.

Doniosłe znaczenie merytoryczne przedstawiają następujące regulacje.

W § 388 ust. 1 zaktualizowano kryteria, jakimi powinien kierować się prokurator, podejmując decyzję w przedmiocie udziału w postępowaniu administracyjnym oraz w postępowaniu przed sądem administracyjnym. Wprowadzono regułę, że udział ten jest pożądany nie tylko wtedy, gdy naruszenie prawa lub bezczynność organu narusza interes Rzeczypospolitej Polskiej, ale również wtedy, gdy dochodzi przez to do naruszenia interesu społecznego. Zmiana ta pozwoli

jednocześnie na jednolite rozumienie interesu społecznego jako kryterium aktywności prokuratora we wszystkich postępowaniach prowadzonych na podstawie ustawy.

Całkowicie nowy przepis § 388 ust. 5 odnosi się do sytuacji, o których mowa w art. 147 § 2 ustawy o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, a po części – także w art. 5 *in fine* ustawy o prokuraturze. Rozstrzyga on, że w celu usunięcia wszystkich niekorzystnych skutków prawnych niezgodnej z prawem uchwały organu samorządu terytorialnego prokurator powinien wnieść skargę na tę uchwałę do wojewódzkiego sądu administracyjnego z żądaniem stwierdzenia jej nieważności. Przepis ten znajdzie zatem zastosowanie w razie potrzeby wzruszenia takiej uchwały ze skutkiem zarówno na przeszłość, jak i *ex tunc*.

Przepisy § 389 określają podstawowe zasady podziału zadań w sprawach, których dotyczy Rozdział XI, pomiędzy jednostkami organizacyjnymi prokuratury różnego szczebla organizacyjnego. W ust. 1 wprowadza się regułę, iż sprawy te należą do zakresu działania prokuratury rejonowej lub prokuratury okręgowej, na której obszarze właściwości wszczęto albo powinno być wszczęte postępowanie administracyjne. Zgodnie z ust. 2, w razie sporu sprawą zajmie się ta jednostka organizacyjna, w której wcześniej zarejestrowano daną sprawę. Odstępstwo od reguły wyrażonej w ust. 1, przewidziane w ust. 3, uzasadnia szczególna zawilość sprawy. O innego rodzaju odstępstwie jest mowa w ust. 4, który eliminuje możliwość wniesienia ze szczebla prokuratury rejonowej sprzeciwu do ministra jako organu wyższego stopnia w stosunku do organu, który wydał zaskarżoną sprzeciwem decyzję, jak też skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego na decyzję ministra oraz skargi kasacyjnej do Sądu Najwyższego. Rozwiązanie to jest podyktowane koniecznością zapewnienia odpowiednio wysokiego poziomu objętych nim środków prawnych, przysługujących prokuratorowi. Kolejnych odstępstw należy upatrywać w przepisach § 392 i 393 projektu. Pierwszy z nich w zasadzie powtarza dotychczasowe reguły udziału prokuratorów w posiedzeniach wojewódzkiego sądu administracyjnego. Przedmiotem regulacji drugiego przepisu jest udział prokuratorów w posiedzeniach Naczelnego Sądu Administracyjnego. Przepis ten różni się od przepisu obowiązującego poprzednio głównie tym, że uwzględnia nie tylko prokuratorów

Prokuratury Generalnej, ale i prokuratorów wykonujących czynności w Prokuraturze Generalnej. Jego najważniejszym zadaniem jest nałożenie na Prokuraturę Generalną obowiązku zapewnienia udziału prokuratora w posiedzeniu Naczelnego Sądu Administracyjnego we wszystkich sprawach, w których skargę kasacyjną wniósł prokurator wykonujący czynności w tej prokuraturze, niezależnie od tego, czy jest on prokuratorem Prokuratury Generalnej czy też jedynie prokuratorem do niej delegowanym.

W § 390 ust. 1 pkt 4 obowiązek przedstawienia Prokuratorowi Generalnemu akt sprawy lub innych materiałów z odpowiednim wnioskiem rozciągnięto na sytuacje, w których zachodzi potrzeba zwrócenia się do Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego o wystąpienie do Naczelnego Sądu Administracyjnego z wnioskiem o unieważnienie prawomocnego orzeczenia sądu administracyjnego na podstawie art. 172 ustawy o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

W § 391 zawarto normę interpretacyjną, w myśl której za ministrów w rozumieniu wszystkich, wyszczególnionych tam przepisów regulaminu uważa się organy wymienione w art. 5 § 2 ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego. Samo nazwanie w tychże przepisach organów, o których mowa, właśnie „ministrami” zmierza do wyeliminowania wątpliwości interpretacyjnych związanych z równoległym posługiwaniem się dotąd w regulaminie nazwami „minister”, „organy administracji państwowej” i „naczelnny organ administracji publicznej” – bez zważania na ich nieostre zakresy znaczeniowe.

Nowym rozwiązaniem jest też regulacja § 395, która przenosi reguły ustalone w rozdziale XI na inne postępowania prowadzone z zastosowaniem przepisów kodeksu postępowania administracyjnego.

Dział XII – tryb działań podejmowanych przez prokuratora w celu zapobieżenia naruszeniom prawa

W projektowanych § 397-399 określone zostały środki zapobiegające naruszeniom prawa, w tym popełnianiu przestępstw, zobowiązując jednocześnie

prokuratora do podejmowania ich bezpośrednio po ustaleniu okoliczności uzasadniających ich zastosowanie.

Projekt rozszerza katalog dziedzin, w których szczególnie wymagana jest aktywność prokuratora. Chodzi tutaj m.in. o zapewnienie bezpieczeństwa zdrowia i życia ludzi, ochronę bezpieczeństwa i higieny pracy, ochronę zwierząt, ochronę dziedzictwa narodowego oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Dział XIII – skargi i wnioski

W projektowanych przepisach dotyczących skarg i wniosków wpływających do prokuratury (§ 400-406) określono, że skargi na czynności lub zachowanie prokuratora rozpatruje jego przełożony dyscyplinarny, natomiast skargi na innego pracownika prokuratury – jego przełożony.

W § 408 określono, że rozporządzenie wejdzie w życie z dniem 31 marca 2010 r.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja.

Projektowane rozporządzenie będzie miało wpływ na funkcjonowanie powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury oraz na funkcjonowanie organów postępowania przygotowawczego i podmiotów realizujących zadania wynikające z ustaw wskazanych w rozporządzeniu.

2. Zakres konsultacji społecznych.

Projekt został poddany konsultacjom społecznym z powszechnymi jednostkami organizacyjnymi prokuratury, ponadto projektowane rozporządzenie zostało przekazane do konsultacji społecznych następującym podmiotom: Stowarzyszeniu Prokuratorów Rzeczypospolitej Polskiej, Niezależnemu Stowarzyszeniu Prokuratorów

Ad Vocem, Związkowi Zawodowemu Prokuratorów i Pracowników Prokuratury Rzeczypospolitej Polskiej oraz Radzie Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, rynek pracy, konkurencyjność gospodarki i rozwój regionalny

Projektowane rozporządzenie nie spowoduje skutków na rynku pracy, w sferze konkurencyjności wewnętrznej i zewnętrznej gospodarki oraz pozostanie bez wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

4. Zgodność regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

5. Zainteresowanie pracami nad projektem rozporządzenia

Zgodnie z wymogiem art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337) projekt rozporządzenia został zamieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości.

W trakcie prac legislacyjnych nad projektem rozporządzenia do Ministerstwa Sprawiedliwości nie wpłynęło żadne zgłoszenie, o którym mowa w art. 7 ww. ustawy, od podmiotów zainteresowanych pracami nad projektem przedmiotowego rozporządzenia.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

W celu spełnienia wymogów, o których mowa w § 11 ust. 1 uchwały Nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. Nr 13, poz. 221, z późn. zm.), projekt rozporządzenia został skierowany do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.